



Tilläggsbudget 1 för 2005 (prop. 2004/05:100)

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag i 2005 års ekonomiska vårproposition om ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 1 504 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 1 227 miljoner kronor. 51 anslag inom 22 utgiftsområden berörs av dessa förändringar. Anslagsförändringarna innebär att anvisade medel ökar med 277 miljoner kronor netto. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen i statsbudgeten för 2005 till 1,1 miljard kronor.

Med anledning av en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden där överprövningen ska ske i allmänna förvaltningsdomstolar höjs vissa anslag, bl.a. avseende domstolsväsendet. Vidare tillstyrker utskottet att regeringen bemyndigas att vidta förberedande åtgärder och ingå ekonomiska åtaganden för den nya instans- och processordningen. Utskottet förutsätter samtidigt att de årliga utbetalningarna med anledning av dessa åtaganden kommer att rymmas inom den beräknade totala kostnaden för verksamheten i de nya domstolarna på 900 miljoner kronor per år från 2006.

I samband med behandlingen av förslagen inom ramen för utgiftsområde 5 Internationell samverkan tar utskottet upp frågan om ett anslag på 22 miljoner kronor för samarbete inom Östersjöregionen. Efter förslag i budgetpropositionen för 2005 beslutade riksdagen att föra upp ett sådant anslag för att finansiera fortsatt integration och samverkan kring Östersjön. Regeringen redovisar i vårpropositionen ytterligare information om anslags användande. Utskottet föreslår på utrikesutskottets inrådan att riksdagen godkänner det som regeringen anför.

Utskottet ställer sig vidare bakom regeringens förslag om olika åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken. Antalet platser i arbetsmarknadsutbildning ökar med 2 000 under andra halvåret 2005. Reglerna för finansieringsbidrag vid arbetspraktik ändras. Vidare ändras reglerna för tid i arbetsmarknadspolitisk aktivitet samt villkoren för anställningsstöd. Antalet platser i den kvalificerade yrkesutbildningen bör utökas med ca 1 000 höstterminen

2005 som en del i satsningen för att minska arbetslösheten. Som en del i satsningen för att minska arbetslösheten planeras också en ettårig, kompletterande utbildning för invandrade akademiker med start hösten 2005. Vidare ska en ökad satsning göras på särskilda lärarutbildningar. Anslaget till Jämställdhetsombudsmannen ökas med 2 miljoner kronor för att bl.a. möjliggöra en utökad tillsyn av arbetsgivare för att motverka lönediskriminering.

Utskottet delar också regeringens bedömning att särskilda insatser behövs i de lokala arbetsmarknadsregioner som berörs mest av försvarsomställningen, dvs. Östersund, Arvidsjaur, Karlstad/Kristinehamn och Gotland. För att möjliggöra insatser i dessa regioner för ökad konkurrenskraft, hållbar tillväxt och sysselsättning samt för att möjliggöra omlokalisering av statliga arbetstillfällen föreslås ett nytt anslag om 200 miljoner kronor.

Bland övriga frågor som behandlas i betänkandet kan nämnas att utskottet tillstyrker förslag om ökade medel för stöd för skogsbruket efter stormkatastrofen i södra Sverige i januari 2005. Höjda anslag föranleds också av flodvågskatastrofen i Asien, som inneburit ökade kostnader bl.a. för att bistå nödställda svenskar.

Samtliga motionsyrkanden som behandlas i betänkandet avstyrks.

Till betänkandet har fogats sju reservationer och fyra särskilda yttranden av företrädarna för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna och Kristdemokraterna.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	7
Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag 2005.....	12
Redogörelse för ärendet.....	15
Ärendet och dess beredning.....	15
Utskottets överväganden.....	16
Inledning.....	16
Tilläggsbudget per utgiftsområde.....	16
Utgiftsområde 1 Rikets styrelse.....	16
46:2 Justitiekanslern.....	16
90:5 Regeringskansliet m.m.....	17
Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning.....	17
1:5 Statistiska centralbyrån.....	17
1:6 Kammarkollegiet.....	18
1:11 Statliga tjänstepensioner m.m.....	18
2:1 Finansinspektionen.....	18
Rörlig kredit för handel med fondandelar inom Premiepensionsmyndigheten.....	19
Utgiftsområde 4 Rättsväsendet.....	19
4:4 Ekobrottsmyndigheten.....	19
4:5 Domstolsväsendet m.m.....	20
4:12 Rättshjälpkostnader m.m.....	20
Utgiftsområde 5 Internationell samverkan.....	21
5:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet.....	21
Ändrat ändamål för anslaget 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen.....	21
Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.....	23
6:3 Krisberedskapsmyndigheten.....	23
6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar.....	23
Låneram för beredskapsinvesteringar.....	24
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.....	25
8:1 Biståndsverksamhet.....	25
Bemyndigande för anslaget 8:1 Biståndsverksamhet.....	25
Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.....	26
Bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden med anledning av en ny instans- och processordning i utlänningsärenden.....	26
12:1 Migrationsverket.....	29
12:2 Mottagande av asylsökande.....	29
12:4 Utlänningsnämnden.....	29
12:5 Offentligt biträde i utlänningsärenden.....	30
12:6 Utresor för avvisade och utvisade.....	30
Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg.....	31
13:3 Bidrag till hälso- och sjukvård.....	31
16:7 Bilstöd till handikappade.....	31
Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp.....	32

19:6 Försäkringskassan.....	32
Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad.....	32
22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader.....	32
Finansieringsbidrag vid arbetspraktik.....	33
Tid i arbetsmarknadspolitisk aktivitet.....	34
Villkor för anställningsstöd.....	35
Utgiftsområde 14 Arbetsliv.....	37
24:1 Jämställdhetsombudsmannen.....	37
Utgiftsområde 15 Studiestöd.....	37
25:2 Studiemedel m.m.....	37
Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning.....	38
25:19 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning.....	38
Bemyndigande för anslaget 25:19 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning.....	38
Vissa anslag till forskning och forskarutbildning.....	39
25:75 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.....	39
Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid.....	40
25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning.....	40
Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande... 40	40
Förlängd giltighet för kreditgarantisystemet för ny- och ombyggnad av bostäder.....	40
32:1 Länsstyrelserna m.m.....	41
Utgiftsområde 19 Regional utveckling.....	41
33:6 Insatser med anledning av försvarsomställningen (nytt anslag).....	41
Kostnad för utlokalisering av statliga verk.....	42
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.....	43
26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning.....	43
34:3 Åtgärder för biologisk mångfald.....	44
Bemyndigande för anslaget 34:11 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning.....	44
Utgiftsområde 21 Energi.....	45
35:1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader.....	45
Bemyndigande för anslaget 35:5 Energiforskning.....	46
Användning av anslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket.....	47
Utgiftsområde 22 Kommunikationer.....	48
Investeringsplan för Statens järnvägar.....	48
Avgifter på nya Svinesundsbron.....	49
36:2 Väghållning och statsbidrag.....	50
Omfinansiering av vissa vägprojekt i storstadsregionerna.....	51
36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter.....	52
36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling.....	52
Användning av anslaget 36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling.....	53
Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar.... 53	53
26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning.....	53
41:2 Insatser för skogsbruket.....	54
Ytterligare åtgärder med anledning av stormen.....	55

43:1 Statens jordbruksverk.....	58
Utgiftsområde 24 Näringsliv.....	58
26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling.....	58
Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner.....	59
48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting.....	59
Användning av anslaget 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting.....	59
48:3 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader.....	61
Finansutskottets sammanställning av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag.....	62
Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag.....	62
Reservationer.....	63
1. Villkor för anställningsstöd, punkt 8 (m, fp, kd).....	63
2. Kostnad för utlokalisering av statliga verk, punkt 10 (m, fp, kd).....	64
3. Bemyndigande för anslaget 35:5 Energiforskning, punkt 12 (fp).....	65
4. Användning av anslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket, punkt 13 (m, fp, kd).....	66
5. Ytterligare åtgärder med anledning av stormen, punkt 18 (m, fp, kd).....	66
6. Användning av anslaget 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, punkt 19 (m, fp, kd).....	68
7. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (m).....	69
Särskilda yttranden.....	71
1. Ändrat ändamål för anslaget 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen, punkt 2 (m, fp).....	71
2. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (m).....	71
3. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (fp).....	72
4. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (kd).....	72
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	74
Propositionen.....	74
Följdmotioner.....	75
Motioner väckta med anledning av händelse av större vikt.....	76
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004.....	77
<i>Bilaga 2</i>	
Sammanställning över regeringens och partiernas förslag till ändrade och nya anslag.....	78
<i>Bilaga 3</i>	
Utrikesutskottets yttrande 2004/05:UU3y.....	81
<i>Bilaga 4</i>	
Socialutskottets protokollsutdrag 2004/05:34.4.....	89
<i>Bilaga 5</i>	
Trafikutskottets yttrande 2004/05:TU5y.....	94
<i>Bilaga 6</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2004/05:MJU2y.....	102
<i>Bilaga 7</i>	

Näringsutskottets yttrande 2004/05:NU2y.....	109
<i>Bilaga 8</i>	
Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2004/05:AU4y.....	124

Tabeller

Tabell 1. Ökningar av vissa anslag till forskning och forskarutbildning.....	39
Tabell 2. Investeringsplan för Statens järnvägar 2005–2007.....	49

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1. Rörlig kredit för handel med fondandelar inom Premiepensionsmyndigheten

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 besluta att den rörliga krediten i Riksgäldskontoret för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar får uppgå till högst 750 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 2.

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

2. Ändrat ändamål för anslaget 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Riksdagen godkänner vad utskottet anfört om ändrat ändamål för det under utgiftsområde 5 Internationell samverkan uppförda ramanslaget 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*.

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

3. Låneram för beredskapsinvesteringar

Riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 300 000 000 kr. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 3.

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

4. Bemyndigande för anslaget 8:1 Biståndsverksamhet

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda ramanslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 41 130 000 000 kr efter 2005. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 4.

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

5. Bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden med anledning av en ny instans- och processordning i utlänningsärenden

Riksdagen

dels bemyndigar regeringen att vidta förberedande åtgärder och ingå ekonomiska åtaganden så att en ny instans- och processordning i utlänningsärenden kan införas den 31 mars 2006,

dels godkänner vad utskottet anført om belastningen på statsbudgeten till följd av dessa ekonomiska åtaganden. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2004/05:100 punkt 5.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

6. Finansieringsbidrag vid arbetspraktik

Riksdagen godkänner vad regeringen förordar om finansieringsbidrag vid arbetspraktik. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 6.

7. Tid i arbetsmarknadspolitisk aktivitet

Riksdagen godkänner vad regeringen förordar om tid i arbetsmarknadspolitisk aktivitet. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 7.

8. Villkor för anställningsstöd

Riksdagen godkänner vad regeringen förordar om villkor för anställningsstöd. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 8 och avslår motion 2004/05:Fi16 av Maud Olofsson m.fl. (c) yrkande 2.

Reservation 1 (m, fp, kd)

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

9. Bemyndigande för anslaget 25:19 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda raman-slaget 25:19 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 950 000 000 kr under 2006 och högst 700 000 000 kr under perioden 2007–2010. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 9.

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

10. Kostnad för utlokalisering av statliga verk

Riksdagen avslår motion 2004/05:Fi20 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m).

Reservation 2 (m, fp, kd)

*Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård***11. Bemyndigande för anslaget 34:11 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning**

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget 34:11 *Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning* ingå ekonomiska förpliktelser i samband med kärnsäkerhetsforskning som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 38 000 000 kr under perioden 2006–2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 10.

*Utgiftsområde 21 Energi***12. Bemyndigande för anslaget 35:5 Energiforskning**

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:5 *Energiforskning* besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 546 000 000 kr under 2006 och högst 546 000 000 kr under perioden 2007–2009. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 11 och avslår motion 2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 6.

Reservation 3 (fp)

13. Användning av anslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:8 *Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket*. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 12 och avslår motion

2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 7.

Reservation 4 (m, fp, kd)

*Utgiftsområde 22 Kommunikationer***14. Investeringsplan för Statens järnvägar**

Riksdagen godkänner en investeringsplan för Statens järnvägar i enlighet med vad regeringen förordar. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 13.

15. Avgifter på nya Svinesundsbron

Riksdagen godkänner att intäkterna från de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron får disponeras för att betala räntor och amorteringar på de lån som tagits upp för att finansiera byggandet av Svinesundsförbindelsen. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 14.

16. Omfinansiering av vissa vägprojekt i storstadsregionerna

Riksdagen godkänner att regeringen under 2005 får besluta om en låneram i Riksgäldskontoret om högst 12 300 000 000 kr för att omfinansiera vägprojekt som ingår i de s.k. storstadspaketen i Stockholm och Göteborg enligt vad regeringen föreslår. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 15.

17. Användning av anslaget 36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling

Riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling*. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 16.

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

18. Ytterligare åtgärder med anledning av stormen

Riksdagen avslår motionerna

2004/05:Fi19 av Bengt-Anders Johansson m.fl. (m, fp, kd, c) yrkandena 1–4,

2004/05:MJ6 av Göran Hägglund m.fl. (kd) yrkande 14,

2004/05:MJ7 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) yrkande 5 i denna del,

2004/05:MJ8 av Maud Olofsson m.fl. (c) i denna del och

2004/05:MJ9 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 23.

Reservation 5 (m, fp, kd)

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner och landsting

19. Användning av anslaget 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting

Riksdagen avslår motionerna

2004/05:So420 av Maud Ekendahl (m),

2004/05:So584 av Ingrid Burman m.fl. (v) och

2004/05:So653 av Ulf Holm m.fl. (mp, fp, v, c) yrkandena 1–3.

Reservation 6 (m, fp, kd)

Ramar för utgiftsområden samt anslag

20. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag

Riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med efterföljande specifikation i utskottets förslag till riksdagsbeslut. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:100 punkt 17 och avslår motionerna

2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 5 och

2004/05:Fi18 av Elizabeth Nyström m.fl. (m).

Reservation 7 (m)

Stockholm den 31 maj 2005

På finansutskottets vägnar

Arne Kjörnsberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Arne Kjörnsberg (s), Mikael Odenberg (m), Carin Lundberg (s), Karin Pilsäter (fp), Sonia Karlsson (s), Kjell Nordström (s), Mats Odell (kd), Lars Bäckström (v), Gunnar Axén (m), Bo Bernhardsson (s), Christer Nylander (fp), Hans Hoff (s), Tomas Högström (m), Agneta Gille (s), Yvonne Ruwaida (mp) och Tommy Ternemar (s).

Specifikation av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag 2005

Utskottets förslag överensstämmer med förslaget i propositionen.

Belopp i tusental kronor

Utgiftsområde	Belopp enligt statsbudgeten 2005	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagsnivå
1 Rikets styrelse	7 840 222	-68 275	7 771 947
46:2 Justitiekanslern	18 311	1 425	19 736
90:5 Regeringskansliet m.m.	5 436 198	-69 700	5 366 498
2 Samhällsekonomi och finansförvaltning	11 432 140	-29 027	11 403 113
1:5 Statistiska centralbyrån	437 433	-500	436 933
1:6 Kammarkollegiet	29 667	1 825	31 492
1:11 Statliga tjänstepensioner m.m.	8 220 000	-28 852	8 191 148
2:1 Finansinspektionen	178 401	-1 500	176 901
4 Rättsväsendet	27 296 871	175 075	27 471 946
4:4 Ekobrottsmyndigheten	342 198	1 500	343 698
4:5 Domstolsväsendet m.m.	4 046 980	175 000	4 221 980
4:12 Rättshjälpkostnader m.m.	1 027 957	-1 425	1 026 532
5 Internationell samverkan	1 239 582	150 000	1 389 582
5:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 000	150 000	154 000
6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 146 606	-98 800	44 047 806
6:3 Krisberedskapsmyndigheten	144 649	-8 000	136 649
6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar	17 467	21 200	38 667
7:5 Krisberedskap	1 747 434	-112 000	1 635 434
7 Internationellt bistånd	22 417 678	-200 000	22 217 678
8:1 Biståndsverksamhet	21 732 194	-200 000	21 532 194
8 Invandrare och flyktingar	6 933 423	89 070	7 022 493
12:1 Migrationsverket	642 505	30 000	672 505
12:2 Mottagande av asylsökande	3 296 162	15 000	3 311 162
12:4 Utlänningsnämnden	149 792	25 000	174 792
12:5 Offentligt biträde i utlänningsärenden	177 027	10 000	187 027
12:6 Utresor för avvisade och utvisade	225 556	9 070	234 626
9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg	39 817 525	67 500	39 885 025
13:3 Bidrag till hälso- och sjukvård	269 199	2 500	271 699
16:7 Bilstöd till handikappade	256 000	65 000	321 000

Utgiftsområde Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2005	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå	
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 691 062	28 852	129 719 914
19:6	Försäkringskassan	7 159 398	28 852	7 188 250
13	Arbetsmarknad	69 313 416	150 000	69 463 416
22:3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	4 540 191	150 000	4 690 191
14	Arbetsliv	1 193 970	0	1 193 970
23:1	Arbetsmiljöverket	648 862	-2 000	646 862
24:1	Jämställdhetsombudsmannen	21 907	2 000	23 907
15	Studiestöd	20 995 726	-199 750	20 795 976
25:2	Studiemedel m.m.	10 402 918	-199 750	10 203 168
16	Utbildning och universitetsforskning	43 867 639	19 750	43 887 389
25:19	Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	793 181	30 000	823 181
25:39	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	245 045	7 000	252 045
25:41	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	147 188	5 000	152 188
25:47	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	133 226	30 000	163 226
25:75	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	287 228	19 750	306 978
25:76	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	347 644	8 000	355 644
26:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	2 522 807	20 000	2 542 807
26:11	Särskilda utgifter för forskningsändamål	211 470	-100 000	111 470
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 956 525	4 105	8 960 630
25:3	Bidrag till kontakttolkutbildning	10 104	4 105	14 209
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9 139 412	36 400	9 175 812
32:1	Länsstyrelserna m.m.	2 168 221	36 400	2 204 621
19	Regional utveckling	3 496 768	200 000	3 696 768
33:6	Insatser med anledning av försvarsomställningen (nytt ramanslag)	0	200 000	200 000

Utgiftsområde Anslag		Belopp enligt statsbudgeten 2005	Förändring av ram/anslag	Ny ram/ny anslagnivå
20	Allmän miljö- och naturvård	3 994 805	-10 000	3 984 805
26:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	299 186	5 000	304 186
34:3	Åtgärder för biologisk mångfald	1 691 197	-15 000	1 676 197
21	Energi	1 396 435	500	1 396 935
35:1	Statens energimyndighet: Förvalt- ningskostnader	188 205	1 000	189 205
35:6	Energipolitiskt motiverade interna- tionella klimatinsatser	20 000	-500	19 500
22	Kommunikationer	31 666 492	-188 000	31 478 492
36:2	Väghållning och statsbidrag	16 607 522	-66 000	16 541 522
36:4	Banverket: Banhållning och sek- torsuppgifter	11 196 512	-219 000	10 977 512
36:7	Ersättning till viss kanaltrafik m.m.	62 660	-3 000	59 660
36:12	Rikstrafiken: Trafikupphandling	823 000	100 000	923 000
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	14 655 991	162 600	14 818 591
26:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	231 759	5 000	236 759
41:2	Insatser för skogsbruket	221 200	148 000	369 200
43:1	Statens jordbruksverk	308 346	9 600	317 946
24	Näringsliv	3 891 377	20 000	3 911 377
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 122 066	20 000	1 142 066
25	Allmänna bidrag till kommuner	57 468 750	-32 850	57 435 900
48:2	Bidrag till särskilda insatser i vis- sa kommuner och landsting	670 050	-200 000	470 050
48:3	Statligt utjämningsbidrag för LSS- kostnader	1 600 000	167 150	1 767 150
Summa anslagsförändring på tilläggsbud- get			277 150	

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I den ekonomiska vårpropositionen (prop. 2004/05:100, avsnitt 3, punkterna 2–17) föreslår regeringen ändringar på tilläggsbudget. Regeringens förslag avser ändringar av nivån på 50 anslag inom 21 utgiftsområden. 33 anslag höjs och 17 anslag sänks. Dessutom förs ett nytt anslag upp i statsbudgeten. Vidare presenterar regeringen 14 förslag till ändringar i redan beslutade bemyndiganden, ett nytt bemyndigande, ändringar i anslagsanvändningen respektive andra förändringar med påverkan på statsbudgeten.

Med anledning av regeringens förslag har 5 motioner väckts. Förslagen i propositionen och motionerna återges i *bilaga 1* till detta betänkande. En sammanställning av regeringens och partiernas förslag till ändrade och nya anslag finns i *bilaga 2*.

Finansutskottet har berett berörda utskott tillfälle att yttra sig över de förslag i propositionen och motionerna som rör respektive utskotts område. Yttranden har avlämnats från

- utrikesutskottet (2004/05:UU3y),
- socialutskottet (protokollsutdrag 2004/05:34),
- trafikutskottet (2004/05:TU5y),
- miljö- och jordbruksutskottet (2004/05:MJU2y),
- näringsutskottet (2004/05:NU2y) och
- arbetsmarknadsutskottet (2004/05:AU4y).

Konstitutionsutskottet, justitieutskottet, försvarsutskottet, socialförsäkringsutskottet, kulturutskottet, utbildningsutskottet och bostadsutskottet har beslutat att inte avge något yttrande över tilläggsbudgeten.

Yttrandena återfinns i *bilagorna 3–8*.

Finansutskottet behandlar i detta sammanhang också 5 motionsyrkanden från allmänna motionstiden hösten 2004 angående användningen av det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda anslaget 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting*, vilka har överlämnats från socialutskottet. I betänkandet behandlas även 4 motionsyrkanden väckta enligt 3 kap. 13 § riksdagsordningen med anledning av händelse av större vikt, vilka i berörda delar har överlämnats till finansutskottet från näringsutskottet. Dessa motionsyrkanden avser huvudsakligen statens roll i insatser för skogsbruket efter stormen i södra Sverige i januari 2005.

Utskottets överväganden

Inledning

Enligt 9 kap. 5 § regeringsformen kan riksdagen för löpande budgetår på tilläggsbudget göra en ny beräkning av statsinkomster samt ändra anslag och anvisa nya anslag. I 2005 års ekonomiska vårproposition föreslår regeringen ändrade och nya anslag för statsbudgeten för budgetåret 2005. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 1 504 miljoner kronor och de föreslagna minskningarna uppgår till 1 227 miljoner kronor. 51 anslag inom 22 utgiftsområden berörs av dessa förändringar. Anslagsförändringarna i regeringens förslag till tilläggsbudget innebär att anvisade medel ökar med 277 miljoner kronor netto. Efter de föreslagna åtgärderna uppgår budgeteringsmarginalen i statsbudgeten för 2005 till 1,1 miljard kronor.

Utskottet behandlar punkterna 2–17 i vårpropositionen och motsvarande förslag i motionerna utgiftsområdesvis.

Under utgiftsområde 5 Internationell samverkan behandlar utskottet, i enlighet med utrikesutskottets yttrande 2004/05:UU3y, frågan om ändrat ändamål för anslaget 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*. I utskottets förslag till riksdagsbeslut behandlas frågan i punkt 2.

Enligt 5 kap. 12 § fjärde stycket riksdagsordningen får beslut om anslag för löpande budgetår som innebär att en utgiftsram påverkas inte fattas innan beslut om godkännande av ändrad utgiftsram fattas. I utskottets förslag till riksdagsbeslut tas således förslagen i vårpropositionen och motionerna om ändrade ramar och anslag upp i *en* punkt, punkt 20. Övriga frågor behandlas som egna punkter i utskottets förslag till riksdagsbeslut, vilket markeras med en sammanfattningsruta vid respektive rubrik i betänkandet.

Tilläggsbudget per utgiftsområde

Utgiftsområde 1 Rikets styrelse

46:2 Justitiekanslern

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 18 311 000 kr. Regeringen anser att anslaget 46:2 *Justitiekanslern* behöver ökas med 1 425 000 kr eftersom Justitiekanslern fr.o.m. den 1 april 2005 övertar uppgiften från Domstolsverket att vid behov överklaga beslut om rättshjälp och om ersättning av allmänna medel m.m. som fattas av domstolar och andra myndigheter (den s.k. talerätten). Finansieringen föreslås ske genom att det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:12 *Rättshjälpkostnader m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

90:5 Regeringskansliet m.m.*Propositionen*

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 5 436 198 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 6,2 miljoner kronor för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet uppförda anslaget 6:4 *Styrelsen för psykologiskt försvar*. Förslaget föranleds av att Styrelsen för psykologiskt försvar från den 1 juli 2005 avses ta över uppgiften att samordna det svenska samhällets insatser samt hjälp och stöd till dem som bor och vistas i Sverige och som drabbats av flodvågskatastrofen i Asien.

Vidare anser regeringen att anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* bör minskas med 18,5 miljoner kronor motsvarande en valutakursvinst för Utrikesrepresentationen till följd av förändringen av den svenska kronan, framför allt mot US-dollar. Dessutom föreslår man att anslaget minskas med 45 miljoner kronor för att bidra till att täcka kostnader med anledning av flodvågskatastrofen i Asien.

Sammantaget föreslår regeringen att anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas med 69,7 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning

1:5 Statistiska centralbyrån*Propositionen*

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 437 433 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 1:5 *Statistiska centralbyrån* minskas med 0,5 miljoner kronor för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 21 Energi uppförda anslaget 35:1 *Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

1:6 Kammarkollegiet

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 29 667 000 kr. Regeringen anser att ytterligare kontakttolkar bör auktoriseras och att rättstolkar behöver examineras under året för att det ska vara möjligt att tillgodose behovet av kontakttolkar i samband med den aviserade reformen av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Anslaget 1:6 *Kammarkollegiet* föreslås därför ökas med 1 825 000 kr. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

1:11 Statliga tjänstepensioner m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 8,2 miljarder kronor. Regeringen konstaterar att personalen hos de allmänna försäkringskassorna den 1 januari 2005 inordnades i det statliga tjänstepensionssystemet. Av denna anledning tillfördes anslaget 1:11 *Statliga tjänstepensioner m.m.* medel. Vid beräkningen av beloppet kom av misstag även medel avseende pensionsersättningar att ingå. Sådana ersättningar är emellertid en förmån som enligt avtalet om trygghetsförmåner ska betalas av arbetsgivaren. Anslaget 1:11 *Statliga tjänstepensioner m.m.* bör därför minskas med 28 852 000 kr. Regeringen föreslår att motsvarande medel i stället anvisas på det under utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp uppförda anslaget 19:6 *Försäkringskassan*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

2:1 Finansinspektionen

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 178 401 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 2:1 *Finansinspektionen* minskas med 1,5 miljoner kronor för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:4 *Ekobrottsmyndigheten*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Rörlig kredit för handel med fondandelar inom Premiepensionsmyndigheten

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om rörlig kredit för handel med fondandelar inom Premiepensionsmyndigheten. Därmed tillstyrks punkt 2 i propositionen.

Propositionen

Riksdagen har bemyndigat regeringen att besluta om en rörlig kredit i Riksgäldskontoret om högst 200 miljoner kronor för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar. Regeringen har erfarit att behovet av rörlig kredit för fondhandel har ökat kraftigt under 2005, främst till följd av ett ökat antal fondbyten och ökade värden på pensionsspararnas konton. Härtill kommer att fondavvecklingar behöver kunna hanteras. Utnyttjandet av den rörliga krediten varierar kraftigt över året. Behovet har visat sig vara särskilt stort vid månadsskiften och under vinterhalvåret.

Mot denna bakgrund anser regeringen att krediten behöver höjas och att den bör få uppgå till högst 750 miljoner kronor. Regeringen avser att noga följa behovet av rörlig kredit för fondhandel.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 2).

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

4:4 Ekobrottsmyndigheten

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 342 198 000 kr. Regeringen presenterar i propositionen Marknadsmisbruk (prop. 2004/05:142) förslag till nya regler som ska tillämpas i samband med handel med finansiella instrument. Bland annat föreslår man att Ekobrottsmyndighetens ansvar för att utreda marknadsmisbruk ska inträda tidigare samt att Finansinspektionens ansvar i motsvarande omfattning ska minska. Förändringen avses träda i kraft den 1 juli 2005. För att Ekobrottsmyndigheten ska kunna bedriva denna verksamhet effektivt föreslår regeringen att anslaget 4:4 *Ekobrottsmyndigheten* ökas med 1,5 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 2:1 *Finansinspektionen* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

4:5 Domstolsväsendet m.m.*Propositionen*

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 4 046 980 000 kr. I samband med den aviserade reformen av instans- och processordningen i utlänningsärenden ska Utlänningsnämnden läggas ned och överprövningen av utlännings- och medborgarskapsärenden ska ske i allmänna förvaltningsdomstolar. För att täcka kostnaderna för förberedelserna inför de nya arbetsuppgifterna med den nya instans- och processordningen bör domstolsväsendets resurser ökas med 120 miljoner kronor.

Vidare anser regeringen att domstolarna behöver tillföras 55 miljoner kronor för att täcka kostnader för ytterligare uppgifter i och med att beslut om färdtjänst och riksfärdtjänst nu kan överklagas genom förvaltningsbesvär.

Sammantaget föreslår regeringen att anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* ökas med 175 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas samt genom att de under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslagen 36:2 *Väghållning och statsbidrag* och 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

4:12 Rättshjälpkostnader m.m.*Propositionen*

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 1 027 957 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 4:12 *Rättshjälpkostnader m.m.* minskas med 1 425 000 kr för att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 46:2 *Justitiekanslern*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 5 Internationell samverkan

5:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet

Propositionen

I statsbudgeteten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 4 miljoner kronor. Regeringen konstaterar att kraftigt ökade kostnader till följd av flodvågskatastrofen i Asien har uppkommit bl.a. för att bistå nödställda svenskar i regionen. Därför föreslår man att anslaget 5:4 *Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet* ökas med 150 miljoner kronor. Finansiering sker genom att anslag inom andra utgiftsområden, främst utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet, minskas.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet tillstyrker i sitt yttrande (UU3y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utrikesutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Ändrat ändamål för anslaget 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner vad som anförs i propositionen om ändrat ändamål för anslaget 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*. Jämför särskilt yttrande 1 (m, fp).

Bakgrund

I budgetpropositionen för 2005 föreslog regeringen ett nytt anslag på 22 miljoner kronor under utgiftsområde 5 Internationell samverkan, 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen*, avsett att finansiera fortsatt integration och samverkan kring Östersjön (prop. 2004/05:1, utg.omr. 5 avsnitt 3.8.11). Enligt budgetpropositionen skulle huvuddelen av verksamheten förläggas till en ny Sidaenhet på Gotland. Regeringen beräknade att 20 permanenta tjänster – finansierade över Sidas förvaltningsanslag – skulle behövas för att bedriva verksamheten.

Utrikesutskottet konstaterade i sin behandling av förslaget att det inte var uppenbart vari verksamheten inom den nya enheten skulle bestå. Utrikesutskottet föreslog att riksdagen som villkor för anslaget utnyttjande skulle föreskriva att regeringen senast i den ekonomiska vårpropositionen 2005

skulle återkomma till riksdagen med förslag till mål för verksamheten. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (bet. 2004/05:UU1, rskr. 2004/05:91).

Propositionen

Regeringen återkommer i 2005 års ekonomiska vårproposition (avsnitt 6.6 Sidas profilenhet) till frågan. Regeringen anför att målet för Östersjöenhets verksamhet är att skapa förutsättningar för att särskilt statliga myndigheter, kommuner, regioner och enskilda organisationer i Sverige ska kunna vidmakthålla, komplettera och utveckla former för samarbete med främst de nya EU-medlemsländerna i Östersjöområdet. Verksamheten bör ha sin utgångspunkt i behov och initiativ hos de svenska aktörerna. Särskild uppmärksamhet avses ges ämnesområden som är viktiga ur ett bredare regionalt eller nationellt perspektiv och berör fler än en aktörsgrupp på svensk sida. Det kan avse hanteringen av kollektiva nyttigheter som vatten, luft, klimat, kustzoner, mark och natur men också tvärssektoriella problemställningar som migration, brottsbekämpning, sjösäkerhet, livsmedelssäkerhet, socialtjänst samt hälsoområdet och smittskydd.

Enheten avses också kunna bidra med medel för mindre insatser (resor, seminarier och studier) för att möjliggöra samverkan mellan svenska aktörer och parter i de berörda länderna samt också bidra med initial finansiering av projekt inom ovan angivna områden.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet anför i sitt yttrande (UU3y) att även om den av regeringen i vårpropositionen framlagda målbeskrivningen inte helt uppfyller de principiella krav riksdagen ställt på hur målen för en verksamhet bör vara utformade bör den godtas för anslaget vidare utnyttjande under innevarande budgetår. Sidas verksamhet på Gotland befinner sig i ett initialskede, men med successivt vunna erfarenheter skapas förutsättningar för regeringen att i kommande budgetproposition ytterligare tydliggöra utnyttjandet av anslaget 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* samt att också i övrigt formulera målen för verksamheten i enlighet med riksdagens krav.

Utrikesutskottet redovisar vidare vissa överväganden av mera formell natur. Om användning av statsmedel för skilda behov bestämmer riksdagen genom budgetreglering. Riksdagen anvisar, enligt 9 kap. 3 § regeringsformen, anslag till angivna ändamål. Innebörden av detta är att det anvisade beloppet inte kan ses fristående från det ändamål som riksdagen beslutat. I föreliggande fall har riksdagen uttryckligen föreskrivit att medlens vidare utnyttjande förutsätter ett riksdagens förnyade ställningstagande till ändamålen.

I propositionen framförs emellertid inget yrkande om ställningstagande till ändamålen med det aktuella anslaget. Det är dock uppenbart att det är regeringens önskemål att verksamhet för fortsatt integration och samverkan kring Östersjön bedrivs genom en Sidaenhet på Gotland. Utrikesutskottet ställer sig i sak positivt till detta.

Utrikesutskottet anser att finansutskottet hos riksdagen bör hemställa att beslut på tilläggsbudget fattas om ändrat ändamål, enligt vad som anges i avsnitt 6.6 Sidas profilenhet i propositionen, för anslaget 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har inga invändningar mot utrikesutskottets förslag. Finansutskottet föreslår således att riksdagen godkänner det som anförs i vårpropositionen (avsnitt 6.6 Sidas profilenhet) om ändrat ändamål för anslaget 5:11 *Samarbete inom Östersjöregionen* inom utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet

6:3 Krisberedskapsmyndigheten

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 144 649 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 6:3 *Krisberedskapsmyndigheten* minskas med 8 miljoner kronor för att bidra till att täcka kostnader med anledning av flodvågskatastrofen i Asien.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

6:4 Styrelsen för psykologiskt försvar

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 17 467 000 kr. Regeringen tillkallade i januari en kommitté benämnd Nationellt råd för stöd och samordning till drabbade med anledning av naturkatastrofen i Asien (dir. 2005:1). Rådet har i uppdrag att verka för samordning av samhällets insatser samt att hjälpa och stödja dem som bor och vistas i Sverige och som drabbats av naturkatastrofen i Asien. Utgifterna för rådet belastar för närvarande det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.*

Rådets nuvarande uppgifter och ansvar för framtida aktiviteter som behöver genomföras för att stödja de som drabbats av naturkatastrofen bör enligt regeringens uppfattning hanteras av en förvaltningsmyndighet. Regeringen

avser därför att under 2005 föra över rådets uppgifter till Styrelsen för psykologiskt försvar (SPF). Därigenom kan den erfarenhet utnyttjas som SPF skaffat sig genom att bl.a. vara statens organ för kontakter med anhöriga till offer för M/S Estonias förlisning och överlevande.

Ett råd som ska ha motsvarande uppgifter som kommittén ska knytas till SPF. Rådet avses ha samma sammansättning som nuvarande kommitté. Ordförande och övriga ledamöter i rådet kommer att utses av regeringen.

Regeringen anser att rådets verksamhet ska finansieras från anslaget 6:4 *Styrelsen för psykologiskt försvar*, varför anslaget behöver ökas med 21 210 000 kr. Finansiering sker delvis genom att det under utgiftsområde 1 Rikets styrelse uppförda anslaget 90:5 *Regeringskansliet m.m.* minskas.

Vidare föreslår regeringen att anslaget 7:5 *Krisberedskap* minskas med 112 miljoner kronor för att bidra till att täcka kostnader med anledning av flodvågskatastrofen i Asien, bl.a. kostnader för det nu nämnda Nationella rådet.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Låneram för beredskapsinvesteringar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utökat bemyndigande för Socialstyrelsens låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar. Därmed tillstyrks punkt 3 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har ett bemyndigande att låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 200 miljoner kronor. Regeringen anser att åtgärder bör vidtas för att stärka den nationella beredskapen mot en influensapandemi. Bland annat behövs beredskapslagring av antivirala medel för förebyggande behandling av personal inom samhällsviktig verksamhet samt för behandling av personer med hög risk för komplikationer. För att möjliggöra detta behöver Socialstyrelsens låneram för beredskapsinvesteringar utökas med 100 miljoner kronor till 300 miljoner kronor. Därför föreslår regeringen att den bemyndigas att för 2005 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 300 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 3).

Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

8:1 Biståndsverksamhet

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 21 732 194 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas med 200 miljoner kronor för att finansiera förberedelser för en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden. 2005 års biståndsram om 0,882 % av BNI påverkas enligt regeringen inte av förslaget.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet tillstyrker i sitt yttrande (UU3y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utrikesutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Bemyndigande för anslaget 8:1 Biståndsverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utökat bemyndigande för anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet*. Därmed tillstyrks punkt 4 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har för detta ändamål ett bemyndigande att göra ekonomiska åtaganden som efter 2005 medför utgifter om högst 36 235 miljoner kronor. Regeringen anser att en ökad möjlighet att göra ekonomiska åtaganden behövs för att uppnå en tillräcklig långsiktighet i det internationella utvecklingsarbetet. Ökade utfästelser behöver göras bl.a. till Världsbankens internationella utvecklingsfond, Globala fonden mot hiv/aids, malaria och tuberkulos och till Internationella jordbruksutvecklingsfonden. Därför föreslår regeringen att bemyndigandet att göra ekonomiska åtaganden som medför utgifter efter 2005 för anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* ökas med 4 895 miljoner kronor till 41 130 miljoner kronor.

Utrikesutskottets yttrande

Utrikesutskottet tillstyrker i sitt yttrande (UU3y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med utrikesutskottet, regeringens förslag (punkt 4).

Utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar

Bemyndigande att ingå ekonomiska åtaganden med anledning av en ny instans- och processordning i utlänningsärenden

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker att regeringen bemyndigas att vidta förberedande åtgärder och ingå ekonomiska åtaganden så att en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden kan införas den 31 mars 2006. Utskottet förutsätter samtidigt att de årliga utbetalningarna med anledning av dessa åtaganden kommer att rymmas inom den beräknade totala kostnaden för verksamheten i de nya domstolarna på 900 miljoner kronor per år från 2006. Därmed tillstyrks delvis punkt 5 i propositionen.

Propositionen

Riksdagen har givit regeringen som sin mening till känna att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag till en ny instans- och processordning i utlänningsärenden (bet. 2001/02:SfU2, rskr. 2001/02:69–70). Regeringen har nyligen beslutat om en lagrådsremiss: Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden. I denna föreslås bl.a. att Utlänningsnämnden ska avvecklas och att överprövningen av Migrationsverkets beslut i utlännings- och medborgarskapsärenden i stället ska ske i migrationsdomstolar och i en Migrationsöverdomstol. Tre länsrätter ska vara Migrationsdomstolar medan Kammarrätten i Stockholm ska vara Migrationsöverdomstol. Reformen ska genomföras den 1 januari 2006.

Regeringen aviserar att en proposition angående den nya instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden (NIPU) överlämnas till riksdagen i maj 2005. Reformens ekonomiska konsekvenser kommer att preciseras närmare i den propositionen och i budgetpropositionen för 2006.

Mot denna bakgrund anser regeringen att ett antal anslag behöver ökas redan på denna tilläggsbudget. Härutöver behöver en del förberedelser vidtas som innebär att ekonomiska åtaganden görs för kommande budgetår. Åtagandena avser anställning av ett mindre antal nyckelpersoner vid de nya domstolarna. Domare och föredragande i övrigt i migrationsdomstolarna

samt i Migrationsöverdomstolen kommer dock att anställas under förutsättning att riksdagen beslutar att reformen ska genomföras. Åtagandena avser också tecknandet av hyreskontrakt för domstolslokaler.

De åtaganden som nu nämnts är nödvändiga för att reformen ska kunna träda i kraft enligt förslaget i den aviserade propositionen. Därför föreslår regeringen att man under 2005 får vidta förberedelser och ingå ekonomiska åtaganden så att NIPU kan införas den 1 januari 2006.

Kompletterande information

Regeringen har den 26 maj 2005 beslutat om propositionen Ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden. I propositionen föreslås att datum för reformens ikraftträdande senareläggs till den 31 mars 2006. Denna senareläggning påverkar dock endast marginellt det i vårpropositionen angivna behovet att ingå ekonomiska åtaganden för att reformen ska kunna träda i kraft enligt förslaget i den aviserade propositionen. Därmed kvarstår regeringens avsikt, om riksdagen ger sitt medgivande, att under 2005 ingå ekonomiska åtaganden för kommande budgetår för att förbereda den aviserade reformen.

De åtaganden som gäller anställning av ett mindre antal nyckelpersoner (ca 30 stycken) är av avgörande betydelse för att verksamheten vid de nya domstolarna kan påbörjas direkt i samband med att reformen träder i kraft. Därför behöver rekryteringsprocessen och anställningsförfarandet inledas i god tid innan reformen genomförs.

Bemyndigandet omfattar vidare tecknande av hyreskontrakt för domstolslokaler samt genomförande av ett antal nödvändiga investeringar. Ett antal specialfastigheter ska hyras och byggas om för att uppnå en hög säkerhetsnivå. Staten behöver därför teckna hyreskontrakt för en längre tid än vad som är vanligt i statsförvaltningen (uppemot 20 år jämfört med 5–6 år för vanliga lokaler).

Det aktuella bemyndigandet syftar till att klargöra vilka åtaganden som regeringen får ingå fram till dess att riksdagen behandlat regeringens proposition angående NIPU och beslutat om reformens organisatoriska utformning samt genomförande. Utan ett bemyndigande av detta slag är det inte möjligt att genomföra reformen från den 31 mars 2006 eftersom riksdagsbeslutet om NIPU kan fattas först under hösten 2005. Så snart riksdagen fattat ett positivt beslut kan kostnaden för de ekonomiska åtagandena föras på relevanta anslagsposter i statsbudgeten.

Budgetbelastningen under de kommande åren till följd av de åtaganden som bemyndigandet avser är dock i dagsläget svår att beräkna. Den totala kostnaden för dessa åtaganden uppskattas för närvarande till drygt 2 miljarder kronor under en 20-årsperiod (eller ca 115 miljoner kronor per år). Regeringen anger samtidigt i vårpropositionen (avsnitt 6, s. 136–137) att utgifterna för NIPU blir högre än vad som tidigare beräknats. Utöver tidigare beslutade nivåökningar om 500 miljoner kronor beräknas ytterligare utgifter på ca 400 miljoner kronor per år under 2006 och 2007 (se även

tabell 6.8, s. 140). I beräkningarna ingår en initial överdimensionering, dels för att hantera de ärenden som domstolarna övertar från Utlänningsnämnden, dels för att domstolarna tillförs ett nytt ärendeslag. Man kan anta att de årliga utbetalningarna med anledning av de aktuella åtagandena kommer att rymmas inom den beräknade årliga verksamhetskostnaden på ca 900 miljoner kronor från 2006.

Finansutskottets ställningstagande

Med anledning av att reformen av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden nu föreslås genomföras den 31 mars 2006 i stället för den 1 januari 2006 kan utgifterna för 2006 förväntas bli lägre än vad som beräknats i vårpropositionen. Det är för närvarande omöjligt att närmare bedöma storleken på denna utgiftsminskning. Regeringen aviserar dock att man i samband med budgetpropositionen för 2006 avser att återkomma med förslag till de anslagsförändringar som behövs för reformens genomförande. Enligt vad utskottet erfarit avser regeringen att samtidigt ta upp frågan om hur de medel som i och med reformens senareläggning inte behövs för att dess finansiering ska återföras till biståndet.

Finansutskottet delar regeringens uppfattning att reformen är av sådan vikt att den bör genomföras snarast möjligt. En proposition med förslag till bl.a. en organisatorisk utformning av reformen förväntas emellertid lämnas till riksdagen så sent att riksdagsbeslutet inte kan fattas förrän under hösten 2005. Detta innebär att nödvändiga förberedelser för reformens genomförande den 31 mars 2006 inte kan dröja till efter riksdagens beslut i ärendet om den nya processordningen. Därför behöver vissa ekonomiska åtaganden göras redan innan riksdagen fattar beslut med anledning av den aviserade propositionen.

Syftet med det aktuella bemyndigandet är att säkerställa att den löpande verksamheten vid de nya domstolarna ska fungera tillfredsställande från reformens införandedatum. Regeringen har dock inte i vårpropositionen angett hur stora belopp som kommer att belasta statsbudgeten till följd av dessa åtaganden. Som framgår av föregående avsnitt med kompletterande information har utskottet inhämtat vissa uppgifter om den förväntade budgetbelastningen. Regeringen avser också att i den kommande budgetpropositionen presentera nya överväganden om utgifts- och anslagsförändringar med anledning av eventuellt ändrade bedömningar som påverkar beräkningen av reformens ekonomiska effekter.

Utskottet anser att regeringen bör bemyndigas att under 2005 vidta förberedelser och ingå ekonomiska åtaganden så att NIPU kan införas den 31 mars 2006. Utskottet utgår i sitt ställningstagande från att de årliga utbetalningarna med anledning av dessa åtaganden kommer att rymmas inom den totala kostnaden för verksamheten i de nya domstolarna, vilken för närvarande beräknas till 900 miljoner kronor per år från 2006. Samtidigt förut-

sätter utskottet att regeringen senast i budgetpropositionen för 2006 återkommer till riksdagen med en detaljerad beräkning av de anslagsförändringar som krävs för reformens genomförande.

Med hänvisning till det ovan anförda tillstyrker finansutskottet delvis regeringens förslag (punkt 5).

12:1 Migrationsverket

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 642 505 000 kr. Regeringen aviserar att Migrationsverket kommer att få ändrade arbetsuppgifter i samband med den aviserade reformen av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. För att kunna inleda omställningsarbetet behöver verket redan i år utökade resurser motsvarande 55 miljoner kronor. Samtidigt minskar antalet asylsökande i år jämfört med tidigare bedömning. Antalet avgjorda ärenden kommer därmed att minska. Enligt regeringens bedömning minskar resursbehovet av detta skäl med motsvarande 25 miljoner kronor.

Sammantaget föreslår regeringen att anslaget 12:1 *Migrationsverket* ökas med 30 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

12:2 Mottagande av asylsökande

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 3 296 162 000 kr. Regeringen bedömer att utgifterna för ersättning till landstingen för asylsökandes hälso- och sjukvård blir högre än tidigare beräknat. Därför föreslår man att anslaget 12:2 *Mottagande av asylsökande* ökas med 15 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

12:4 Utlänningsnämnden

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 149 792 000 kr. Regeringen anser att Utlänningsnämnden behöver ökade resurser för att så långt möjligt kunna arbeta ned sina ärendebalanser inför

ikraftträdandet av den aviserade reformen av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Därför föreslår man att anslaget 12:4 *Utlänningsnämnden* ökas med 25 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

12:5 Offentligt biträde i utlänningsärenden

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 177 027 000 kr. Regeringen konstaterar att utgifterna för offentligt biträde i utlänningsärenden har ökat till följd av att beslutskapaciteten vid Migrationsverket och Utlänningsnämnden har ökat. Därför föreslår man att anslaget 12:5 *Offentligt biträde i utlänningsärenden* ökas med 10 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

12:6 Utresor för avvisade och utvisade

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 225 556 000 kr. Regeringen konstaterar att antalet verkställda utresor för personer som avvisats eller utvisats har ökat, vilket lett till högre utgifter än tidigare beräknat. Därför föreslår man att anslaget 12:6 *Utresor för avvisade och utvisade* ökas med 9 070 000 kr. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg

13:3 Bidrag till hälso- och sjukvård

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 269 199 000 kr. Regeringen anser att anslaget 13:3 *Bidrag till hälso- och sjukvård* behöver ökas med 2,5 miljoner kronor för att Nätverket för läkemedelsepidemiologi ska ha möjlighet att även i fortsättningen bedriva en effektiv verksamhet.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet, som yttrar sig i form av protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

16:7 Bilstöd till handikappade

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 256 miljoner kronor. Regeringen anser att anslaget 16:7 *Bilstöd till handikappade* bör ökas med 65 miljoner kronor för att förkorta väntetiderna för bidrag.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet, som yttrar sig i form av protokollsutdrag, tillstyrker regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med socialutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp

19:6 Försäkringskassan

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 7 159 398 000 kr. Personalen hos de allmänna försäkringskassorna inordnades från den 1 januari 2005 i det statliga tjänstepensionssystemet. Det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:11 *Statliga tjänstepensioner m.m.* tillfördes medel för ändamålet. Vid beräkningen av beloppet kom av misstag även medel avseende pensionsersättningar att ingå. Sådana ersättningar är en förmån enligt avtalet om trygghetsförmåner och ska betalas av arbetsgivaren. Därför föreslår regeringen att anslaget 19:6 *Försäkringskassan* ökas med 28 852 000 kr. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:11 *Statliga tjänstepensioner m.m.* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad

22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 4 540 191 000 kr. Regeringen anser att behovet av arbetsmarknadsutbildning har ökat. Antalet platser i sådan utbildning behöver öka med 2 000 under andra halvåret 2005. Syftet är att motverka risken för arbetskraftsbrist och inflationsdrivande flaskhalsar i konjunkturuppgången. Därför föreslår regeringen att anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* ökas med 150 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet välkomnar i sitt yttrande (AU4y) förslaget om ökning av anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* i syfte att öka volymen arbetsmarknadsutbildning och styra över den från förberedande utbildning till sådan yrkesutbildning som kan förhindra att det uppstår arbetskraftsbrist och flaskhalsar. Samtidigt sätter arbetsmarknadsutskottet ifråga om den föreslagna volymökningen är tillräcklig för att

tillgodose de behov av personer med rätt yrkeskompetens som kan uppstå senare i år. Arbetsmarknadsutskottet konstaterar dock att regeringen följer utvecklingen och kommer att föreslå ytterligare åtgärder om det visar sig nödvändigt. Mot denna bakgrund tillstyrker arbetsmarknadsutskottet regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet finner för egen del inte anledning att göra en annan bedömning än arbetsmarknadsutskottet. Därmed tillstyrker finansutskottet, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Finansieringsbidrag vid arbetspraktik

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrade regler för finansieringsbidrag vid arbetspraktik. Därmed tillstyrks punkt 6 i propositionen.

Propositionen

Enligt nuvarande regler som förordades vid riksdagsbehandlingen (bet. 1998/99:AU1, rskr. 1998/99:105) ska arbetsgivare som i dag anordnar arbetspraktik betala 3 000 kr per månad i finansieringsbidrag till staten. Syftet med bidraget är att motverka att praktikplatserna tränger undan ordinarie jobb. Undantag medges i vissa fall i enlighet med vad som föreskrivs i förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program. Detta för att påverka arbetsgivarnas vilja att anordna praktik framför allt för personer som har en svag förankring på arbetsmarknaden.

Regeringen konstaterar att reglerna har inneburit att endast en mycket begränsad del av arbetsgivarna betalar ett finansieringsbidrag. En uppföljning från Arbetsmarknadsstyrelsen visar att 94 % av besluten under perioden april 2003 till mars 2004 innebar undantag från huvudregeln. Motiven till beslut om undantag har också varit bristfälligt dokumenterade.

För att i konjunkturuppgången motverka risken att praktikplatserna tränger undan reguljära jobb vill regeringen begränsa undantagen. Därför föreslår man att samtliga arbetsgivare ska betala ett finansieringsbidrag om 3 000 kr per månad. Regeringen ser dock fortfarande ett behov av att säkerställa att reglerna utformas så att även utsatta grupper i tillräcklig utsträckning ska få praktikplatser. Därför föreslår man att regeringen även fortsättningsvis ska få föreskriva om vissa undantag från kravet på att betala finansieringsbidraget. Förslagen bör träda i kraft den 1 juli 2005 och gälla arbetspraktik som påbörjas den 1 juli 2005 eller senare.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU4y) regeringens förslag. Samtidigt framhåller arbetsmarknadsutskottet vikten av att de nya reglerna om finansieringsbidrag inte blir hinder för att inrätta praktikplatser i kommunerna. Detta mot bakgrund av den ökade arbetslösheten bland kvinnorna i samband med nedskärningar i kommuner. Arbetsmarknadsutskottet ser därför det som angeläget att kommunsektorn kan tillföras ytterligare resurser de närmaste åren.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet delar arbetsmarknadsutskottets uppfattning att det inte är tillfredsställande att arbetslösheten ökar bland grupper som har en svagare eller mer utsatt situation på arbetsmarknaden. Därför ser finansutskottet positivt på propositionens förslag att regeringen även fortsättningsvis ska få föreskriva om vissa undantag från kravet att betala finansieringsbidrag vid arbetspraktik. Finansutskottet förutsätter att regeringen särskilt bevakar situationen på arbetsmarknaden och vid behov använder sin föreskrivningsrätt för att säkerställa att några snedvridningar inte uppkommer till följd av de ändrade reglerna för finansieringsbidraget.

Mot denna bakgrund tillstyrker finansutskottet, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, regeringens förslag (punkt 6).

Tid i arbetsmarknadspolitisk aktivitet

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrade regler för tid i arbetsmarknadspolitisk aktivitet. Därmed tillstyrks punkt 7 i propositionen.

Propositionen

Enligt förordningen (2000:634) om arbetsmarknadspolitiska program ska en arbetsmarknadspolitisk insats omfatta heltid och vara längst sex månader. Endast om det finns särskilda skäl får tiden vara längre och pågå på deltid. Regeringen har i samband med budgetpropositionen för 2005 aviserat åtgärder för att begränsa och förtydliga undantagsmöjligheterna i det arbetsmarknadspolitiska regelverket. Som ett led i detta ska särskilda skäl inte längre utgöra en bedömningsgrund för när en insats kan pågå under längre tid än i normalfallet eller på deltid. Avsikten är att uppnå en mer enhetlig tillämpning av reglerna och säkerställa att så många som möjligt kan få del av insatserna. För vissa av insatserna finns dock särregler, t.ex. aktivitetsgarantin, prova-på-platser och ungdomsgarantin. För vissa arbetsmarknadsutbildningar är också kurstiden längre än sex månader.

Regeringen konstaterar att stöd till start av näringsverksamhet i vissa delar inte har visat sig användas på avsett sätt. Det minskar effektiviteten i stödet och riskerar att snedvrider konkurrensen. Uppföljningsrapporter visar också att en stor andel av dem som fått stöd har haft det under långa perioder. Mot denna bakgrund anser regeringen att detta stöd endast bör lämnas längre än sex månader om det är motiverat av sjukdom eller av att myndighets tillstånd som behövs för verksamheten har blivit försenat. Svårigheter att inom sex månader nå tillfredsställande lönsamhet ska därför inte utgöra skäl för förlängning.

Regeringen framhåller även att förutsättningarna för deltagande i program på deltid bör bestämmas till de fall då tiden motsvarar arbetsutbudet eller att insatsen kombineras med arbete eller annat program. Förslagen bör träda i kraft den 1 juli 2005 och gälla insatser som påbörjas den 1 juli 2005 eller senare.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, regeringens förslag (punkt 7).

Villkor för anställningsstöd

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrade villkor för anställningsstöd. Därmed tillstyrks punkt 8 i propositionen. Förslaget i motionen avstyrks. Jämför reservation 1 (m, fp, kd).

Propositionen

Regeringen konstaterar att anställningsstöd har varit framgångsrikt när det gäller möjligheten för långtidsarbetslösa och långtidsinskrivna att kunna få ett jobb. Uppföljningar av reglernas tillämpning pekar emellertid på att användningen av undantagen från tidsgränserna för anställningsstöden är för vid och i vissa fall felaktig. Detta riskerar att medföra att de som har de allra största svårigheterna att få ett jobb inte i tillräcklig utsträckning får del av stöden. Mot denna bakgrund har regeringen i samband med budgetpropositionen för 2005 aviserat förändringar och förtydliganden av de undantagsmöjligheter från tidsgränserna som gäller för att anställningsstöd ska kunna lämnas.

I den aktuella vårpropositionen föreslår regeringen att stödperioderna förkortas för de stöd som för närvarande utgår under längst tid. Detta för att stödet i större utsträckning verkligen ska tillfalla dem som är i störst behov av det. För personer som fyllt 61 år ska dock särskilt anställningsstöd även fortsättningsvis kunna lämnas under 24 månader.

Vidare föreslår man att reglerna för det allmänna anställningsstödet ändras så att villkoret om långtidsarbetslöshet tas bort. Motivet är att det inte ska skapas felaktiga incitament som innebär att personer inte tar eller erbjuds kortare jobb eller program eftersom detta bryter arbetslöshetstiden och gör att de inte uppfyller villkoret för att kunna ta del av stödet. Avsikten är främst att öka effektiviteten genom att de arbetssökande, som är i störst behov av stöd för att få ett arbete, får del av insatserna.

Slutligen föreslås en ändring som innebär att undantag när det allmänna och förstärkta anställningsstödet får utgå under längre tid än vad som gäller enligt huvudreglerna för respektive stöd begränsas till att endast avse sjukdom. Övriga nu gällande undantag blir inte längre nödvändiga eftersom inskrivningstiden inte påverkas av t.ex. tillfällig föräldraledighet.

Regeringen föreslår att förändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2005 och gälla anställningar med anställningsstöd som påbörjas den 1 juli 2005 eller senare. Anställningsstöd lämnas som en kreditering av arbetsgivarnas skattekonto och belastar statsbudgetens inkomstsida.

Motionen

Centerpartiet avvisar i *motion Fi16* (yrkande 2) regeringens förslag beträffande anställningsstöd. Motionärerna kritiserar dagens anställningsstöd eftersom det endast ges till de arbetslösa som anvisas till olika företag av arbetsförmedlingen. Dessutom omfattar det en subvention på minst 50 % av lönekostnaden enbart upp till ett tak. Personer med särskilt anställningsstöd undantas därutöver från lagen om anställningsstöd. Mot denna bakgrund anser motionärerna att det behövs en större flexibilitet inom arbetsmarknadspolitiken för att kunna anpassa individuella lösningar för olika arbetslösa. Denna flexibilitet kan enligt motionärernas mening uppnås med hjälp av nystartsjobb, ett förslag som stöds av de fyra borgerliga partierna.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU4y) regeringens förslag och avstyrker förslaget i motionen.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, regeringens förslag (punkt 8) och avstyrker motion Fi16 (c) yrkande 2. Finansutskottet vill i detta sammanhang också erinra om att frågan om

utformningen av arbetsmarknadspolitiken diskuteras närmare i betänkandet om riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken (bet. 2004/05:FiU20, avsnitt 2.3).

Utgiftsområde 14 Arbetsliv

24:1 Jämställdhetsombudsmannen

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 21 907 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 24:1 *Jämställdhetsombudsmannen* ökas med 2 miljoner kronor för att bl.a. möjliggöra en utökad tillsyn av arbetsgivare för att motverka lönediskriminering. Finansiering sker genom att anslaget 23:1 *Arbetsmiljöverket* minskas med motsvarande belopp.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

Arbetsmarknadsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (AU4y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med arbetsmarknadsutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 15 Studiestöd

25:2 Studiemedel m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 10 402 918 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas med 199 750 000 kr för att finansiera ökningarna av det under utgiftsområde 13 Arbetsmarknad uppförda anslaget 22:3 *Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader* samt de under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslagen 25:19 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* och 25:75 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.*

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning

25:19 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 793 181 000 kr. Regeringen anser att antalet platser i den kvalificerade yrkesutbildningen bör utökas med ca 1 000 höstterminen 2005 som en del i satsningen för att minska arbetslösheten. Utgifterna för de nya platserna beräknas till 30 miljoner kronor. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas. Bidrag utbetalas enligt avtal som statsbidrag eller som särskilda medel till utbildningsanordnare av kvalificerad yrkesutbildning enligt lagen (2001:239) om kvalificerad yrkesutbildning.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Bemyndigande för anslaget 25:19 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om utökat bemyndigande för anslaget 25:19 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning*. Därmed tillstyrks punkt 9 i propositionen.

Propositionen

Regeringen har för detta ändamål ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser på högst 1 558 720 000 kr. Regeringen anser att bemyndiganderamen behöver ökas och omfördelas mellan åren till följd av att anslaget för och verksamheten inom den kvalificerade yrkesutbildningen ökas. Därför föreslår man att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 25:19 *Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter som uppgår till högst 950 miljoner kronor under 2006 och högst 700 miljoner kronor under perioden 2007–2010.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 9).

Vissa anslag till forskning och forskarutbildning

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för de anslag som redovisas i tabell 1 nedan upptagna ramanslag på sammanlagt 3 425 910 000 kr. I enlighet med sin bedömning i propositionen *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05:80) anser regeringen att forskning och forskarutbildning vid vissa lärosäten bör stärkas. Mot denna bakgrund föreslår man att anslagen till Luleå tekniska universitet, Karlstads universitet, Mittuniversitetet samt Högskolan på Gotland (under anslaget 25:76 *Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor*) ökas i den omfattning som anges i tabell 1 nedan. Vidare föreslås att forskningen vid Vetenskapsrådet stärks med 20 miljoner kronor, varav 10 miljoner kronor avser medicinsk forskning och 10 miljoner kronor teknisk forskning.

Finansiering av dessa ökningarna och höjningen av de under andra utgiftsområden uppförda anslagen för Forskningsrådet för miljö och areella näringar och samhällsbyggande samt Verket för innovationssystem sker genom att anslaget 26:11 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* minskas med 100 miljoner kronor.

Tabell 1. Ökningar av vissa anslag till forskning och forskarutbildning

Kronor

Anslag	Ökning av anslag
25:39 Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	7 000 000
25:41 Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	5 000 000
25:47 Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	30 000 000
25:76 Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	8 000 000
26:1 Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	20 000 000
Totalt	70 000 000

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

25:75 Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 287 228 000 kr. Som en del i regeringens satsning för att minska arbetslösheten planeras en ettårig, kompletterande utbildning för invandrade akademiker med start hösten 2005. Utbildningen ska omfatta 100 helårsstudenter vid Linköpings universitet och Malmö högskola. Vidare ska en ökad satsning göras på särskilda lärarutbildningar (SÄL). Dessa riktas mot obehöriga yrkeslärare som är anställda i en kommun och beräknas totalt omfatta 1 000 platser. Mot denna bakgrund föreslår regeringen att anslaget 25:75 *Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.* ökas med

19 750 000 kr, vilket motsvarar kostnaden för dessa åtgärder. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 15 Studiestöd uppförda anslaget 25:2 *Studiemedel m.m.* minskas med motsvarande belopp.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

25:3 Bidrag till kontakttolkutbildning

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett obetecknat anslag på 10 104 000 kr. Regeringen anser att ytterligare resurser behövs för utbildning av auktoriserade kontakttolkar och auktoriserade tolkar med specialutbildning för att tillgodose ett ökat behov av kontakttolkar i samband med den aviserade reformen av instans- och processordningen i utlännings- och medborgarskapsärenden. Därför föreslår man att anslaget 25:3 *Bidrag till kontakttolkar* ökas med 4 105 000 kr. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda anslaget 8:1 *Biståndsverksamhet* minskas.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande

Förlängd giltighet för kreditgarantisystemet för ny- och ombyggnad av bostäder

Propositionen

Ett nytt system för statliga kreditgarantier för lån till ny- och ombyggnad av bostäder infördes den 15 april 2004 (prop. 2003/04:1 utg.omr. 18, bet. 2003/04:BoU1, rskr. 2003/04:74). Av budgetpropositionen för 2004 framgår att kreditgarantier skulle kunna ställas ut t.o.m. 2006. Syftet med denna tidsbegränsning var att reglerna skulle samordnas med de övriga tidsbegränsade bostadspolitiska stöden, främst investeringsbidrag för anordnande av hyresbostäder och investeringsstimulans för mindre hyresbostäder och studentbostäder.

Regeringen bedömer nu att det är angeläget att undanröja den olägenhet som uppstått genom att det inte är möjligt att efter utgången av 2006 samordna de tidsbegränsade investeringsstöden med kreditgarantier. För att de tidsbegränsade bostadspolitiska instrumenten ska vara tidsmässigt samordnade bör därför garantisystemet förlängas med två år. Detta betyder att garantier ska kunna ställas ut till den 31 december 2008. De tidsbegränsade investeringsstöden gäller nämligen för projekt som påbörjas före den 31 december 2006 och färdigställs inom två år, medan avtal om kreditgarantier får tecknas först när ett projekt har färdigställts.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har inga invändningar mot regeringens bedömning att giltigheten för kreditgarantisystemet för ny- och ombyggnad av bostäder bör förlängas.

32:1 Länsstyrelserna m.m.

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 2 168 221 000 kr. Regeringen konstaterar att den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU ger en medlemsstat möjlighet att genomföra reformer under perioden 2005–2007. För att genomföra en reformering av jordbrukspolitiken i Sverige krävs förberedande arbetsinsatser. Regeringen anser att länsstyrelserna och Statens jordbruksverk behöver tillföras ytterligare resurser för detta ändamål. Därför föreslår man att anslaget 32:2 *Länsstyrelserna m.m.* ökas med 36,4 miljoner kronor.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

33:6 Insatser med anledning av försvarsomställningen (nytt anslag)

Propositionen

Något anslag för detta ändamål finns inte uppfört i statsbudgeten för innevarande år. Regeringen anser att särskilda insatser behövs i de lokala arbetsmarknadsregioner som berörs mest av försvarsomställningen, dvs. Östersund, Arvidsjaur, Karlstad/Kristinehamn och Gotland. För att möjliggöra insatser för ökad konkurrenskraft, hållbar tillväxt och sysselsättning i dessa regioner samt för att möjliggöra omlokalisering av statliga arbetstillfällen behövs enligt regeringen särskilda medel.

Regeringen föreslår därför att ett nytt anslag för detta ändamål förs upp på statsbudgeten. Anslaget 33:6 *Insatser med anledning av försvarsomställningen*, som föreslås föras upp med 200 miljoner kronor, ska användas för kostnader för tillväxtfrämjande insatser samt för kostnader för omlokalisering av statliga arbetstillfällen i de mest berörda kommunerna. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner uppförda anslaget 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* minskas med motsvarande belopp.

Motionen

Folkpartiet liberalerna avvisar i motion Fi14 (yrkande 5) regeringens förslag om att inrätta ett nytt ramanslag för insatser i samband med försvarsomställningen och anslå 200 miljoner kronor till detta ändamål.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU2y) regeringens förslag och avstyrker förslaget i motionen.

Företrädarna för Folkpartiet liberalerna tillstyrker i en avvikande mening sitt partis förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del) och avstyrker motion Fi14 (fp) yrkande 5.

Kostnad för utlokalisering av statliga verk

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionärens förslag med hänvisning till att det är regeringens avsikt att återkomma till riksdagen med redovisning av arbetet med utlokalisering av statliga verk från Stockholm samt eventuella finansieringsfrågor. Jämför reservation 2 (m, fp, kd).

Motionen

I motion Fi20 konstaterar Marietta de Pourbaix-Lundin (m) att regeringen inte har utrett kostnaden för utlokaliseringen av de statliga verken med anledning av försvarsomställningen. Samtidigt saknas det en konsekvensbeskrivning av hur utlokaliseringen påverkar verksamheten i de berörda verken. Detta innebär enligt motionären att vare sig regeringen eller riksdagen har kunnat göra en avvägning om pengarna för utlokaliseringen skulle ha kunnat användas på ett annat och eventuellt mer effektivt sätt. Därför

anser motionären att det är angeläget att regeringen senast i budgetpropositionen hösten 2005 återkommer till riksdagen med en fullständig kostnadsanalys av utlokaliseringen av statliga verk från Stockholm.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet hänvisar i sitt yttrande (NU2y) till en interpellationsdebatt i början av april 2005 då ansvarigt statsråd, Ulrica Messing, svarade på en fråga (fr. 2004/05:1365) från Marietta de Pourbaix-Lundin (m) om totalkostnaden för utlokalisering av jobb från Stockholm. Enligt statsrådets svar skiljer sig kostnaderna för omlokaliseringarna åt mellan de olika myndigheterna, liksom deras ekonomiska situation. Därför kommer varje myndighet att bedömas utifrån sina egna förutsättningar att finansiera merkostnaden för omlokaliseringen. Den totala kostnaden för myndigheterna, t.ex. lokal-, löne- och flyttkostnader, kan enligt statsrådet bedömas först efter genomförda omlokaliseringar. Vidare informerades om regeringens avsikt att – om behov uppkommer – återkomma till riksdagen med redovisningar av arbetet med omlokalisering samt eventuella finansieringsfrågor. Statsrådet framhöll också att omlokaliseringarna ska ske på ett sådant sätt att verksamheterna långsiktigt kan fungera med bibehållen kvalitet. Mot denna bakgrund avstyrker näringsutskottet förslaget i motionen.

Företrädarna för Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna respektive Folkpartiet liberalerna har i denna del avgivit avvikande meningar.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet avstyrker, i likhet med näringsutskottet, motion Fi20 (m).

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 299 186 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 26:2 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning* ökas med 5 miljoner kronor. Förstärkningen avser forskning om hållbar utveckling i enlighet med regeringens syn på inriktningen av forskningspolitiken, vilken presenteras i propositionen *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05:80). Finansiering sker genom det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* minskas.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i sitt yttrande (MJU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

34:3 Åtgärder för biologisk mångfald*Propositionen*

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 1 691 197 000 kr. Regeringen anser att anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald* bör minskas med 15 miljoner kronor för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket*.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i sitt yttrande (MJU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Bemyndigande för anslaget 34:11 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ett utökat och förlängt bemyndigande för anslaget 34:11 *Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning*. Därmed tillstyrks punkt 10 i propositionen.

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 72 728 000 kr. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 miljoner kronor under 2006 och högst 18 miljoner kronor 2007.

För att underlätta genomförande av olika forskningsprojekt behöver regeringen kunna ingå mer långsiktiga förpliktelser. Man föreslår därför att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för ramanslaget 34:11 *Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning* ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 38 miljoner kronor under perioden 2006–2008.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i sitt yttrande (MJU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 10).

Utgiftsområde 21 Energi

35:1 Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag om 188 205 000 kr. Statens energimyndighet är bl.a. ansvarig för energistatistik. Den årliga statistiken över industrins energianvändning ingår emellertid i dag som en del av den företagsstatistik som Statistiska centralbyrån (SCB) ansvarar för. Energimyndigheten är därutöver en stor användare av statistik om industrins energianvändning. Behovet av att utveckla och förbättra denna statistik har ökat i och med de krav som Kyotoprotokollet ställer.

Mot bakgrund av att statistiken om industrins energianvändning är nära kopplad till Energimyndighetens ansvar för den officiella energistatistiken, anser regeringen att ansvaret och därtill hörande anslag för denna statistik bör övergå från SCB till Energimyndigheten. För att finansiera dessa utökade uppgifter behöver anslaget 35:1 *Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader* ökas med 1 miljon kronor. De ökade utgifterna finansieras genom att anslaget 35:6 *Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser* minskas med 0,5 miljoner kronor och genom att det under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning uppförda anslaget 1:5 *Statistiska centralbyrån* minskas med 0,5 miljoner kronor.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Bemyndigande för anslaget 35:5 Energiforskning**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrat bemyndigande för anslaget 35:5 Energiforskning som innebär att åtagandena för energiforskning höjs med 100 miljoner kronor för 2006 respektive för 2007–2009. Därmed tillstyrks punkt 11 i propositionen. Förslaget i motionen avstyrks. Jämför reservation 3 (fp).

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 440 miljoner kronor. Vidare har regeringen ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 446 miljoner kronor under 2006 och högst 446 miljoner kronor under perioden 2007–2009.

Regeringen anser att ytterligare åtaganden på området behöver kunna ingås redan under innevarande år för att nuvarande program inom energiforskningen, inbegripet förnybara energikällor såsom solenergi, bioenergi och vindkraft, ska kunna fullföljas. Därför föreslår man att regeringen bemyndigas att under 2005 för ramanslaget 35:5 *Energiforskning* besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 546 miljoner kronor under 2006 och högst 546 miljoner kronor under perioden 2007–2009.

Motionen

Folkpartiet liberalerna avvisar i *motion Fi14* (yrkande 6) regeringens förslag om ett bemyndigande att under 2005 göra åtaganden för energiforskning som medför utgifter på ytterligare 100 miljoner kronor årligen under 2006 och framåt.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU2y) regeringens förslag och avstyrker förslaget i motionen.

Företrädarna för Folkpartiet liberalerna biträder i en avvikande mening sitt partis förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 11) och avstyrker motion Fi14 (fp) yrkande 6.

Användning av anslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker den av regeringen föreslagna användningen av anslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket. Därmed tillstyrks punkt 12 i propositionen. Förslaget i motionen avstyrks. Jämför reservation 4 (m, fp, kd).

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag om 317 230 000 kr. Anslaget 35:8 *Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket* har hittills varit avsett för statens åtaganden om ersättning av vissa merkostnader som uppstår till följd av att driften av den första reaktorn i Barsebäcksverket upphörde i november 1999, enligt det avtal som träffats mellan staten, Sydkraft AB och Vattenfall AB. Avtalet är utformat så att samma principer som låg till grund för ersättningen för Barsebäck 1 även ska tillämpas för Barsebäck 2 när den reaktor ställs av med stöd av lagen (1997:1320) om kärnkraftens avveckling.

I december 2004 beslutade regeringen att rätten att driva Barsebäck 2 för att utvinna kärnenergi ska upphöra att gälla vid utgången av maj 2005. Med anledning av regeringens beslut aktualiseras en tillämpning av avtalet även för denna reaktor. Därför föreslår regeringen att anslaget får användas för att finansiera vissa kostnader som följer härav.

I samband med stängningen av Barsebäck 2 ska ersättningen till Barsebäck Kraft AB (BKAB) för de merkostnader i produktionen som orsakas av att bara en av två reaktorer i Barsebäcksverket är i drift upphöra. Sedan ersättningen till BKAB för s.k. avställnings- och servicedrift av Barsebäck 2 har fastställts, avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning angående planer för utbetalning. Regeringen har för avsikt att senare återkomma med förslag om lämplig anslagsbeteckning.

Motionen

Folkpartiet liberalerna erinrar i motion *Fi14* att partiet konsekvent har motsatt sig den förtida avvecklingen av de båda reaktorerna i Barsebäcksverket. Avvecklingen innebär enligt motionärerna en enorm kapitalförstöring. Man anser att nedläggningen i praktiken innebär att Sverige ökar sitt bidrag till växthuseffekten. Dessutom skapas osäkerhet om den framtida till-

gången på energi. Vidare förklarar man att Folkpartiet i sitt budgetförslag för 2005 anslog pengar till avvecklingen av Barsebäck 1 eftersom avvecklingen då redan var ett faktum. Däremot är motionärerna emot att anslaget 35:8 även tas i anspråk för den kommande avvecklingen av Barsebäck 2 (yrkande 7).

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU2y) regeringens förslag och avstyrker förslaget i motionen.

Företrädarna för Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna respektive Folkpartiet liberalerna biträder i avvikande meningar motionärernas förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 12) och avstyrker motion F114 (fp) yrkande 7.

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Investeringsplan för Statens järnvägar

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om godkännande av en investeringsplan för Statens järnvägar. Därmed tillstyrks punkt 13 i propositionen.

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan för Statens järnvägar som framgår av tabell 2 nedan. Denna investeringsplan baseras på bedömningen att de fordon som finns för den av staten upphandlade interregionala persontrafiken behöver renoveras och utrustas med ny teknik. Vidare är vissa av vagnarna som används i dagens upphandlade trafik till Norrland så gamla och i sådant skick att det inte är ekonomiskt effektivt att renovera dem. I stället är det bättre att anskaffa begagnade vagnar av senare tillverkningsår. Statens järnvägar avser att finansiera dessa investeringar med hyresintäkter. Investeringarna förväntas ge positiv avkastning.

Tabell 2. Investeringsplan för Statens järnvägar 2005–2007*Miljoner kronor*

	Totala utgifter under perioden 2005–2007	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Underhåll av ellok	35	25	10	–
Upprustning av personvagnar	110	10	50	50
Säkerhetsinvesteringar	5	5	–	–
Ombyggnad av personvagnar	10	10	–	–
Köp av begagnade vagnar	20	20	–	–
Summa investeringar	180	70	60	50
Egen finansiering	180	70	60	50
Summa finansiering	180	70	60	50

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 13).

Avgifter på nya Svinesundsbron**Utskottets förslag i korthet**

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om disposition av de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron. Därmed tillstyrks punkt 14 i propositionen.

Propositionen

Regeringen undertecknade 2002 ett avtal med den norska regeringen om byggandet av Svinesundsförbindelsen. Förbindelsen kommer att färdigställas och öppnas för trafik i mitten av 2005. Finansiering av den svenska delen har skett genom att Vägverket under byggtiden har tagit upp lån i Riksgäldskontoret. Lånen är avsedda att återbetalas inom 20 år med intäkterna från avgifter som tas ut av trafikanterna. Regeringen föreslår därför att intäkterna från de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron får disponeras för att betala räntor och amorteringar på de upptagna lånen.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 14).

36:2 Väghållning och statsbidrag*Propositionen*

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 16 607 522 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas med 66 miljoner kronor för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* samt det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket*.

Motionen

Moderata samlingspartiet anser i *motion Fi18* att regeringens förslag till nedskärningar på kommunikationsområdet är olyckligt eftersom utbyggnaden och utvecklingen av infrastrukturen i Sverige kräver omfattande investeringar. Dessa investeringar behöver dessutom göras med större urskillning och med hänsyn till de stora behoven av nybyggnad och underhåll främst inom vägsektorn. Därför föreslår motionärerna att anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag* inte minskas med 66 miljoner kronor, vilket kan finansieras genom minskade anslag på det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald*.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag och avstyrker förslaget i motionen.

Företrädarna för *Moderata samlingspartiet* biträder i en avvikande mening sitt partis förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, propositionens förslag (punkt 17 i denna del) och avstyrker motion Fi18 (m).

Omfinansiering av vissa vägprojekt i storstadsregionerna

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag angående omfinansiering av vägprojekt som ingår i de s.k. storstadspaketet i Stockholm och Göteborg. Därmed tillstyrks punkt 15 i propositionen.

Propositionen

Sedan början av 1990-talet pågår infrastrukturinvesteringar inom de s.k. storstadspaketet i Stockholm och Göteborg. Inom dessa paket ryms en mängd investeringar, varav Södra länken i Stockholm och Götaleden i Göteborg är de största. Ursprungligen var projekten i Stockholm delar av den s.k. Dennisöverenskommelsen, och avsikten var att investeringarna skulle finansieras med avgifter från trafikanterna. Storstadspaketet hölls därför avskilda från de ordinarie investeringarna. Särskilda statliga bolag fick också sköta upplåningen på den öppna kapitalmarknaden i stället för att finansiering skedde på ordinarie sätt. Sedan Dennisöverenskommelsen upphört att gälla genomförs projekten enligt gällande beslut från riksdagen (bl.a. bet. 1997/98:TU5, rskr. 1997/98:213) och regeringen, och finansiering sker genom det statliga aktiebolaget Statens Väg- och Baninvest AB:s dotterbolag Stockholmsleder AB och Göteborgs Trafikleder AB.

Vid utgången av 2005 beräknas upplåningen i Stockholmsleder AB och Göteborgs Trafikleder AB sammantaget uppgå till drygt 12 miljarder kronor. Dessa lån är fördelade på ett antal olika långivare och de är upptagna med olika löptider. Räntor och amorteringar för färdigställda objekt betalas från anslaget 36:2 *Väghållning och statsbidrag*. Lånen beräknas vara slutligt amorterade omkring 2027–2028. Av de totala lånen är det en relativt stor del (knapp 6,8 miljarder kronor) som förfaller till betalning under 2005. Därmed är det enligt regeringens bedömning en lämplig tidpunkt att nu fatta ett beslut om den fortsatta skuldförvaltningen.

Regeringen konstaterar att de ursprungliga skälen för att sköta upplåningen i separata bolag inte längre gäller. Eftersom skulderna redovisas i Vägverkets balansräkning och eftersom räntor och amorteringar betalas med anslagsmedel och inte med avgifter, föreligger enligt regeringen inga skäl att fortsätta förvalta dessa lån vid sidan av statens ordinarie upplåning. Regeringen bedömer också att de totala kapitalkostnaderna på sikt blir lägre om upplåningen hanteras av Riksgäldskontoret. Således talar såväl administrativa som ekonomiska skäl för att lånen bör införlivas med Riksgäldskontorets ordinarie skuldförvaltning.

Mot denna bakgrund avser regeringen att lämna uppdrag till Vägverket och Riksgäldskontoret med innebörden att de av Stockholmsleder AB och Göteborgs Trafikleder AB upptagna lånen snarast i sin helhet tas över av Riksgäldskontoret. Därför föreslår man att regeringen bemyndigas att under

2005 få besluta om lån i Riksgäldskontoret för att omfinansiera dessa projekt. En låneram om sammantaget högst 12,3 miljarder kronor behövs för ändamålet.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 15).

36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 11 196 512 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter* bör minskas med 219 miljoner kronor för att bidra till att finansiera ökningen av anslaget 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* och ökningen av det under utgiftsområde 4 Rättsväsendet uppförda anslaget 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* samt det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket*.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 823 miljoner kronor. Regeringen föreslår att anslaget 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* ökas med 100 miljoner kronor för att utöka möjligheterna att upphandla kollektiv persontrafik. Finansiering sker genom att anslaget 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter* minskas samt genom att anslaget 36:7 *Ersättning till viss kanaltrafik m.m.* minskas med 3 miljoner kronor.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Användning av anslaget 36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker den av regeringen föreslagna användningen av anslaget 36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling. Därmed tillstyrks punkt 16 i propositionen.

Propositionen

Regeringen framhåller att den kollektiva persontrafiken upphandlas i ett antal olika avtal, varav vissa är omfattande och komplicerade till sin karaktär. Det är viktigt att ingångna avtal analyseras och följs upp på ett professionellt sätt. Erfarenheter av ingångna avtal behöver tas till vara då nya avtal ska upprättas. Både vid analys av befintliga avtal och utfallet av dessa samt vid tecknandet av nya avtal kan det vara motiverat att tillfälligt ta hjälp av extern juridisk, ekonomisk eller annan för uppgiften relevant expertis. Anslaget 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* bör därför, enligt regeringen, få användas för att finansiera sådan expertis.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet tillstyrker i sitt yttrande (TU5y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med trafikutskottet, regeringens förslag (punkt 16).

Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning

Propositionen

I statsbudgeteten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 231 759 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 26:1 *Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning* ökas med 5 miljoner kronor. Förstärkningen avser forskning om hållbar utveckling i enlighet med regeringens syn på inriktningen av forskningspolitiken presenterad i propositionen *Forskning för ett bättre liv*

(prop. 2004/05:80). Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* minskas.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i sitt yttrande (MJU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

41:2 Insatser för skogsbruket

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål ett ramanslag på 221 200 000 kr. Regeringen bedömer att det, efter stormen i södra Sverige i januari 2005, behövs en ekonomisk stimulans för att skogsägarna ska ta ut timret ur skogen, även om de inte omedelbart kan sälja det till industrin. Regeringen anser därför att skogsbruket ska kunna få stöd för merkostnader för lagring. Stödet bör kunna avse iordningställande av nya lagringsplatser, bevattnings- och reningsanläggningar, personalkostnader inklusive utbildning och kostnader för mätning av timret. Kostnaderna för detta stöd får uppgå till högst 100 miljoner kronor under 2005.

Regeringen erinrar om att skogsbilvägar, andra enskilda vägar utan statligt stöd och skogsmark kommer att utsättas för hårdare slitage än normalt när stormfällt timmer ska transporteras ut ur skogen. Ett bidrag bör därför utgå för att kompensera vissa merkostnader för att återställa sådana skador. Stödet bör utgå i förhållande till den mängd timmer som transporteras ut, eftersom detta är kontrollerbart. Ett schablonstöd med vissa begränsningar vad gäller minsta mängd stormskadad skog bedöms vara mest effektivt. Kostnaderna för detta stöd får uppgå till högst 33 miljoner kronor under 2005.

Regeringen har dessutom gett Skogsstyrelsen i uppdrag att övervaka, dokumentera och informera om utvecklingen av skadeinsekter med anledning av stormen. Skogsstyrelsen ska löpande rapportera till berörda statliga myndigheter och kommuner. I uppdraget ingår även att lämna information och rådgivning till skogsägarna. Kostnaderna för detta uppdrag beräknas uppgå till 15 miljoner kronor under 2005.

Sammanlagt föreslår regeringen att anslaget 41:2 *Insatser för skogsbruket* ökas med 148 miljoner kronor. Finansiering av de ökade utgifterna sker genom att det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård upp-

förda anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald* och de under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslagen 36:2 *Väghållning och statsbidrag* och 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter* minskas.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i sitt yttrande (MJU2y) propositionens förslag om höjt anslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, propositionens förslag om höjt anslag (punkt 17 i denna del).

Ytterligare åtgärder med anledning av stormen

Utskottets förslag i korthet

Med hänvisning till vidtagna och aviserade åtgärder avstyrker utskottet motioner om ytterligare åtgärder med anledning av stormen. Jämför reservation 5 (m, fp, kd).

Propositionen

I andra avsnitt i vårpropositionen än tilläggsbudgeten redovisar regeringen ytterligare åtgärder med anledning av stormen (avsnitten 1.6 och 5.2.2). Dieselskatten för skogsmaskiner i det berörda området slopas temporärt för att öka avverkningskapaciteten i Götaland. Drabbade skogsägare får därutöver ett särskilt stöd för det virke som forslas ut ur den stormskadade skogen. Stödet utformas som en skattereduktion. Regeringen avser vidare att bedöma behovet av ytterligare stöd för återplantering av skog.

Motionerna

I *motion Fi19* av Bengt-Anders Johansson m.fl. (m, fp, kd, c) anføres att situationen efter stormen i södra Sverige i januari 2005 kräver extraordinära insatser från statens sida. Motionärerna konstaterar att det förslag till stöd för de drabbade skogsägarna som aviserats i vårpropositionen inte preciserar om allt stormskadat virke omfattas av stödet. Därför behövs enligt motionärernas mening ett förtydligande om att stödet ska utgå oberoende av om timret klassas som sågtimmer, massaved eller brännved (yrkande 1). För att undvika förseningar i återplanteringsarbetet bör regeringen senast i budgetpropositionen för 2006 återkomma med detaljer angående det aviserade stödet till återplantering. Det är samtidigt viktigt att regeringens förslag till återplanteringsstöd blir trädslagsneutralt (yrkande 2). Emellertid krävs det enligt motionärerna redan nu ett klagörande från riksdagens sida att återplanteringsbidraget måste gälla även de arealer som hinner planteras

innevarande år (yrkande 3). Motionärerna framhåller dessutom att höstens budgetproposition bör inkludera förslag till ökade anslag för underhåll av enskilda vägar och skogsbilvägar (yrkande 4).

Enligt vad *Kristdemokraterna* framhåller i *motion MJ6* (yrkande 14) är det rimligt att särskilda krav ställs på Sveaskog i en katastrofsituation. Därför bör en särskild bedömning göras av hur Sveaskogs ställning och resurser kan användas för tillvaratagande, lagring och transport av virke efter stormen i södra Sverige. Sveaskog bör också kunna utnyttjas för att i vissa fall kunna byta mark med markägare som förlorat en stor del av sitt skogsinnehav. Motionärerna finner det viktigt för ägarstrukturen, det lokala näringslivet och landsbygdsutvecklingen att ett småskaligt skogsbruk även fortsättningsvis bedrivs i de drabbade områdena.

Moderata samlingspartiet understryker i *motion MJ7* (yrkande 5 i denna del) att staten genom Sveaskog har ett särskilt ansvar efter stormkatastrofen i södra Sverige. Det gäller både att hjälpa till med avverkning i de berörda områdena och att anpassa avverkningen i andra delar av landet.

Centerpartiet föreslår i *motion MJ8* (i denna del) bl.a. att Sveaskog ska få ett ägardirektiv att stoppa planerad skogsavveckling, dels för att utnyttja maskiner och arbetskraft i de stormdrabbade områdena, dels för att om möjligt hindra ett prisfall.

Miljöpartiet de gröna anser i *motion MJ9* (yrkande 23) att regeringen skyndsamt bör se över behovet av statliga lånegarantier till skogsnäringen till följd av de extraordinära utgifter som denna näring nu har. Dessa lånegarantier är enligt motionärerna viktiga för att skogsnäringen ska våga och kunna agera skyndsamt. Dessutom ska de kunna erbjuda skogsägarna rimlig ersättning för det fallna virket.

Trafikutskottets yttrande

Trafikutskottet uppmärksammar i sitt yttrande (TU5y) att frågan om ökat underhållsbehov av enskilda vägar med anledning av stormen i januari 2005 har behandlats av trafikutskottet tidigare i år (bet. 2004/05:TU17, rskr. 2004/05:201). Trafikutskottet anförde vid detta tillfälle att det är nödvändigt att medel tillförs för att tillgodose ökat underhållsbehov av det drabbade vägnätet. Vidare påminner trafikutskottet om sitt ställningstagande i samband med behandlingen av vägfrågor (bet. 2004/05:TU11, prot. 2004/05:122) att utgångspunkten måste vara att bidragsprocenten till de enskilda väghållarna åtminstone vidmakthålls i avvaktan på att slutlig ställning tas till de förslag som varit föremål för övervägande bl.a. inom BREV-utredningen. Trafikutskottet utgick ifrån att tillräckliga medel avsätts för att klara ett tillfredsställande underhåll. Trafikutskottet har inte ändrat inställning i frågan och avstyrker därmed motion Fi19 (m, fp, kd och c) yrkande 4 i denna del.

Företrädarna för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet biträder i en avvikande mening motionen i berörd del.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Med anledning av de i motion Fi19 (m, fp, kd, c) framförda kraven beträffande skattereduktion anför miljö- och jordbruksutskottet i sitt yttrande (MJU2y) att enligt vad utskottet inhämtat omfattar det kommande förslaget från regeringen sågtimmer, massaved och brännved.

När det gäller bidrag till återplantering efter stormen konstaterar utskottet att det av propositionen framgår att regeringen avser att bedöma behovet av ytterligare stöd för återplantering av skog. Vidare har utskottet nyligen, i samband med beredningen av regeringens förslag om ändringar i skogsvårdslagen, inhämtat att Skogsstyrelsen, på uppdrag av Näringsdepartementet, har presenterat ett förslag till återplanteringsstöd. I förslaget utgår Skogsstyrelsen från att föryngring av barrskog och lövskog, produktionsinriktad eller mångfaldsinriktad, ska ges stöd på den stödberättigade arealen.

Miljö- och jordbruksutskottet avstyrker motionen.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet redovisar i sitt yttrande (NU2y) vissa kompletterande uppgifter om bl.a. Sveaskog AB. Vidare erinrar näringsutskottet om att miljö- och jordbruksutskottet nyligen har berört bl.a. stöd till kreditgarantier respektive lagringskostnader (bet. 2004/05: MJU9).

Näringsutskottet konstaterar vidare att regeringen i den ekonomiska vårpropositionen redovisar ett antal vidtagna och planerade åtgärder för att minska skadeverkningarna av stormen i januari 2005. Dessa åtgärder ligger i linje med önskemålen i de aktuella motionerna. Utöver de åtgärder som regeringen föreslår eller informerar om i vårpropositionen har Sveaskog dirigerat om resurser till södra Sverige. Vidare noterar näringsutskottet att regeringen diskuterar frågor med anknytning till stormen, bl.a. om eventuella behov av kreditgarantier, med företrädare för branschen. Med hänvisning till inledda och planerade åtgärder för att minska skadeverkningarna för skogsnäringsen anser näringsutskottet att finansutskottet bör avstyrka aktuella motioner.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet noterar att kompletterande information ges i yttrandena från de berörda utskotten. Med anledning av de motionsledes framförda kraven beträffande skattereduktion anför miljö- och jordbruksutskottet att enligt vad utskottet inhämtat omfattar det kommande förslaget från regeringen sågtimmer, massaved och brännved. Näringsutskottet påpekar att utöver de åtgärder som regeringen föreslår eller informerar om i vårpropositionen har Sveaskog dirigerat om resurser till södra Sverige. Vidare noterar näringsutskottet att regeringen diskuterar frågor med anknytning till stormen, bl.a. om eventuella behov av kreditgarantier, med företrädare för branschen.

I likhet med ställningstagandena i utskottens yttranden avstyrker finansutskottet motionerna Fi19 (m, fp, kd och c), MJ6 (kd) yrkande 14, MJ7 (m) yrkande 5 i denna del, MJ8 (c) i denna del samt MJ9 (mp) yrkande 23.

43:1 Statens jordbruksverk

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 308 346 000 kr. Regeringen konstaterar att den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU ger en medlemsstat möjlighet att genomföra reformer under perioden 2005–2007. För att genomföra en reformering av jordbrukspolitiken i Sverige krävs förberedande arbetsinsatser. Regeringen anser att Statens jordbruksverk och länsstyrelserna behöver tillföras ytterligare resurser för detta ändamål. Därför föreslår man att anslaget 43:1 *Statens jordbruksverk* ökas med 9,6 miljoner kronor.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

Miljö- och jordbruksutskottet tillstyrker i sitt yttrande (MJU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med miljö- och jordbruksutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 24 Näringsliv

26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 1 122 066 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 26:2 *Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling* ökas med 20 miljoner kronor. Förstärkningen avser 10 miljoner kronor för teknisk forskning och 10 miljoner kronor för samarbetsprogram med näringslivet inom produktionsteknik och Fordon-IT, i enlighet med regeringens syn på inriktningen av forskningspolitiken presenterad i propositionen *Forskning för ett bättre liv* (prop. 2004/05: 80). Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 *Särskilda utgifter för forskningsändamål* minskas.

Näringsutskottets yttrande

Näringsutskottet tillstyrker i sitt yttrande (NU2y) regeringens förslag.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker, i likhet med näringsutskottet, regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner

48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett ramanslag på 670 050 000 kr. Regeringen föreslår att anslaget 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* minskas med 200 miljoner kronor för att finansiera ett nytt ramanslag, 33:6 *Insatser med anledning av försvarsomställningen*, som förs upp i statsbudgeten under utgiftsområde 19 Regional utveckling.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Användning av anslaget 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting

Utskottets förslag i korthet

Utskottet avstyrker motionärernas förslag om särskilt bidrag till insatser för hivprevention i storstäderna huvudsakligen med hänvisning till att regeringen redan fattat beslut om att öronmärka medel till hivpreventiva insatser under 2005. Jämför reservation 6 (m, fp, kd).

Motionerna

I *motion So420* framhåller Maud Ekendahl (m) att det öronmärkta bidraget till hivpreventiva insatser i storstadsregionerna är en förutsättning för frivilligorganisationernas hivförebyggande arbete. Mot bakgrund av de stora problemen med hiv i storstadsregionerna anser motionären att regeringen även i fortsättningen bör öronmärka medel till hivpreventiva insatser i Stockholm, Göteborg och Malmö.

I *motion So584* påpekar Ingrid Burman m.fl. (v) att frivilligorganisationernas insatser för att stödja och hjälpa hivsmittade och deras anhöriga samt hivpreventiva insatser har varit ett viktigt komplement till landstingens insatser på detta område. Motionärerna anser att detta område bör prioriteras, varför det specialdestinerade stödet om 90 miljoner kronor som riktats till hivpreventivt arbete i storstäderna även bör utgå år 2005.

I *motion So653* av Ulf Holm m.fl. (mp, fp, v, c) understryks att Sverige måste fortsätta bedriva en aktiv hivprevention direkt riktad mot de mest utsatta grupperna. Därför är det viktigt att regeringen i budgetpropositionen även fortsättningsvis anvisar specialdestinerade statliga anslag till hiv/aids-prevention i storstadsregionerna. Motionärerna anser således att det specialdestinerade statliga bidraget på 90 miljoner kronor till det hivpreventiva arbetet i storstäderna ska anges som ett särskilt budgetanslag för att säkerställa den fortsatta verksamheten (yrkande 1). För att undvika att bidragen fördelas av en institution som själv bedriver egen preventionsverksamhet föreslår man att fördelningen sker på central nivå på sådant sätt att frivilligorganisationernas verksamhet prioriteras framför ordinarie verksamhet vid landstingen eller regionerna och kommunerna (yrkande 2). Det är enligt motionärerna också angeläget med en återredovisning av hur de statliga medlen till särskilda insatser mot hiv/aids i storstadsregionerna används. Därför föreslår man att riktlinjer för återrapportering och rutiner för utvärdering av medelsanvändningen tas fram (yrkande 3).

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet vill erinra om att riksdagen i december 2004 tog initiativ till att medel skulle öronmärkas för hivpreventivt arbete i storstadsregionerna under 2005 (bet. 2004/05:FiU3, rskr. 2004/05:140). Riksdagens beslut baserades på finansutskottets och socialutskottets ställningstaganden att det hjälparbete som bedrivs i storstadsregionerna utgör ett viktigt inslag i kampen mot hiv/aids. Därför ansåg finansutskottet att det specialdestinerade stödet för hivprevention i storstäderna borde utgå från anslaget 48:2 *Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting* även 2005. Stödets omfattning föreslogs motsvara de anslagsmedel som anvisades för 2004, dvs. 90 miljoner kronor.

Regeringen har den 19 maj 2005 beslutat i enlighet med riksdagens tillkännagivande att inom anslaget 48:2 bevilja totalt 90 miljoner kronor för förebyggande verksamhet mot hiv/aids under innevarande år. Bidraget ska kunna användas för såväl kommuners och landstings egen verksamhet som för verksamhet som bedrivs i samarbete med frivilliga organisationer eller för stöd till dessa. Därmed kan förslagen i motionerna So420 (m) i denna del och So584 (v) anses vara tillgodosedda.

I likhet med sitt tidigare ställningstagande förutsätter finansutskottet att det särskilda bidraget fördelas på ett sådant sätt att bästa möjliga effekt uppnås genom att frivilligorganisationer prioriteras. Det är dock angeläget att insatserna mot hiv/aids ges fortsatt hög prioritet på alla samhällsnivåer. Därför utgår utskottet från att den framtida medelstilldelningen för stödet till hivprevention kommer att ta hänsyn till samtliga aspekter på hiv/aids-problematiken. Utskottet är emellertid inte övertygat om att en fortsatt specialdestinering av bidrag till hivprevention, exempelvis via ett särskilt anslag på statsbudgeten, på bästa sätt säkerställer kvaliteten i den preventiva verksamheten.

Finansutskottet förutsätter vidare att lämpliga rutiner för återrapportering och utvärdering av medelsanvändningen tas fram när frågan om formen för den framtida tilldelningen av medel till hivpreventiva insatser avgörs. Enligt vad utskottet erfarit har regeringen redan ställt krav på rapportering av medelsanvändningen i samband med besluten om det öronmärkta bidraget för 2004 respektive 2005.

Mot denna bakgrund anser finansutskottet att något initiativ från riksdagens sida med anledning av motionärernas förslag inte är påkallat. Därmed avstyrker utskottet motionerna So420 (m), So584 (v) och So653 (mp, fp, v, c) yrkandena 1–3.

48:3 Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader

Propositionen

I statsbudgeten för 2005 finns för detta ändamål upptaget ett obetecknat anslag på 1,6 miljarder kronor. Utjämning av kostnadsskillnader mellan kommuner avseende LSS-verksamhet sker enligt lagen (2003:886) om utjämningsavgift för kommuner för kostnader enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och lagen (2003:887) om utjämningsbidrag till kommuner för kostnader enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. De slutliga beräkningar som gjorts av Statistiska centralbyrån visar att utjämningsbidraget blir 167 150 000 kr högre än det belopp som riksdagen anvisat för 2005. Därför föreslår regeringen att anslaget 48:3 *Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader* ökas med detta belopp.

Det utjämningsbidrag som staten betalar ut till vissa kommuner motsvaras beloppsmässigt av den utjämningsavgift som andra kommuner betalar till staten och som redovisas på inkomsttitel 1611 *Utjämningsavgift för LSS-kostnader*.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet tillstyrker regeringens förslag (punkt 17 i denna del).

Finansutskottets sammanställning av ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag

Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag

Utskottets förslag i korthet

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag. Därmed tillstyrks punkt 17 i propositionen. Motionerna avstyrks. Jämför reservation 7 (m) och särskilda yttrandena 2 (m), 3 (fp) och 4 (kd).

Propositionen

Regeringens förslag till ändrade anslag har ovan redovisats per utgiftsområde. Förslagen innebär att anvisade medel ökar med 277 miljoner kronor netto. De föreslagna ökningarna av anslagen uppgår till 1 504 miljoner kronor, och de föreslagna minskningarna uppgår till 1 227 miljoner kronor.

Motionerna

De alternativa förslagen om ändringar på tilläggsbudget har redovisats i anslutning till de olika förslagen ovan.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet har i det föregående tagit ställning till de föreslagna anslagsförändringarna. Utskottet har ställt sig bakom regeringens förslag och avstyrkt motionerna.

Utskottet tillstyrker således att riksdagen godkänner regeringens förslag om ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med regeringens förslag.

Därmed tillstyrks propositionen (punkt 17) medan motionerna Fi14 (fp) yrkande 5 och Fi18 (m) avstyrks.

Utskottets förslag framgår av punkt 20 i utskottets förslag till riksdagsbeslut jämte den där efterföljande specifikationen över ändrade ramar på utgiftsområden och ändrade och nya anslag.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Villkor för anställningsstöd, punkt 8 (m, fp, kd)

av Mikael Odenberg (m), Karin Pilsäter (fp), Mats Odell (kd), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp) och Tomas Högstrom (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om anställningsstöd och avslår regeringens förslag om villkor för anställningsstöd. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2004/05:Fi16 av Maud Olofsson m.fl. (c) yrkande 2 och avslår proposition 2004/05:100 punkt 8.

Ställningstagande

Trots den höga arbetslösheten och flera års misslyckad arbetsmarknadspolitik fortsätter regeringen att satsa på åtgärder som inte ger några riktiga jobb. I tilläggsbudget 1 för 2005 föreslår regeringen återigen mer resurser till arbetsmarknadsutbildning. I stället för att renodla arbetsmarknadspolitiken för att skapa fler arbetstillfällen koncentrerar regeringen samtidigt sina satsningar på marginella förändringar i regelverket för bl.a. anställningsstöd. Vi ser således alltför Ams-åtgärder, vid sidan om satsningar på friår och laborerande med statistik, för att dölja hur många det är som inte arbetar.

På samma sätt som Centerpartiet vill vi inte dölja arbetslösheten – vi vill göra något åt den. Den absolut viktigaste ingrediensen för att få människor i riktiga arbeten är att det skapas nya jobb. Vi vill satsa på att uppnå sysselsättningsmålet där 80 % av alla människor i arbetsför ålder ska ha ett arbete. För att det målet ska kunna uppnås är det särskilt viktigt att underlätta företaget eftersom det är det som leder till nya jobb.

Dagens arbetsmarknadspolitik präglas av ett grupptänkande som vi vill komma bort ifrån. Människor har olika behov, bakgrund, utbildning, intressen och förutsättningar. Det behövs en större flexibilitet för att hänsyn ska kunna tas till vilka individuella lösningar som är bäst för olika personer. För att få fler människor i arbete måste arbetsmarknadspolitiken förändras, i kombination med en politik för ökad tillväxt. Vi vill lämna den central-

serade arbetsmarknadspolitiken till förmån för mer lokal makt. Besluten och resurserna ska ligga nära individen där kunskapen om de lokala förhållandena finns.

Arbetsmarknaden måste reformeras så att fler människor kommer i arbete. Det är särskilt viktigt att vidta åtgärder för ungdomar, så att de snabbt kommer in på arbetsmarknaden. Det är också viktigt att underlätta för människor som har en svag förankring i arbetslivet att komma tillbaka till arbetsmarknaden. Inom ramen för vår Allians för Sverige vill vi därför tillsammans satsa på nystartsjobb som riktar sig till människor som varit borta länge från arbetsmarknaden. Vi anser att arbetsgivaravgifterna bör tas bort helt för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år och att nedsättningen gäller under lika lång tid som vederbörande varit bidragsberoende – dock högst i fem år. Skatterabatten kan förlängas i särskilda fall men först efter individuell prövning. De ungdomar (20–24 år) som varit arbetslösa i sex månader ska också omfattas av nystartsjobben. För dem gäller dock skatterabatten i högst ett år.

Till skillnad från dagens anställningsstöd, som är en arbetsmarknadspolitisk åtgärd och där sökande anvisas till olika företag av arbetsförmedlingen, ska vår skatterabatt vara en rättighet som gäller alla. Anställda och arbetsgivare som kommer överens om en anställning och uppfyller kraven kan ansöka hos skattemyndigheten om att arbetsgivaravgiften ska tas bort. Det är dock viktigt att etablera en god kontroll av nystartsjobben för att motverka missbruk.

Till skillnad från dagens anställningsstöd, som subventionerar lönekostnaden med minst 50 % upp till ett tak, begränsas inte nystartsjobben av ett tak samtidigt som sänkningen av arbetsgivaravgifterna varar under en längre tid. I dagens system undantas personer med särskilt anställningsstöd från LAS, medan förstärkt anställningsstöd gäller tillsvidare-, prov- eller visstidsanställning. Vi anser det viktigt att nystartsjobben omfattas av LAS.

Vad vi här anfört om anställningsstöd bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Därmed tillstyrker vi delvis motion Fi16 (c) yrkande 2 och avstyrker propositionens förslag i punkt 8.

2. Kostnad för utlokalisering av statliga verk, punkt 10 (m, fp, kd)

av Mikael Odenberg (m), Karin Pilsäter (fp), Mats Odell (kd), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp) och Tomas Högström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om de totala kostnaderna för utlokalisering av statliga verk från Stockholm. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2004/05:Fi20 av Marietta de Pourbaix–Lundin (m).

Ställningstagande

Vi konstaterar att regeringen inte har utrett kostnaden för utlokaliseringen av statliga verk från Stockholm till regioner där regeringens försvarsneddragning minskar antalet arbetstillfällen. Samtidigt saknas det en konsekvensbeskrivning av hur utlokaliseringen påverkar verksamheten i de berörda verken. Enligt statsrådet Ulrica Messings svar på en interpellationsfråga (fr. 2004/05:1365) kan den totala kostnaden för myndigheterna bedömas först efter genomförda omlokaliseringar. Detta innebär att vare sig regeringen eller riksdagen har kunnat göra en avvägning om pengarna för utlokaliseringen skulle ha kunnat användas på ett annat och eventuellt mer effektivt sätt. Därför anser vi att det är angeläget att regeringen senast i budgetpropositionen för 2006 återkommer till riksdagen med beräkningen av de totala kostnaderna för omlokalisering av statlig verksamhet.

Vad vi här anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att vi delvis tillstyrker motion Fi20 (m).

3. Bemyndigande för anslaget 35:5 Energiforskning, punkt 12 (fp)

av Karin Pilsäter (fp) och Christer Nylander (fp).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag att regeringen bemyndigas att under 2005 för det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:5 *Energiforskning* besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 546 000 000 kr under 2006 och högst 546 000 000 kr under perioden 2007–2009. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 6 och avslår proposition 2004/05:100 punkt 11.

Ställningstagande

Vi avvisar det av regeringen föreslagna bemyndigandet att under 2005 göra åtaganden för energiforskning som medför utgifter på ytterligare 100 miljoner kronor under 2006 respektive under perioden 2007–2009. Därmed tillstyrker vi motion Fi14 (fp) yrkande 6 och avstyrker propositionens förslag i punkt 11.

4. Användning av anslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket, punkt 13 (m, fp, kd)

av Mikael Odenberg (m), Karin Pilsäter (fp), Mats Odell (kd), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp) och Tomas Högström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om avveckling av de båda reaktorerna i Barsebäcksverket och avslår den av regeringen föreslagna användningen av det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:8 *Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket*. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 7 och avslår proposition 2004/05:100 punkt 12.

Ställningstagande

Vi anser att beslutet om en förtida avveckling av kärnkraften måste omprövas. I konsekvens med detta motsätter vi oss regeringens strategi för den fortsatta avvecklingen av kärnkraften. Enligt vår mening innebär avvecklingen en enorm kapitalförstöring och medför att Sverige i praktiken ökar sitt bidrag till växthuseffekten. Man måste elda sex ton stenkolk i minuten i danska kolkraftverk för att fullt ut ersätta den el som faller bort från två stängda reaktorer i Barsebäck. Dessutom skapar avvecklingen en osäkerhet om den framtida tillgången på energi. I linje med att vi är emot avvecklingen av Barsebäck 2 bör inte heller ett befintligt anslag kunna tas i anspråk vid en sådan avveckling. Därmed tillstyrker vi delvis motion Fi14 (fp) yrkande 7 och avstyrker propositionens förslag i punkt 12.

5. Ytterligare åtgärder med anledning av stormen, punkt 18 (m, fp, kd)

av Mikael Odenberg (m), Karin Pilsäter (fp), Mats Odell (kd), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp) och Tomas Högström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 18 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om ytterligare åtgärder med anledning av stormkatastrofen i södra Sverige. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Fi19 av Bengt-Anders Johansson m.fl. (m, fp, kd, c) yrkandena 1–4, bifaller delvis motionerna

2004/05:MJ6 av Göran Hägglund m.fl. (kd) yrkande 14,

2004/05:MJ7 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) yrkande 5 i denna del och

2004/05:MJ8 av Maud Olofsson m.fl. (c) i denna del och avslår motion

2004/05:MJ9 av Peter Eriksson m.fl. (mp) yrkande 23.

Ställningstagande

Stormen Gudrun, som drabbade södra Sverige den 8 och 9 januari 2005, var en naturkatastrof. En hel årsavverkning, ca 75 miljoner kubikmeter skog, fälldes över en natt, och många enskilda drabbades mycket hårt av el- och teleavbrott. Hushåll och företag tvingades vänta i veckor på att kommunikationer och värme- och vattenförsörjning skulle fungera igen. Utan de många enskilda och ideella arbetsinsatserna med röjning och undsättning av drabbade människor hade situationen för många blivit ännu värre än vad den faktiskt blev. De största och mest långsiktiga konsekvenserna drabbade dock skogsägare och skogsnäring i stort. För enskilda skogsägare är det i många fall fråga om en personlig katastrof där livsverk har spolierats med stora ekonomiska förluster som följd.

Det är inte möjligt att annat än i liten utsträckning försäkra sig mot de skador som orsakades av stormen, som uppgick till orkanstyrka. När en oväntad händelse med katastrofala följder inträffar är det ofta bara staten som har tillräckliga resurser för att lindra skadeverkningarna. Situationen efter stormen kräver extraordinära insatser, vilket regeringen också har insett och gjort bedömningen att det finns behov av olika ekonomiska stödåtgärder till de drabbade skogsägarna. Flera åtgärder har redan vidtagits eller kommer att vidtas för att så mycket virke som möjligt ska kunna räddas och nya katastrofer i form av brand och insektsangrepp undvikas. Regeringen har valt att dela upp stödet i olika delar. Bidrag för lagring kommer att betalas ut, och ett schablonbidrag om 100 miljoner kronor ska utgå till drabbade skogsägare. Därtill kommer skattebefrielse för diesel som används i skogsmaskiner i de drabbade områdena samt en skattereduktion på 50 kr per fast kubikmeter uttaget virke. Anledningen till att detta stöd utgår som en skattereduktion och inte som direktstöd är, så vitt vi förstår, att den ursprungligen ganska stora marginalen i statsbudgeten har tagits i anspråk för andra ändamål, vilket har medfört att den ekonomiska beredskapen för oväntade händelser nu är obefintlig. Stödet borde ha utformats som ett direktbidrag och inte som en skattereduktion. På så sätt hade de drabbade fått stödet fortare, och räntekostnader och avverkningskostnader hade kunnat betalas i tid.

Det vore önskvärt att berörda enskilda, branschföreträdare, organisationer och myndigheter i lämpligt sammanhang får möjlighet att föra fram sina synpunkter på de insatser som har gjorts. Vidare kan det finnas anledning

att utforma en handlingsplan med bl.a. förebyggande insatser och insatser som kan bedömas som mest effektiva vid en eventuell framtida naturkatastrof.

När det gäller det stormskadade virket är det enligt vår mening självklart att stödet ska utgå oberoende av om timret klassas som sågtimmer, massaved eller brännved. Vi förutsätter att detta även är regeringens mening.

Vidare bör uppmärksammas att det finns en liten risk att det sista virket som är stödberättigat inte hinner mätas upp förrän in på nyåret 2007. Det måste därför finnas en beredskap att låta skattereduktionen löpa också in i år 2007.

Det är ytterst viktigt att återplanteringen kommer i gång så fort som möjligt, helst redan i år. Regeringen har aviserat att man ska komma med ett stöd till återplantering men inte lämnat några detaljer i vårpropositionen. Detta är olyckligt eftersom det leder till osäkerhet hos skogsägarna som i värsta fall kan försena återplanteringen. Det är viktigt att regeringen senast i budgetpropositionen återkommer med ett förslag till riksdagen som är trädslagsneutralt vad avser återplanteringsstöden. Redan nu måste klargöras att bidraget måste gälla även de arealer som hinner planteras innevarande år.

Även i frågan om det ökade underhållsbehovet för enskilda vägar och skogsbilvägar är det viktigt att regeringen återkommer med förslag om ökade anslag i höstens budgetproposition.

Det är vidare rimligt att särskilda krav ställs på Sveaskog i en katastrofsituation. Det gäller både att hjälpa till med avverkning i de berörda områdena och att anpassa avverkningen i andra delar av landet.

Vad vi anfört bör riksdagen som sin mening ge regeringen till känna. Det innebär att motion Fi19 (m, fp, kd, c) yrkandena 1–4 tillstyrks medan motionerna MJ6 (kd) yrkande 14, MJ7 (m) yrkande 5 i denna del och MJ8 (c) i denna del delvis tillstyrks. Motion MJ9 (mp) yrkande 23 avstyrks.

6. Användning av anslaget 48:2 Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting, punkt 19 (m, fp, kd)

av Mikael Odenberg (m), Karin Pilsäter (fp), Mats Odell (kd), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp) och Tomas Högström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 19 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen om specialdestinerade anslag till hiv/aids-prevention i storstäderna. Därmed bifaller riksdagen delvis motionerna

2004/05:So420 av Maud Ekendahl (m),

2004/05:So584 av Ingrid Burman m.fl. (v) och

2004/05:So653 av Ulf Holm m.fl. (mp, fp, v, c) yrkandena 1–3.

Ställningstagande

Vi anser att Sverige måste fortsätta bedriva en aktiv hivprevention direkt riktad mot de mest utsatta grupperna. Därför är det viktigt att regeringen även fortsättningsvis anvisar specialdestinerade statliga bidrag till hiv/aids-prevention i storstadsregionerna. Jämfört med tidigare år kan vi dock konstatera att varken regeringens senaste förslag eller riksdagens senaste beslut om medel för hivprevention anger att öronmärkningen av detta specialdestinerade bidrag även ska gälla för kommande år. Vi anser således att det specialdestinerade statliga bidraget på 90 miljoner kronor till den hiv/aids-preventiva verksamheten i storstäderna ska anges som ett särskilt budgetanslag för att säkerställa den fortsatta verksamheten.

Samtidigt vill vi framhålla att den effektiva hivprevention som har bedrivits i Sverige till stor del beror på frivilligorganisationernas arbete. De har en trovärdighet när det gäller att nå ut till målgrupperna som ingen myndighet kan ersätta. Vi menar att det är orimligt att ha ett system som lätt leder till konflikter i det viktiga hiv/aids-preventiva arbetet. För att undvika att bidragen fördelas av en institution som själv bedriver egen preventionsverksamhet anser vi att fördelningen bör ske på central nivå. Frivilligorganisationerna bör prioriteras framför ordinarie verksamhet vid landstingen/regionerna och kommunerna.

Det är enligt vår mening också angeläget med en återredovisning av hur de statliga medlen till särskilda insatser mot hiv/aids i storstadsregionerna används. Riktlinjer för återrapportering och rutiner för utvärdering av medelsanvändningen bör tas fram.

7. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (m)

av Mikael Odenberg (m), Gunnar Axén (m) och Tomas Högström (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 20 borde ha följande lydelse:

Riksdagen godkänner nya ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med vad som anförs i reservation 6 och i spalten ”mFi18” i specifikationen i bilaga 2 till betänkandet. Därmed bifaller riksdagen motion

2004/05:Fi18 av Elizabeth Nyström m.fl. (m),

bifaller delvis proposition 2004/05:100 punkt 17 och avslår motion

2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) yrkande 5.

Ställningstagande

Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Vi anser att regeringens förslag till neddragning av anslaget till vägar med 66 miljoner kronor inte är något annat än en fortsättning på den redan påbörjade nedmonteringen av en väginfrastruktur som byggts upp under generationer. Mätt som andel av BNP satsar Sverige nu mindre på infrastruktur än någon gång under efterkrigstiden. En svag tillväxt och statsfinansiella problem bidrar återigen till att viktiga och lönsamma investeringar i vägnätet senareläggs. Situationen är oroande, särskilt i ljuset av att trafiken aldrig varit så omfattande som nu, och alla prognoser pekar på en fortsatt stark ökning av både gods- och persontrafiken. Vi motsätter oss därför regeringens förslag att anslag 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas med 66 miljoner kronor. I stället bör det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald* minskas med motsvarande belopp.

Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag

Vi har i denna reservation ställt oss bakom Moderata samlingspartiets förslag till ändring av vissa anslag i regeringens förslag till tilläggsbudget. Därmed tillstyrker vi motion Fi18 (m). Motion Fi14 (fp) yrkande 5 avstyrks.

Särskilda yttranden

1. Ändrat ändamål för anslaget 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen, punkt 2 (m, fp)

Mikael Odenberg (m), Karin Pilsäter (fp), Gunnar Axén (m), Christer Nylander (fp) och Tomas Högström (m) anför:

I och med att de forna biståndsländerna Estland, Lettland, Litauen och Polen trädde in som nya medlemmar i EU i maj 2004 skulle utvecklingsarbetet med länderna upphöra. I budgetpropositionen för 2004 (prop. 2003/04: 1) slog regeringen fast ”att målet för det svenska utvecklingsarbetet med dessa länder uppnåtts”. Dock meddelade regeringen i juni 2004 att man har för avsikt att nysatsa på bistånd till de fyra EU-länderna. En ny profilenhet inom Sida ska etableras på Gotland med 15–20 fasta tjänster som ska stödja kommuner, organisationer och vänorter kring Östersjön. Medlen för att finansiera det nya projektet ska tas från det nuvarande östbiståndet, och det uppgår till 22 miljoner kronor per år.

Att använda biståndsmedel för att finansiera regionalt samarbete kring Östersjön går stick i stäv med den av riksdagen beslutade politiken för global utveckling, som har fattigdomsbekämpning som huvudmål. Det är oacceptabelt att regionalpolitiska hänsyn på detta vis får styra biståndspolitik.

2. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (m)

Mikael Odenberg (m), Gunnar Axén (m) och Tomas Högström (m) anför:

Moderata samlingspartiet tar inte ställning till tilläggsbudgeten som helhet, eftersom vi i höstas hade ett annat budgetalternativ, som avvisades av riksdagen. Det får ankomma på de tre partier som röstade igenom riksdagens budgetbeslut att ta ansvar för de förändringar som nu görs på marginalen. Enligt riksdagsordningen har vi heller inte utrymme att föreslå förändringar på andra anslag än just de som regeringen väljer att aktualisera. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen, genomarbetad tilläggsbudget.

Mot denna bakgrund presenterar vi i vår partimotion Fi13 (m) endast våra synpunkter på riktlinjer för tilläggsbudgeten. I motion Fi18 (m) tar vi där emot ställning till vissa av regeringens förslag till ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag i statsbudgeten för 2005. Vårt ställningstagande redovisas i en reservation till punkt 20 i utskottets förslag till riksdagsbeslut.

Regeringens förslag innebär dock inte bara förändringar i statsbudgeten för innevarande år, utan har på några punkter också implikationer för kommande budgetår. Det gäller t.ex. vissa bemyndiganden. På sådana förslag yrkar vi avslag, vilket vi redovisar i särskilda reservationer.

Vi vill dessutom understryka att nuvarande problem med skenande utgifter, vid sidan av strukturella problem i den svenska ekonomin, är en konsekvens av den politik som bedrivs av regeringen och dess samarbetspartier. Särskilt tydligt blir det när regeringen i den aktuella tilläggsbudgeten tillför nya medel till arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Här visar sig att regeringens förhoppningar att en förbättrad konjunktur skulle minska arbetslösheten kommer på skam. Bristen på strategi för att öka antalet arbetstillfällen i Sverige blir tydlig när man under löpande budgetår ökar de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna – och gör detta när konjunkturen enligt regeringens egen bedömning är god.

3. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (fp)

Karin Pilsäter (fp) och Christer Nylander (fp) anför:

Folkpartiet liberalerna tar inte ställning till regeringens tilläggsbudget som helhet, eftersom vi hösten 2004 hade ett annat budgetalternativ som avsågs av riksdagen. Det är de partier som röstade igenom regeringens budgetalternativ som nu har ansvar för att göra förändringar i denna. Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen nu aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget.

I vår motion Fi14 (fp) gör vi dock vissa markeringar beträffande förslag som har vidare konsekvenser än årets budget. Vårt ställningstagande redovisas i särskilda reservationer.

Vi kan dessutom konstatera att regeringen och dess stödpartier, genom sitt systematiska missbruk av budgeteringsmarginalen, står tomhänta när det oväntade ändå händer. Arbetslösheten sjunker inte som förväntat. Därför utökas anställningsstöd och, för de kommande åren, sysselsättningsstöd till kommunerna genom att statens inkomster minskas. Detta är naturligtvis, precis som vid stödets införande, ett sätt att ge sken av att utgiftstaket hålls.

4. Ändrade ramar för utgiftsområden samt ändrade och nya anslag, punkt 20 (kd)

Mats Odell (kd) anför:

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner för budgetåret 2005 förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den nu gällande. Kristdemokraternas ekonomiska politik och budgetalternativ för budgetåret 2005 sammanfattas i motion Fi233 (kd). Detta alternativ avsågs av riksdagen i den första beslutsomgången om utgiftsom-

rådesramar och skatteinkomster till förmån för den inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som Socialdemokraterna föreslog. Av detta skäl avstod vi från att ta ställning i den därpå följande behandlingen av anslag inom respektive utgiftsområde.

Mot denna bakgrund har vi inget ansvar för den nu föreliggande tilläggsbudgeten. En viktig orsak är att riksdagsordningen inte ger oppositionspartierna någon möjlighet att yrka på förändringar på andra anslag än de regeringen tar upp, eftersom den typen av förslag enligt gällande praxis inte anses ligga inom ärendets ram. Den ekonomiska politik och det budgetalternativ vi skulle vilja genomföra för 2005 går således inte att lägga fram för riksdagen i detta skede, varav följer att det inte är meningsfullt för oss att generellt sett ta ställning till Socialdemokraternas olika felbudgeteringar.

Riksdagsmajoriteten – bestående av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna – har för budgetåret 2005 ställt sig bakom en inriktning av politiken i det första rambeslutet om statsbudgeten. Det är nu majoritetens sak att ta ansvar för sin budget.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:100 2005 års ekonomiska vårproposition:

2. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 besluta att den rörliga krediten i Riksgäldskontoret för att tillgodose Premiepensionsmyndighetens behov av likviditet i handeln med fondandelar får uppgå till högst 750 000 000 kronor (avsnitt 3.2.2).
3. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2005 låta Socialstyrelsen disponera en låneram i Riksgäldskontoret för beredskapsinvesteringar på högst 300 000 000 kronor (avsnitt 3.2.5).
4. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda ramanslaget 8:1 Biståndsverksamhet göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 41 130 000 000 kronor efter 2005 (avsnitt 3.2.6).
5. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen får vidta förberedande åtgärder och ingå ekonomiska åtaganden för att en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden skall kunna införas den 1 januari 2006 i enlighet med vad regeringen föreslår (avsnitt 3.2.7).
6. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår i fråga om finansieringsbidrag vid arbetspraktik (avsnitt 3.2.10).
7. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår i fråga om tid i aktivitet (avsnitt 3.2.10).
8. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner vad regeringen föreslår i fråga om anställningsstöd (avsnitt 3.2.10).
9. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda ramanslaget 25:19 Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning besluta om bidrag till kvalificerad yrkesutbildning som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 950 000 000 kronor under 2006 och högst 700 000 000 kronor under perioden 2007–2010 (avsnitt 3.2.13).
10. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda ramanslaget 34:11 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning ingå ekonomiska förpliktelser i samband med kärnsäkerhetsforskning som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 38 000 000 kronor under perioden 2006–2008 (avsnitt 3.2.17).

11. Regeringen föreslår att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:5 Energiforskning besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 546 000 000 kronor under 2006 och högst 546 000 000 kronor under perioden 2007–2009 (avsnitt 3.2.18).
12. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket (avsnitt 3.2.18).
13. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner en investeringsplan för Statens järnvägar i enlighet med vad regeringen föreslår (avsnitt 3.2.19).
14. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att intäkterna från de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron får disponeras för att betala räntor och amorteringar på de lån som tagits upp för att finansiera byggandet av Svinesundsförbindelsen (avsnitt 3.2.19).
15. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner att regeringen under 2005 får besluta om en låneram i Riksgäldskontoret om högst 12 300 000 000 kronor för att omfinansiera vägprojekt som ingår i de s.k. storstadspaketen i Stockholm och Göteborg enligt vad regeringen föreslår (avsnitt 3.2.19).
16. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget 36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling (avsnitt 3.2.19).
17. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag enligt specifikation i tabell 2.1.

Följdmotioner

2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

5. Riksdagen avslår regeringens förslag om att ett nytt ramanslag 33:6 Insatser med anledning av försvarsomställningen om 200 miljoner kronor skall föras upp i statsbudgeten.
6. Riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande att under 2005 under utgiftsområde 21 Energi, ramanslag 35:5 Energiforskning, göra åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 546 miljoner kronor under 2006 och högst 546 miljoner kronor under 2007–2009.

7. Riksdagen avslår regeringens förslag om att anslag 35:8 Ersättning för vissa kostnader för avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket även får användas för kostnader i samband med avvecklingen av Barsebäck 2.

2004/05:Fi16 av Maud Olofsson m.fl. (c):

2. Riksdagen beslutar avslå regeringens förslag om anställningsstöd (avsnitt 3.2.10 i proposition 2004/05:100).

2004/05:Fi18 av Elizabeth Nyström m.fl. (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att anslag 22:36:2 Väghållning och statsbidrag ej minskas med 66 000 000 kr år 2005, vilket kan finansieras genom minskade anslag på anslag 20:34:3.

2004/05:Fi19 av Bengt-Anders Johansson m.fl. (m, fp, kd, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att allt stormskadat virke som tas ut ur skogen omfattas av skattereduktion.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om bidrag till återplantering efter stormen.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att bidrag till återplantering även skall erhållas för de arealer som planteras under 2005.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ökat behov av underhåll av enskilda vägar och skogsbilvägar.

2004/05:Fi20 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m):

Riksdagen begär att regeringen senast i budgetpropositionen hösten 2005 återkommer till riksdagen med den totala prislappen för utlokaliseringen av statliga verk från Stockholm.

Motioner väckta med anledning av händelse av större vikt

2004/05:MJ6 av Göran Hägglund m.fl. (kd):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Sveaskog.

2004/05:MJ7 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för att minska skadeverkningarna av stormen den 8 och 9 januari 2005 i denna del.

2004/05:MJ8 av Maud Olofsson m.fl. (c):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om insatser för att minska skadeverkningarna för skogsnäringen och enskilda skogsbrukare av stormen den 8–9 januari 2005 i denna del.

2004/05:MJ9 av Peter Eriksson m.fl. (mp):

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att pröva behovet av statliga lånegarantier till den drabbade skogsnäringen.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2004

2004/05:So420 av Maud Ekendahl (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att fortsätta öronmärka medel till hivpreventiva insatser.

2004/05:So584 av Ingrid Burman m.fl. (v):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det specialdestinerade stödet för hivprevention i storstäderna även skall utgå för år 2005.

2004/05:So653 av Ulf Holm m.fl. (mp, fp, v, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att säkerställa öronmärkningen av det specialdestinerade statliga anslaget till den preventiva verksamheten mot hiv/aids.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att i fördelningen av de statliga medlen till särskilda insatser mot hiv/aids i storstadsregionerna frivilligorganisationernas verksamheter skall prioriteras samt att anslagen inte skall fördelas till landstingens/regionernas och kommunernas ordinarie verksamhet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om återredovisning av hur de statliga medlen till särskilda insatser mot hiv/aids i storstadsregionerna har använts.

BILAGA 2

Sammanställning över regeringens och partiernas förslag till ändrade och nya anslag

Utskottets förslag överensstämmer med regeringens förslag. Partiernas förslag redovisas i jämförelse med propositionens förslag.

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag		Budget	Regeringens	Regeringens	m	fp
		hittills	förslag	nivå	Fi18	Fi14
1	Rikets styrelse	7 840 222	-68 275	7 771 947		
1 46:2	Justitiekanslern	18 311	1 425	19 736		
1 90:5	Regeringskansliet m.m.	5 436 198	-69 700	5 366 498		
2	Samhällesekonomi och finansförvaltning	11 432 140	-29 027	11 403 113		
2 1:5	Statistiska centralbyrån	437 433	-500	436 933		
2 1:6	Kammarkollegiet	29 667	1 825	31 492		
2 1:11	Statliga tjänstepensioner m.m.	8 220 000	-28 852	8 191 148		
2 2:1	Finansinspektionen	178 401	-1 500	176 901		
4	Rättsväsendet	27 296 871	175 075	27 471 946		
4 4:4	Ekobrottsmyndigheten	342 198	1 500	343 698		
4 4:5	Domstolsväsendet m.m.	4 046 980	175 000	4 221 980		
4 4:12	Rättshjälpkostnader m.m.	1 027 957	-1 425	1 026 532		
5	Internationell samverkan	1 239 582	150 000	1 389 582		
5 5:4	Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet	4 000	150 000	154 000		
6	Försvar samt beredskap mot sårbarhet	44 146 606	-98 800	44 047 806		
6 6:3	Krisberedskapsmyndigheten	144 649	-8 000	136 649		
6 6:4	Styrelsen för psykologiskt försvar	17 467	21 200	38 667		
6 7:5	Krisberedskap	1 747 434	-112 000	1 635 434		
7	Internationellt bistånd	22 417 678	-200 000	22 217 678		
7 8:1	Biståndsverksamhet	21 732 194	-200 000	21 532 194		
8	Invandrare och flyktingar	6 933 423	89 070	7 022 493		
8 12:1	Migrationsverket	642 505	30 000	672 505		
8 12:2	Mottagande av asylsökande	3 296 162	15 000	3 311 162		
8 12:4	Utlänningsnämnden	149 792	25 000	174 792		
8 12:5	Offentligt biträde i utlänningsärenden	177 027	10 000	187 027		
8 12:6	Utresor för avvisade och utvisade	225 556	9 070	234 626		

Anslag		Budget	Regeringens	Regeringens	m	fp
		hitills	förslag	nivå	Fi18	Fi14
9	Hälsovård, sjukvård och social omsorg	39 817 525	67 500	39 885 025		
9 13:3	Bidrag till hälso- och sjukvård	269 199	2 500	271 699		
9 16:7	Bilstöd till handikappade	256 000	65 000	321 000		
10	Ekonomisk trygghet vid sjukdom och handikapp	129 691 062	28 852	129 719 914		
10 19:6	Försäkringskassan	7 159 398	28 852	7 188 250		
13	Arbetsmarknad	69 313 416	150 000	69 463 416		
13 22:3	Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader	4 540 191	150 000	4 690 191		
14	Arbetsliv	1 193 970	0	1 193 970		
14 23:1	Arbetsmiljöverket	648 862	-2 000	646 862		
14 24:1	Jämställdhetsombudsmannen	21 907	2 000	23 907		
15	Studiestöd	20 995 726	-199 750	20 795 976		
15 25:2	Studiemedel m.m.	10 402 918	-199 750	10 203 168		
16	Utbildning och universitetsforskning	43 867 639	19 750	43 887 389		
16 25:19	Bidrag till kvalificerad yrkesutbildning	793 181	30 000	823 181		
16 25:39	Luleå tekniska universitet: Forskning och forskarutbildning	245 045	7 000	252 045		
16 25:41	Karlstads universitet: Forskning och forskarutbildning	147 188	5 000	152 188		
16 25:47	Mittuniversitetet: Forskning och forskarutbildning	133 226	30 000	163 226		
16 25:75	Särskilda utgifter inom universitet och högskolor m.m.	287 228	19 750	306 978		
16 25:76	Forskning och konstnärligt utvecklingsarbete vid vissa högskolor	347 644	8 000	355 644		
16 26:1	Vetenskapsrådet: Forskning och forskningsinformation	2 522 807	20 000	2 542 807		
16 26:11	Särskilda utgifter för forskningsändamål	211 470	-100 000	111 470		
17	Kultur, medier, trossamfund och fritid	8 956 525	4 105	8 960 630		
17 25:3	Bidrag till kontakttolkutbildning	10 104	4 105	14 209		
18	Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande	9 139 412	36 400	9 175 812		

Anslag		Budget	Regeringens	Regeringens	m	fp
		hitills	förslag	nivå	Fi18	Fi14
19	Regional utveckling	3 496 768	200 000	3 696 768		-200 000
19 33:6	Insatser med anledning av försvarsomställningen (nytt ramanslag)	0	200 000	200 000		-200 000
20	Allmän miljö- och naturvård	3 994 805	-10 000	3 984 805	-66 000	
20 26:2	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	299 186	5 000	304 186		
20 34:3	Åtgärder för biologisk mångfald	1 691 197	-15 000	1 676 197	-66 000	
21	Energi	1 396 435	500	1 396 935		
21 35:1	Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader	188 205	1 000	189 205		
21 35:6	Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser	20 000	-500	19 500		
22	Kommunikationer	31 666 492	-188 000	31 478 492	+66 000	
22 36:2	Väghållning och statsbidrag	16 607 522	-66 000	16 541 522	+66 000	
22 36:4	Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	11 196 512	-219 000	10 977 512		
22 36:7	Ersättning till viss kanaltrafik m.m.	62 660	-3 000	59 660		
22 36:12	Rikstrafiken: Trafikupphandling	823 000	100 000	923 000		
23	Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar	14 655 991	162 600	14 818 591		
23 26:1	Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning	231 759	5 000	236 759		
23 41:2	Insatser för skogsbruket	221 200	148 000	369 200		
23 43:1	Statens jordbruksverk	308 346	9 600	317 946		
24	Näringsliv	3 891 377	20 000	3 911 377		
24 26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	1 122 066	20 000	1 142 066		
25	Allmänna bidrag till kommuner	57 468 750	-32 850	57 435 900		+200 000
25 48:2	Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting	670 050	-200 000	470 050		+200 000
25 48:3	Statligt utjämningsbidrag för LSS-kostnader	1 600 000	167 150	1 767 150		
Summa anslagsförändringar på tilläggsbudget		113 624 073	277 150	113 901 223	±0	±0

BILAGA 3

Utrikesutskottets yttrande 2004/05:UU3y

Tilläggsbudget för år 2005 – utgiftsområde 5 Internationell samverkan samt utgiftsområde 7 Internationellt bistånd

Till finansutskottet

Finansutskottet har genom beslut den 28 april 2005 (prot. 2004/05:27) berett bl.a. utrikesutskottet tillfälle att avge yttrande över 2005 års ekonomiska vårproposition (prop. 2004/05:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2005 (yrkandena 2–17) jämte eventuella motioner, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utrikesutskottet väljer att i det följande yttra sig över propositionens yrkanden 4 och 17 (det senare blott delvis) samt över motion 2004/05:Fi17 (m).

Därutöver förordar utrikesutskottet att finansutskottet väcker förslag hos riksdagen i fråga beträffande utgiftsområde 5 anslag 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen.

Propositionen

Yrkandena

I *yrkande 4* föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda ramanslaget 8:1 Biståndsverksamhet göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 41 130 000 000 kr efter 2005.

I *yrkande 17 (delvis)* föreslår regeringen att riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag enligt specifikation i tabell 2.1, vilket beträffande de utgiftsområden som faller inom utrikesutskottets beredning innebär att utgiftsområde 5 Internationell samverkan anslag 5:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet ökas med 150 miljoner kronor och att utgiftsområde 7 Inter-

nationellt bistånd anslag 8:1 Biståndsverksamhet minskas med 200 miljoner kronor.

Som skäl för sitt förslag beträffande anslag 5:4 anför regeringen att flodvågs-katastrofen i Asien har medfört kraftigt ökade kostnader bl.a. för att bistå nödställda svenskar i regionen. Finansiering sker genom att anslag inom andra utgiftsområden minskas.

Ändringen avseende anslag 8:1 Biståndsverksamhet syftar till att skapa finansiering för förberedelser för en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar. Biståndsramen för budgetåret 2005 om 0,882 % av BNI påverkas inte av minskningen.

Sidaenhet på Gotland

I budgetpropositionen för 2005 föreslog regeringen ett nytt anslag under utgiftsområde 5, 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen, avsett att finansiera fortsatt integration och samverkan kring Östersjön. Huvuddelen av verksamheten föreslogs förläggas till en ny Sidaenhet på Gotland.

Utrikesutskottet, som i betänkande 2004/05:UU1 Utgiftsområde 5 Internationell samverkan konstaterade att det inte var uppenbart vari verksamheten inom den nya enheten skulle bestå, hemställde att riksdagen skulle förknippa villkor med anslaget utnyttjande. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag.

Med utgångspunkt i riksdagens beslut återkommer regeringen i 2005 års ekonomiska vårproposition och anför däri att målet för Östersjöenhetens verksamhet avses vara att skapa förutsättningar för att särskilt statliga myndigheter, kommuner, regioner och enskilda organisationer i Sverige kan vidmakthålla, komplettera och utveckla former för samarbete med främst de nya EU-medlemsländerna i Östersjöområdet. Verksamheten bör ha sin utgångspunkt i behov och initiativ hos de svenska aktörerna.

Vidare betonar regeringen att särskild uppmärksamhet avses ges ämnesområden som är viktiga ur ett bredare regionalt eller nationellt perspektiv och berör fler än en aktörgrupp på svensk sida. Det kan avse hanteringen av kollektiva nyttigheter som vatten, luft, klimat, kustzoner, mark och natur men också tvärssektoriella problemställningar som migration, brottsbekämpning, sjösäkerhet, livsmedelssäkerhet, socialtjänst samt hälsoområdet och smittskydd.

Enheten avses också kunna bidra med medel för mindre insatser (resor, seminarier och studier) för att möjliggöra samverkan mellan svenska aktörer och parter i de berörda länderna samt också bidra med initial finansiering av projekt inom ovan angivna områden.

Motionen

I kommittémotion 2004/05:Fi17 (m) yrkas att utrikesförvaltningen överförs från utgiftsområde 1 till utgiftsområde 5 och att finansiering sker över ett (nytt) anslag inom det senare utgiftsområdet. För detta föreslås att 65 000 000 kr tillförs.

Utskottets överväganden

Yrkandena i propositionen och motionen

Utskottet har ingen invändning mot förslaget att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd uppförda ramanslaget 8:1 Biståndsverksamhet göra ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 41 130 000 000 kr efter 2005. Utskottet menar därför att propositionens *yrkande 4* bör tillstyrkas.

Beträffande utgiftsområde 5 Internationell samverkan anslag 5:4 Ekonomiskt bistånd till enskilda utomlands samt diverse kostnader för rättsväsendet föreslår regeringen en ökning med 150 miljoner kronor. Orsaken är de kraftigt ökade kostnaderna till följd av flodvågskatastrofen i Asien. Finansiering sker genom minskning av anslag inom andra utgiftsområden, främst utgiftsområde 6 Försvar samt beredskap mot sårbarhet.

Utskottet har ingen invändning mot den föreslagna ökningen av anslag 5:4 och anser därför att *yrkande 17 i berörd del* bör tillstyrkas.

Vad avser utgiftsområde 7 Internationellt bistånd anslag 8:1 Biståndsverksamhet föreslår regeringen en minskning med 200 miljoner kronor för att finansiera förberedelser för en ny instans- och processordning i utlännings- och medborgarskapsärenden under utgiftsområde 8 Invandrare och flyktingar.

Regeringen anför som skäl till sitt förslag att riksdagen har anmodat regeringen att inkomma med förslag till en ny instans- och processordning i utlänningsärenden. Regeringen avser att fatta beslut om en proposition i ärendet i maj 2005. De förberedelser och åtaganden som nämns i tilläggspropositionen i detta sammanhang är nödvändiga för att reformen skall kunna träda i kraft den 1 januari 2006, menar regeringen.

Utskottet, som inte har några synpunkter på medlens användning inom utgiftsområde 8, konstaterar att den föreslagna minskningen av anslag 8:1 inte skall medföra någon ändring av biståndsramen för budgetåret 2005 och tillstyrker därför propositionens *yrkande 17 i berörd del*.

Utskottet har i annat sammanhang tagit ställning mot förslag med motsvarande innebörd som de som framförs i kommittémotion 2004/05:Fi17 (m). Utskottet vidhåller sin tidigare inställning och menar i konsekvens härmed att motionen bör avstyrkas.

Sidaenhet på Gotland

Regeringens förslag, i budgetpropositionen för innevarande år, om ett nytt anslag för att finansiera fortsatt integration och samverkan kring Östersjön (utgiftsområde 5, 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen) behandlades av utskottet i betänkande 2004/05:UU1. I betänkandet uttryckte utskottet tveksamhet om utformningen av den mål- och verksamhetsbeskrivning som regeringen angav för det nya anslaget och menade även att det var nödvändigt att göra ytterligare preciseringar och avgränsningar av den tänkta verksamheten, bl.a. eftersom den anknyter till annan pågående och planerad verksamhet. Utskottet konstaterade följande:

Mot bakgrund av det anförda bör riksdagen, enligt utskottets mening, som villkor för anslagets utnyttjande föreskriva att regeringen senast i den ekonomiska vårpropositionen 2005 återkommer till riksdagen med förslag till mål för verksamheten, vilket är utformat i enlighet med riksdagens tidigare ställningstaganden, samt med förslag om de avgränsningar och prioriteringar som kan anses vara motiverade. Det sagda utgör dock inget hinder för att anvisade medel utnyttjas fram till riksdagens förnyade ställningstagande.

I 2005 års ekonomiska vårproposition återkommer regeringen och anför att målet för den nya Östersjöenhetens verksamhet avses vara att skapa förutsättningar för att framför allt statliga myndigheter, kommuner, regioner och enskilda organisationer i Sverige skall kunna vidmakthålla, komplettera och utveckla former för samarbete med främst de nya EU-medlemsländerna i Östersjöområdet. Verksamheten bör ha sin utgångspunkt i behov och initiativ hos de svenska aktörerna. Regeringen betonar att särskild uppmärksamhet avses ges ämnesområden som är viktiga ur ett bredare regionalt eller nationellt perspektiv och berör fler än en aktörsgroup på svensk sida. Som exempel anges hanteringen av kollektiva nyttigheter som vatten, luft, klimat, kustzoner, mark och natur men också tvärsektoriella problemställningar som migration, brottsbekämpning, sjösäkerhet, livsmedelssäkerhet, socialtjänst samt hälsoområdet och smittskydd.

Även om den av regeringen i propositionen framlagda målbeskrivningen inte helt uppfyller de principiella krav riksdagen ställt på hur målen för en verksamhet bör vara utformade menar utskottet att den bör godtagas för anslagets vidare utnyttjande under innevarande budgetår. Sidas verksamhet på Gotland befinner sig i ett initialskede, men med successivt vunna erfarenheter skapas förutsättningar för regeringen att i kommande budgetproposition ytterligare tydliggöra utnyttjandet av anslag 5:11 samt att också i övrigt formulera målen för verksamheten i enlighet med riksdagens krav.

Sedan utskottet redovisat sina ställningstaganden i sakfrågan återstår vissa överbåganden av mera formell natur.

Om användning av statsmedel för skilda behov bestämmer riksdagen genom budgetreglering. Då riksdagen företager budgetreglering anvisar den, enligt RF 9 kap. 3 §, anslag till angivna ändamål. Innebörden av detta är att det anvisade beloppet inte kan ses fristående från det ändamål som riksdagen beslutat. I föreliggande fall har riksdagen uttryckligen föreskrivit att medlens

vidare utnyttjande förutsätter ett riksdagens förnyade ställningstagande till ändamålen. I propositionen framförs, måhända av förbiseende, emellertid inget yrkande om ställningstagande till ändamålen med anslag 5:11. Det är dock uppenbart att det är regeringens önskemål att verksamhet för fortsatt integration och samverkan kring Östersjön bedrivs genom en Sidaenhet på Gotland. Utrikesutskottet ställer sig, som framgått ovan, i sak positivt till detta.

Den aktuella frågan rör ändamålet för anslag under löpande budgetår, och den bör därför, enligt RF 9 kap. 5 §, behandlas på tilläggsbudget.

För löpande budgetår kan riksdagen på tilläggsbudget ändra anslag och anvisa nya anslag (RF 9 kap. 5 §). I detta fall förutsätter ett beslut i enlighet med regeringens viljeinriktning att initiativ tages av utskott jämlikt riksdagsordningen 3 kap. 7 §.

I enlighet med första stycket i nämnda lagrum kan utrikesutskottet i eget betänkande ta initiativ och föreslå att riksdagen, på annan tilläggsbudget än den finansutskottet för närvarande bereder, fattar beslut om ändamålen med anslag 5:11. Enär detta är uppenbart opraktiskt och inte tjänar de syften som lagstiftaren kan ha haft för ögonen vid utformningen av RO 3 kap. 7 § samt beaktande att finansutskottet för närvarande bereder den proposition i vilken regeringen framför sin mening i aktuell fråga menar utrikesutskottet att finansutskottet hos riksdagen bör hemställa ett beslut på tilläggsbudget fattas om ändrat ändamål, enligt vad som anges i avsnitt 6.6 Sidas profilenhet i propositionen, för anslag 5:11 Samarbete inom Östersjöregionen inom utgiftsområde 5.

Stockholm den 17 maj 2005

På utrikesutskottets vägnar

Urban Ahlin

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Urban Ahlin (s), Gunilla Carlsson i Tyresö (m), Berndt Ekholm (s), Carina Hägg (s), Birgitta Ahlqvist (s), Holger Gustafsson (kd), Alice Åström (v), Kent Härstedt (s), Göran Lindblad (m), Kaj Nordquist (s), Veronica Palm (s), Anita Johansson (s), Cecilia Wikström (fp), Henrik S Järrel (m), Annika Qarlsson (c) och Rocio Fernández (fp).

Särskilda yttranden

1. Tilläggsbudgeten

Gunilla Carlsson, Göran Lindblad och Henriks S Järrel (alla m) anför:

Moderata samlingspartiet tar bara ställning till de av regeringens förslag till tilläggsbudget som har implikationer för framtiden och som vi motsätter oss. Då riksdagen redan beslutat innevarande års budget har vi varken möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa hela vårt budgetförslag, vilket, om det blivit riksdagens beslut, skulle ha förhindrat nuvarande problem med skenande utgifter. De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under utgiftstaket.

På vissa områden i tilläggsbudgeten har vi en annan syn på vad som skall göras och ger därför i motion 2004/05:Fi13 förslag på andra åtgärder inom utrikesutskottets område.

Det sker en kraftig ökning av biståndsanslagen de närmaste åren. Mellan 2002 och 2007 ökar anslagen från 14 till 28 miljarder kronor. En fördubbling av biståndsanslagen är inte motiverad. Även med våra justeringar kommer biståndsanslagen att öka med uppemot 50 % under motsvarande period. Vi anser att biståndet i dag präglas av bristande fokus och bristande effektivitet. Biståndet bör i större utsträckning inriktas på att bekämpa fattigdomen i världen. Tyngdpunkten bör ligga på de allra fattigaste länderna i Afrika. Med vårt anslagsförslag kommer Sveriges internationella bistånd att överstiga de 0,7 % av BNI som Förenta nationerna (FN) rekommenderar. Vi föreslår att anslagen till internationellt bistånd reduceras med ca 7,7 miljarder kronor.

Sverige är en integrerad del av både Europa och världssamfundet. Vi har ett ansvar att delta i det internationella arbetet fullt ut. Detta ställer krav på de myndigheter som hanterar utrikeskontakterna. Ett kraftfullt och framgångsrikt agerande inom ramen för EU fordrar en gedigen kompetens inom utrikesförvaltningen samt svensk diplomatisk närvaro i princip i hela Europa och Medelhavsområdet. Globaliseringen fordrar också ökad svensk diplomatisk närvaro i de utomeuropeiska industriländerna. Framväxten av nya demokrater och dynamiska ekonomier i Asien, Latinamerika och förhoppningsvis i södra Afrika ställer även större krav på kontaktytor och kompetens. Vi tillför därför anslaget till utrikesförvaltningen 65 000 000 kr. I detta ingår även en ökning av de medel som ställs till ambassadernas förfogande för handels-, investerings- och Sverigefrämjande åtgärder samt för hjälp till svenskar i utlandet.

Vi anser vidare att anslaget till utrikesförvaltningen skall återföras till utgiftsområde 5 från utgiftsområde 1. Sammanslagningen av anslagen till Regeringskansliet och UD har medfört att det är svårare för riksdagen att påverka anslagen till utrikesförvaltningen, eftersom det i praktiken är regeringen som

beslutar hur medlen skall fördelas inom anslagsområdet. Vi menar att det är angeläget att riksdagen åter ges inflytande över utrikesförvaltningens organisation och dimensionering.

Regeringen har fattat beslut om att Sida skall inrätta en ny profilenhet i Visby för samverkan runt Östersjön. Verksamheten inleds redan i år och skall satsas på ett tjugotal personer. Vidare har regeringen efter detta även beslutat att ge Sida i uppdrag att förlägga ytterligare 30 + 30 årsarbetstjänster till Gotland under 2006. Sidas verksamhet på Gotland kommer därmed att bli mycket omfattande. Det är viktigt att bedriva samarbete med länderna runt Östersjön för att kunna möjliggöra ett effektivt bistånd till EU:s angränsande länder i öst. Utlokaliseringen av Sida till Gotland kommer inte att gagna Sidas arbete med svensk biståndspolitik. I stället för att se till biståndets effektivitet och uppfyllelse av millenniemålen ser vi att regeringen prioriterar svensk regionalpolitik före global fattigdomsbekämpning.

2. Sidas nya profilenhet

Cecilia Wikström och Rocio Fernandez (båda fp) anför:

I och med att de forna biståndsländerna Estland, Lettland, Litauen och Polen trädde in som nya medlemmar i EU i maj 2004 skulle utvecklingssamarbetet med länderna upphöra. I regeringens budgetproposition för 2004 (prop. 2003/04:1) slog regeringen fast "att målet för det svenska utvecklingssamarbetet med dessa länder uppnåtts". Dock meddelade regeringen i juni 2004 att man har för avsikt att nysatsa på bistånd till de fyra EU-länderna. En ny profilenhet inom Sida skall etableras på Gotland med 15–20 fasta tjänster som skall stödja kommuner, organisationer och vänorter kring Östersjön. Medlen för att finansiera det nya projektet skall tas från det nuvarande östbiståndet och uppgå till 22 miljoner kronor per år.

Att använda biståndsmedel för att finansiera regionalt samarbete kring Östersjön går stick i stäv med den av riksdagen beslutade politiken för global utveckling, vilken har fattigdomsbekämpning som huvudmål. Det är oacceptabelt att regionalpolitiska hänsyn på detta vis får styra biståndspolitik.

beslutar hur medlen skall fördelas inom anslagsområdet. Vi menar att det är angeläget att riksdagen åter ges inflytande över utrikesförvaltningens organisation och dimensionering.

Regeringen har fattat beslut om att Sida skall inrätta en ny profilenhet i Visby för samverkan runt Östersjön. Verksamheten inleds redan i år och skall satsas på ett tjugotal personer. Vidare har regeringen efter detta även beslutat att ge Sida i uppdrag att förlägga ytterligare 30 + 30 årsarbetstjänster till Gotland under 2006. Sidas verksamhet på Gotland kommer därmed att bli mycket omfattande. Det är viktigt att bedriva samarbete med länderna runt Östersjön för att kunna möjliggöra ett effektivt bistånd till EU:s angränsande länder i öst. Utlokaliseringen av Sida till Gotland kommer inte att gagna Sidas arbete med svensk biståndspolitik. I stället för att se till biståndets effektivitet och uppfyllelse av millenniemålen ser vi att regeringen prioriterar svensk regionalpolitik före global fattigdomsbekämpning.

2. Sidas nya profilenhet

Cecilia Wikström och Rocio Fernandez (båda fp) anför:

I och med att de forna biståndsländerna Estland, Lettland, Litauen och Polen trädde in som nya medlemmar i EU i maj 2004 skulle utvecklingssamarbetet med länderna upphöra. I regeringens budgetproposition för 2004 (prop. 2003/04:1) slog regeringen fast ”att målet för det svenska utvecklingssamarbetet med dessa länder uppnåtts”. Dock meddelade regeringen i juni 2004 att man har för avsikt att nysatsa på bistånd till de fyra EU-länderna. En ny profilenhet inom Sida skall etableras på Gotland med 15–20 fasta tjänster som skall stödja kommuner, organisationer och vänorter kring Östersjön. Medlen för att finansiera det nya projektet skall tas från det nuvarande östbiståndet och uppgå till 22 miljoner kronor per år.

Att använda biståndsmedel för att finansiera regionalt samarbete kring Östersjön går stick i stäv med den av riksdagen beslutade politiken för global utveckling, vilken har fattigdomsbekämpning som huvudmål. Det är oacceptabelt att regionalpolitiska hänsyn på detta vis får styra biståndspolitik.

BILAGA 4Socialutskottets protokollsutdrag 2004/05:
34.4

SOCIALUTSKOTTET

Utdrag ur:**PROTOKOLL** **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2004/2005:34**

DATUM 2005-05-17

TID 10.00-11.45

- - -

§ 4 Tilläggsbudget till statsbudgeten för 2005

Utskottet behandlar frågan om yttrande till finansutskottet över proposition 2004/05:100 2005 års ekonomiska vårproposition såvitt avser tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2005.

Utskottet konstaterar bl.a. att inga motioner väckts såvitt gäller utgiftsområde 9 varefter utskottet fattar följande beslut.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Avvikande meningar lämnas av m, fp, kd och c-ledamöterna, *se bilagorna 3-6.*

Finansutskottet meddelas härom genom protokollsutdrag.

Denna paragraf förklaras omedelbart justerad.

- - -

VID PROTOKOLLET Bibi Junntila

JUSTERAT 2004-05-17

Ingrid Burman

Rätt utdraget intygar:

Bibi Junntila
Bibi Junntila

Exp. 2005-05-17

FiU

Avvikande mening Cristina Husmark Pehrsson (m), Ann Marie Brodén (m) och Magdalena Andersson (m)

Moderata samlingspartiet hade ett annat budgetalternativ för 2005. Detta avslogs av riksdagen. Vi tar därför inte ställning till regeringens förslag till tilläggsbudget. Då riksdagen beslutat innevarande års budget har vi vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa vårt budgetförslag – trots att om detta blivit riksdagens beslut – nuvarande problem med ökade utgifter inte förelegat. De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under taket.

Bilaga 4

Avvikande mening Kerstin Heinemann (fp) och Gabriel Romanus (fp)

Folkpartiet tar inte ställning till tilläggsbudgeten som helhet, eftersom partiet hade ett annat budgetalternativ för 2005. Detta avslogs av riksdagen. Det är de partier som står bakom den budget som nu gäller som har ansvar för att göra förändringar i densamma. Vi har enligt riksdagsordningen inte möjlighet att föreslå förändringar på andra anslag än de av regeringen aktualiserade. Det är därför inte praktiskt möjligt för oss att lägga fram en egen genomarbetad tilläggsbudget.

Avvikande mening Chatrine Pålsson (kd)

Kristdemokraterna tar inte ställning till regeringens förslag till tilläggsbudget. Jag hänvisar i stället till kristdemokraternas budgetalternativ för 2005. Tyvärr avslogs det av riksdagen. Därför får de partier som står bakom den budget som nu gäller ta det fulla ansvaret för att utgifterna håller sig inom det beslutade utgiftstaket.

Bilaga 6

Avvikande mening Kenneth Johansson (c)

Centerpartiets budgetförslag för innevarande år avslogs av riksdagen. Med vårt samlade budgetalternativ hade den ekonomiska situationen och behov av tilläggsbudget sett annorlunda ut. Jag tar därför nu inte ställning till regeringens förslag till tilläggsbudget. De partier som står bakom den budget som nu gäller har ansvar för att beslutade utgiftstak kan hållas.

BILAGA 5

Trafikutskottets yttrande 2004/05:TU5y

Tilläggsbudget för år 2005 – Utgiftsområde 22 Kommunikationer

Till finansutskottet

Finansutskottet beslöt den 28 april 2005 att bereda övriga berörda utskott tillfälle att yttra sig över 2005 års ekonomiska vårproposition (prop. 2004/05:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2005 (punkterna 2–17) och de motioner som kan komma att väckas, allt i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

I detta yttrande behandlar trafikutskottet yrkandena 13–16 samt yrkande 17 (delvis) i propositionen innebärande att riksdagen

13. godkänner en investeringsplan för Statens järnvägar i enlighet med vad regeringen föreslår (avsnitt 3.2.19),

14. godkänner att intäkterna från de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron får disponeras för att betala räntor och amorteringar på de lån som tagits upp för att finansiera byggandet av Svinesundsförbindelsen (avsnitt 3.2.19),

15. godkänner att regeringen under 2005 får besluta om en låneram i Riksgäldskontoret om högst 12 300 000 000 kronor för att omfinansiera vägprojekt som ingår i de s.k. storstadspaketen i Stockholm och Göteborg enligt vad regeringen föreslår (avsnitt 3.2.19),

16. godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda ramanslaget 36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling (avsnitt 3.2.19),

17. (delvis) godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag enligt specifikation i tabell 2.1.

Vidare behandlas följande motionsförslag:

- 2004/05:Fi18 av Elizabeth Nyström m.fl. (m) och
- 2004/05:Fi19 av Bengt-Anders Johansson m.fl. (m, fp, kd, c) yrkande 4 (delvis).

Utskottets överväganden

Enskilda vägar

Motionsförslag

I motion 2004/05:Fi19 om stormen i januari 2005 anför Bengt-Anders Johansson m.fl. (m, fp, kd, c) att regeringen inte berört frågan om det ökade underhållsbehovet för enskilda vägar och skogsbilvägar. Enligt motionärerna är det viktigt att regeringen återkommer med ökade anslag för detta ändamål i höstens budgetproposition (yrkande 4).

Trafikutskottets ställningstagande

Utskottet vill uppmärksamma att frågan om ökat underhållsbehov av enskilda vägar med anledning av stormen i januari 2005 behandlats av utskottet i betänkande 2004/05:TU17 Åtgärder inom kommunikationsområdet med anledning av stormen i januari 2005 över södra Sverige. Utskottet anförde där som sin mening att det är nödvändigt att medel tillförs för att tillgodose ökat underhållsbehov av det drabbade vägnätet. Vidare vill utskottet påminna om sitt ställningstagande i betänkande 2004/05:TU11 Vägfrågor, där utskottet angav att utgångspunkten måste vara att bidragsprocenten till de enskilda vägghållarna åtminstone vidmakthålls i avvaktan på att slutlig ställning tas till de förslag som varit föremål för övervägande bl.a. inom Brevutredningen. Utskottet utgick ifrån att tillräckliga medel avsätts för att klara ett tillfredsställande underhåll. Utskottet, som inte ändrat inställning i frågan, föreslår att motion 2004/05:19 avstyrks i här behandlad del. Utskottet vill även uppmärksamma att regeringen på tilläggsbudgeten föreslår att ytterligare medel anvisas under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, anslag 41:2 *Insatser för skogsbruket* med ändamålet att återställa skador på skogsbilvägar och enskilda vägar utan statsstöd.

Ändrad ram och ändrade anslag

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att riksdagen på tilläggsbudget för budgetåret 2005 godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag i enlighet med specifikation i tabell 2.1 i propositionen.

I fråga om utgiftsområde 22 Kommunikationer föreslår regeringen förändringar i enlighet med följande tabell.

Anslag	Belopp enligt statsbudgeten 2005, tkr	Förändring av ram/anslag, tkr	Ny ram/anslagnivå, tkr
22 Kommunikationer	31 666 492	-188 000	31 478 492
36:2 Väghållning och statsbidrag	16 607 522	-66 000	16 541 522
36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter	11 196 512	-219 000	10 977 512
36:7 Ersättning till viss kanaltrafik m.m.	62 660	-3 000	59 660
36:12 Rikstrafiken: Trafikupphandling	823 000	100 000	923 000

Regeringens förslag innebär att den totala ramen för utgiftsområde 22 Kommunikationer minskar med 188 miljoner kronor. Anslag 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas med 66 miljoner kronor för att bidra till finansieringen av anslagshöjningar inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet och utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar. Inom utgiftsområde 4 handlar det om en ökning av anslag 4:5 *Domstolsväsendet m.m.* som enligt regeringens förslag tillförs medel bl.a. för att täcka kostnader för överklaganden av beslut om färdtjänst och riksfärdtjänst, eftersom dessa kostnader blivit större än beräknat sedan dagens regelverk infördes. Inom utgiftsområde 23 handlar det om en höjning av anslag 41:2 *Insatser för skogsbruket* i syfte att återställa skador på enskilda vägar utan statsstöd och skogsbilvägar som blivit följden av stormen i södra Sverige i januari 2005.

Anslag 36:4 *Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter* minskas med 219 miljoner kronor, dels för att bidra till finansieringen av ovan nämnda anslagshöjningar inom utgiftsområdena 4 och 23, dels för att finansiera en höjning av anslag 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* med 100 miljoner kronor. Även anslag 36:7 *Ersättning till viss kanaltrafik m.m.* minskas för att bidra till finansiering av höjningen av Rikstrafikens trafikupphandlingsanslag.

Motionsförslag

Elizabeth Nyström m.fl. (m) motsätter sig i motion 2004/05:Fi18 regeringens förslag att anslag 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas med 66 miljoner kronor år 2005. Enligt motionärerna bör i stället anslag 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald* minskas med motsvarande belopp.

Trafikutskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändrade anslag för budgetåret 2005 inom utgiftsområde 22 Kommunikationer (punkt 17 delvis). Motion 2004/05:Fi18 avstyrks därmed.

Investeringsplan för Statens järnvägar

Regeringens förslag

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner den investeringsplan för affärsverket Statens järnvägar som redovisas i propositionen enligt nedanstående tabell.

<i>Mnkr</i>	Totala utgifter under perioden 2005–2007	Budget 2005	Beräknat 2006	Beräknat 2007
Underhåll av ellok	35	25	10	-
Upprustning av personvagnar	110	10	50	50
Säkerhetsinvesteringar	5	5	-	-
Ombyggnad av personvagnar	10	10	-	-
Köp av begagnade vagnar	20	20	-	-
Summa investeringar	180	70	60	50
Egen finansiering	180	70	60	50
Summa finansiering	180	70	60	50

Bakgrunden till förslaget är att Statens järnvägar får tillhandahålla lok och vagnar till den av staten upphandlade interregionala persontrafiken. De fordon som finns för detta uppdrag behöver enligt regeringens redovisning i propositionen renoveras och utrustas med ny teknik. Vidare anges att vissa av vagnarna som används i dagens upphandlade trafik till Norrland är så gamla och i sådant skick att det inte är ekonomiskt effektivt att renovera. I stället är det bättre att anskaffa begagnade vagnar av senare tillverkningsår. Statens järnvägar avser att finansiera dessa investeringar med hyresintäkter. Investeringarna förväntas ge positiv avkastning.

Trafikutskottets ställningstagande

Utskottet ställer sig bakom det förslag till investeringsplan för affärsverket Statens järnvägar som redovisas i propositionen.

Avgifter på nya Svinesundsbron

Regeringens förslag

Regeringen undertecknade 2002 ett avtal med den norska regeringen om byggandet av Svinesundsförbindelsen. Förbindelsen kommer att färdigställas och öppnas för trafik i mitten av 2005. Finansiering av den svenska delen har skett genom att Vägverket under byggtiden har tagit upp lån i Riksgäldskontoret. Lånen är avsedda att återbetalas inom 20 år med intäkterna från avgifter som tas ut av trafikanterna. Regeringen föreslår mot

denna bakgrund att de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron skall få disponeras för att betala räntor och amorteringar på de lån som finansierat byggandet av Svinesundsförbindelsen.

Trafikutskottets ställningstagande

Den svenska delen av Svinesundsförbindelsen har finansierats med lån i Riksgäldskontoret. Avsikten har varit att dessa lån skall återbetalas med avgifter från trafikanterna på bron. Utskottet ställer sig därför bakom regeringens förslag att de avgifter som tas ut för passage över nya Svinesundsbron skall få disponeras för att betala räntor och amorteringar på de lån som finansierat detta projekt.

Väghållning och statsbidrag

Regeringens förslag

Sedan början av 1990-talet pågår infrastrukturinvesteringar inom de s.k. storstadspaketen i Stockholm och Göteborg. Ursprungligen var projekten i Stockholm delar av den s.k. Dennisöverenskommelsen och avsikten var att investeringarna skulle finansieras med avgifter från trafikanterna. Sedan Dennisöverenskommelsen upphört att gälla genomförs projekten enligt gällande beslut från riksdagen (bl.a. bet. 1997/98:TU5, rskr. 1997/98:213). Eftersom skulderna redovisas i Vägverkets balansräkning och eftersom räntor och amorteringar betalas med anslagsmedel och inte med avgifter, föreligger enligt regeringen inga skäl att fortsätta förvalta dessa lån vid sidan av statens ordinarie upplåning. Regeringen bedömer också att de totala kapitalkostnaderna på sikt blir lägre om upplåningen hanteras av Riksgäldskontoret. Således talar såväl administrativa som ekonomiska skäl för att lånen bör införlivas med Riksgäldskontorets ordinarie skuldförvaltning. En låneram om sammantaget högst 12 300 miljoner kronor behövs för ändamålet. Regeringen föreslår därför att regeringen under 2005 får besluta om en låneram i Riksgäldskontoret om högst 12 300 miljoner kronor för omfinansiering av vägprojekten Södra länken, riksväg 73 delen Fors–Jordbro, Södertörnsleden, E 18 delen Söderhall–Rösa, Götaleden, Gårda, Åbromotet samt övriga delar inom de s.k. storstadspaketen i Stockholm och Göteborg.

Trafikutskottets ställningstagande

Enligt utskottets mening finns det i dag inte några skäl att förvalta de lån som finansierat de s.k. storstadspaketen i Stockholm och Göteborg vid sidan av statens ordinarie upplåning. Då såväl administrativa som ekonomiska skäl talar för att lånen införlivas med Riksgäldskontorets ordinarie skuldförvaltning föreslår trafikutskottet att finansutskottet tillstyrker regeringens förslag att så görs (punkt 15).

Trafikupphandling

Regeringens förslag

Den kollektiva persontrafiken upphandlas i ett antal olika avtal, varav vissa är omfattande och komplicerade till sin karaktär. Det är viktigt att ingångna avtal analyseras och följs upp på ett professionellt sätt. Regeringen anför i propositionen att erfarenheter av ingångna avtal behöver tas till vara då nya avtal skall upprättas samt att det både vid analys av befintliga avtal och utfallet av dessa samt vid tecknandet av nya avtal kan vara motiverat att tillfälligt ta hjälp av extern juridisk, ekonomisk eller annan för uppgiften relevant expertis. Regeringen föreslår därför att anslag 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* skall få användas till att finansiera tillfällig juridisk, ekonomisk eller annan expertis vid ingående av nya avtal och vid uppföljningar av tidigare ingångna avtal.

Trafikutskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens uppfattning att upphandlingen av kollektiv persontrafik bör följas upp och utvärderas samt att erfarenheter av ingångna avtal måste tas till vara. Mot denna bakgrund är det enligt utskottets bedömning motiverat att tillfälligt ta hjälp av extern expertis inom det juridiska, ekonomiska eller andra relevanta områden. Ändamålet för anslag 36:12 *Rikstrafiken: Trafikupphandling* bör därför utvidgas i enlighet med regeringens förslag (punkt 16).

Stockholm den 17 maj 2005

På trafikutskottets vägnar

Claes Roxbergh

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Claes Roxbergh (mp), Carina Moberg (s), Elizabeth Nyström (m), Jarl Lander (s), Hans Stenberg (s), Krister Örnfjäder (s), Johnny Gylling (kd), Claes-Göran Brandin (s), Jan-Evert Rådström (m), Monica Green (s), Sven Bergström (c), Kerstin Engle (s), Björn Hamilton (m), Mikael Johansson (mp), Christer Winbäck (fp) och Karin Thorborg (v).

Avvikande meningar

1. Enskilda vägar (m, fp, kd, c)

Elizabeth Nyström (m), Johnny Gylling (kd), Jan-Evert Rådström (m), Sven Bergström (c), Björn Hamilton (m) och Christer Winbäck (fp) anför:

Regeringen har i propositionen redovisat åtgärder med anledning av stormen i januari 2005. Vi anser dock att frågan om underhåll och återställande av de enskilda vägarna inte uppmärksammats i tillräcklig grad. Det är angeläget att ytterligare medel anvisas för detta ändamål. Regeringen bör därför behandla denna fråga i höstens budgetproposition. I sammanhanget kan erinras om att samtliga partier i alliansen i sina budgetar för innevarande år föreslagit mer resurser till enskilda vägar än regeringen. Finansutskottet bör mot denna bakgrund tillstyrka motion 2004/05:Fi19 yrkande 4 i denna del.

2. Ändrad ram och ändrade anslag (m)

Elizabeth Nyström (m), Jan-Evert Rådström (m) och Björn Hamilton (m) anför:

I regeringens förslag till tilläggsbudget för år 2005 görs en neddragning av anslaget till vägar med 66 miljoner kronor. Förslaget är inget annat än en fortsättning på den redan påbörjade nedmonteringen av en väginfrastruktur som byggts upp under generationer. Mätt som andel av BNP satsar Sverige nu mindre på infrastruktur än någon gång under efterkrigstiden. En svag tillväxt och statsfinansiella problem bidrar återigen till att viktiga och lönsamma investeringar i vägnätet senareläggs. Situationen är oroande, särskilt i ljuset av att trafiken aldrig varit så omfattande som nu och alla prognoser pekar på en fortsatt stark ökning av både gods- och persontrafiken. Vi motsätter oss därför regeringens förslag att anslag 36:2 *Väghållning och statsbidrag* minskas med 66 miljoner kronor år 2005. I stället bör anslaget 34:3 *Åtgärder för biologisk mångfald* minskas med motsvarande belopp. Finansutskottet bör avstyrka regeringens förslag i denna del och tillstyrka motion 2004/05:Fi18.

Särskilt yttrande

Ändrad ram och ändrade anslag (m, fp, kd, c)

Elizabeth Nyström (m), Johnny Gylling (kd), Jan-Evert Rådström (m), Sven Bergström (c), Björn Hamilton (m) och Christer Winbäck (fp) anför:

Då riksdagen tidigare beslutat om innevarande års budget har vi vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa våra budgetförslag. Vi vill dock understryka att nuvarande problem med skenande utgifter är en konsekvens av den politik som bedrivs av regeringen och dess samarbetspartier. De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under taken.

Vi vill vidare framhålla att för utgiftsområde 22 Kommunikationer har vi tidigare i våra budgetförslag och motioner med anledning av 2005 års ekonomiska budgetproposition redovisat alternativ till dagens politik. Det gäller bl.a. utökade satsningar på väginfrastrukturen och förändrade prioriteringsgrunder i transportpolitiken, där transportsystemets tillväxtpotential står i centrum och där målet är en infrastruktur som tillgodoser de behov som finns inom olika näringar och i olika delar av landet.

BILAGA 6

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2004/05:MJU2y

Tilläggsbudget för år 2005

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 28 april 2005 beslutat att bereda bl.a. miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över 2005 års ekonomiska vårproposition (prop. 2004/05:100) om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2005 (yrkandena 2–17) och motioner, allt i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet behandlar i yttrandet de förslag i propositionen som avser tilläggsbudget för utgiftsområdena 20 Allmän miljö- och naturvård och 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar samt vissa övriga frågor som berör utskottets beredningsområde. I anslutning till yttrandet behandlas fyra motionsyrkanden.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen föreslås under utgiftsområde 20 att anslag 26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning ökas med 5 000 000 kr. I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 299 186 000 kr. Regeringen har i propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) presenterat sin syn på inriktningen av forskningspolitiken. Regeringen redovisar därvid bedömningen att forskningen vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande bör stärkas med 5 000 000 kr för forskning om hållbar utveckling. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 Särskilda utgifter för forskningsändamål minskas. Anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald minskas med 15 000 000 kr. I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 1 691 197 000 kr. Anslaget bör enligt regeringen minskas för att bidra till att finansiera ökningen av det under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uppförda anslaget 41:2 Insatser för skogsbruket.

Vidare föreslås ett bemyndigande under utgiftsområdet. I statsbudgeten för innevarande år har regeringen under anslag 34:11 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning ett bemyndigande att ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 20 000 000 kr år 2006 och högst 18 000 000 kr år 2007. För att underlätta genomförande av olika forskningsprojekt behöver regeringen kunna ingå mer långsiktiga förpliktelser. Därför föreslås att regeringen bemyndigas att under år 2005 för ramanslag 34:11 Statens kärnkraftinspektion: Kärnsäkerhetsforskning ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 38 000 000 kr under perioden 2006–2008.

Under utgiftsområde 23 föreslås i propositionen att anslag 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning ökas med 5 000 000 kr. I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på 231 759 000 kr. Regeringen har i propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) presenterat sin syn på inriktningen av forskningspolitiken. Regeringen redovisar därvid bedömningen att forskningen vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande bör stärkas med 5 000 000 kr för forskning om hållbar utveckling. Finansiering sker genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 Särskilda utgifter för forskningsändamål minskas. Anslag 41:2 Insatser för skogsbruket tillförs ytterligare 148 000 000 kr. I statsbudgeten för innevarande år finns för detta ändamål uppfört ett ramanslag på

221 200 000 kr. Efter stormen i södra Sverige i januari 2005 riskerar stora mängder stormfällda träd att förstöras. Regeringen anser därför att skogsbruket skall kunna få stöd för merkostnader för lagring. Stödet bör kunna avse iordningställande av nya lagringsplatser, bevattnings- och reningsanläggningar, personalkostnader inklusive utbildning och kostnader för mätning av timret. Kostnaderna för detta stöd får uppgå till högst 100 000 000 kr under år 2005. Skogsbilvägar, andra enskilda vägar utan statligt stöd och skogsmark kommer att utsättas för hårdare slitage än normalt när stormfällt timmer skall transporteras ut ur skogen. Ett bidrag bör därför utgå för att kompensera vissa merkostnader för att återställa sådana skador. Stödet bör utgå i förhållande till den mängd timmer som transporteras ut, eftersom detta är kontrollerbart. Ett schablonstöd med vissa begränsningar vad gäller minsta mängd stormskadad skog bedöms vara mest effektivt. Kostnaderna för detta stöd får uppgå till högst 33 000 000 kr under år 2005. Regeringen har gett Skogsstyrelsen i uppdrag att övervaka, dokumentera och informera om utvecklingen av skadeinsekter med anledning av stormen. Kostnaderna för detta uppdrag beräknas uppgå till 15 000 000 kr under år 2005. Finansiering av de ökade utgifterna sker genom att det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda anslaget 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald och de under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslagen 36:2 Väghållning och statsbidrag och 36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter minskas.

Den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU ger en medlemsstat möjlighet att genomföra reformer under perioden 2005–2007. För att genomföra en reformering av jordbrukspolitiken i Sverige krävs förberedande arbetsinsatser. Regeringen anser att Statens jordbruksverk och länsstyrelserna behöver tillföras ytterligare resurser för detta ändamål. Anslag 43:1 Statens jordbruksverk bör därför ökas med 9 600 000 kr.

Motionen

I flerpartimotion Fi19 (m, fp, kd, c) yrkas att allt stormskadat virke som tas ut ur skogen skall omfattas av skattereduktion (yrkande 1). Enligt motionärerna framgår det inte av vårpropositionen om allt stormskadat virke som tas ut omfattas av stödet. Det är självklart att stödet skall utgå oberoende av om timret klassas som sågtimmer, massaved eller brännved. Vidare uppmärksammas i motionen behovet av bidrag till återplantering efter stormen (yrkande 2). Bland annat framhålls betydelsen av att återplanteringen kommer i gång så fort som möjligt, helst redan i år. Regeringen har aviserat att man skall komma med ett stöd till återplantering men inte lämnat några detaljer i vårpropositionen. Enligt motionärerna är detta olyckligt eftersom det leder till osäkerhet hos skogsägarna och i värsta fall till försenad återplantering. Det är viktigt att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen som är trädslagsneutralt vad avser återplanteringsstöden senast i budgetpropositionen. Enligt motionen måste bidrag till återplantering även

erhållas för de arealer som planteras under år 2005 (yrkande 3). Vidare framhålls behovet av underhåll av enskilda vägar och skogsbilvägar. Enligt motionärerna har regeringen inte berört frågan om det ökade underhållsbehovet för enskilda vägar och skogsbilvägar. Det är viktigt att regeringen återkommer med ökade anslag i höstens budgetproposition. Samtliga partier i alliansen har i sina budgetar förslag om mer resurser till enskilda vägar än regeringen. Dessa resurser hade behövts i nuläget när flera enskilda vägar får allvarliga skador på grund av transporter till och från avverkningsområdena (yrkande 4 delvis).

Utskottets ställningstagande

När det gäller regeringens förslag inom utgiftsområde 20 vill utskottet anföra följande. Anslag 26:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning bör som regeringen föreslår ökas med 5 000 000 kr. Regeringen har i propositionen Forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) presenterat sin syn på inriktningen av forskningspolitiken och därvid bl.a. redovisat bedömningen att forskningen vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande bör stärkas med 5 000 000 kr för forskning om hållbar utveckling. Den nu föreslagna ökningen får som regeringen anför finansieras genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 Särskilda utgifter för forskningsändamål minskas. Med anledning av stormen i södra Sverige har regeringen redovisat en rad åtgärder för att stödja skogsnäringen. För att bidra till finansieringen av dessa åtgärder anser utskottet i likhet med regeringen att anslag 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald kan minskas med 15 000 000 kr. Utskottet anser vidare att regeringen bör bemyndigas att under år 2005 ingå ekonomiska förpliktelser i samband med kärnsäkerhetsforskning som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 38 000 000 kr under perioden 2006–2008. Som framhålls i propositionen underlättas genomförandet av olika forskningsprojekt genom förbättrade möjligheter att ingå mer långsiktiga förpliktelser. Med det anförda tillstyrker utskottet därmed regeringens samtliga förslag under utgiftsområde 20.

När det gäller regeringens förslag inom utgiftsområde 23 vill utskottet anföra följande. Anslag 26:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning och samfinansierad forskning bör som regeringen föreslår ökas med 5 000 000 kr. Som redovisats ovan har regeringen i annat sammanhang presenterat sin syn på inriktningen av forskningspolitiken och därvid bl.a. redovisat bedömningen att forskningen vid Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande bör stärkas för att tillgodose behovet av forskning om hållbar utveckling. Den nu föreslagna ökningen får finansieras genom att det under utgiftsområde 16 Utbildning och universitetsforskning uppförda anslaget 26:11 Särskilda utgifter för forskningsändamål minskas.

Utskottet ansluter sig även till regeringens förslag att anslag 41:2 Insatser för skogsbruket ökas med 148 000 000 kr. Som framhålls i propositionen har stormen i södra Sverige medfört risk för att stora mängder stormfällda träd kommer att förstöras, och om timret blir kvar i skogen finns det även risk för skador på stående skog genom angrepp av skadeinsekter. En ekonomisk stimulans behövs för att skogsägarna skall ta ut timret ur skogen, även om de inte omedelbart kan sälja det till industrin. Skogsbruket bör således kunna få stöd för merkostnader för lagring. Stödet bör kunna avse iordningställande av nya lagringsplatser, bevattnings- och reningsanläggningar, personalkostnader inklusive utbildning och kostnader för mätning av timret. Kostnaderna för detta stöd bör uppgå till högst 100 000 000 kr under år 2005. Utskottet delar regeringens uppfattning att ett bidrag bör utgå för att kompensera vissa merkostnader för att återställa de skador som uppstår när stormfällt timmer skall transporteras ut ur skogen. Bland annat skogsbilvägar och skogsmark kommer att utsättas för hårdare slitage än normalt. Som regeringen föreslår bör kostnaderna för detta stöd uppgå till högst 33 000 000 kr under år 2005. Vidare bör stödet utgå i förhållande till den mängd timmer som transporteras ut, eftersom detta är kontrollerbart. Utskottet gör även samma bedömning som regeringen att ett schablonstöd med vissa begränsningar vad gäller minsta mängd stormskadad skog är mest effektivt. Som framgår av propositionen har regeringen gett Skogsstyrelsen i uppdrag att övervaka, dokumentera och informera om utvecklingen av skadeinsekter med anledning av stormen. Skogsstyrelsen skall löpande rapportera till berörda statliga myndigheter och kommuner. I uppdraget ingår även att lämna information och rådgivning till skogsägarna. Regeringen beräknar kostnaderna för detta uppdrag till 15 000 000 kr under år 2005. Finansiering av de ökade utgifterna får ske genom att det under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård uppförda anslaget 34:3 Åtgärder för biologisk mångfald och de under utgiftsområde 22 Kommunikationer uppförda anslagen 36:2 Vaghållning och statsbidrag och 36:4 Banverket: Banhållning och sektorsuppgifter minskas.

Den gemensamma jordbrukspolitiken inom EU ger en medlemsstat möjlighet att genomföra reformer under perioden 2005–2007. Eftersom det krävs förberedande arbetsinsatser för att genomföra en reformering av jordbrukspolitiken i Sverige bör Statens jordbruksverk och länsstyrelserna tillföras ytterligare resurser för detta ändamål. Anslag 43:1 Statens jordbruksverk bör därför ökas med 9 600 000 kr. Med det anförda tillstyrker utskottet regeringens samtliga förslag under utgiftsområde 23. Vidare föreslås att motion Fi19 (m, fp, kd, c) yrkande 4 (delvis) lämnas utan vidare åtgärd.

Med anledning av de i motion Fi19 (m, fp, kd, c) framförda kraven beträffande skattereduktion vill utskottet anföra följande. Som framgår av propositionen gör regeringen den bedömningen att en skattereduktion bör införas som en ytterligare åtgärd för att stödja stormdrabbade skogsägare. Som föreslås bör reduktionen vara 50 kr per kubikmeter fast mått under

bark för stormskadat virke som under 2005 och 2006 forslas ut ur den stormskadade skogen. Enligt vad utskottet inhämtat omfattar det kommande förslaget sågtimmer, massaved och brännved. Med det anförda föreslår utskottet att motion Fi19 (m, fp, kd, c) yrkande 1 lämnas utan vidare åtgärd i den mån den inte kan anses tillgodosedd.

När det gäller bidrag till återplantering efter stormen konstaterar utskottet att det av propositionen framgår att regeringen avser att bedöma behovet av ytterligare stöd för återplantering av skog. Vidare har utskottet nyligen, i samband med beredningen av regeringens förslag om ändringar i skogsvårdslagen, inhämtat att Skogsstyrelsen, på uppdrag av Näringsdepartementet, har presenterat ett förslag till återplanteringsstöd. I förslaget utgår Skogsstyrelsen från att föryngring av barrskog och lövskog, produktionsinriktad eller mångfaldsinriktad, skall ges stöd på den stödberättigade arealen. Enligt Skogsstyrelsens bedömning kommer sammanlagt ca 140 000 ha skogsmark att behöva återplanteras. Med det anförda och i avvaktan på den fortsatta beredningen av denna fråga föreslår utskottet att motion Fi19 (m, fp, kd, c) yrkandena 2 och 3 lämnas utan vidare åtgärd.

Stockholm den 19 maj 2005

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Catharina Elmsäter-Svärd

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Catharina Elmsäter-Svärd (m), Åsa Domeij (mp), Sinikka Bohlin (s), Alf Eriksson (s), Rune Berglund (s), Rolf Lindén (s), Sven Gunnar Persson (kd), Kjell-Erik Karlsson (v), Christina Axelsson (s), Lars Lindblad (m), Carina Ohlsson (s), Sverker Thorén (fp), Jan Andersson (c), Jan-Olof Larsson (s), Bengt-Anders Johansson (m), Christin Hagberg (s) och Anita Brodén (fp).

Särskilt yttrande

Tilläggsbudget för år 2005 m.m. (m, fp, kd, c)

Catharina Elmsäter-Svärd (m), Sven Gunnar Persson (kd), Lars Lindblad (m), Sverker Thorén (fp), Jan Andersson (c), Bengt-Anders Johansson (m) och Anita Brodén (fp) anför:

Alliansens partier, Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Krisdemokraterna och Centerpartiet, tar bara ställning till de av regeringens förslag till tilläggsbudget som har implikationer för framtiden och som vi motsätter oss. Då riksdagen beslutat innevarande års budget har vi vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa våra budgetförslag – trots att nuvarande problem med skenande utgifter inte föreligger om dessa blivit riksdagens beslut. De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under taken. På vissa områden i tilläggsbudgeten har vi en annan syn på vad som skall göras och ger därför i motion Fi19 förslag på andra åtgärder inom miljö- och jordbruksutskottets område.

När det gäller det stormskadade virket är det enligt vår mening självklart att stödet skall utgå oberoende av om timret klassas som sågtimmer, massaved eller brännved. Vi förutsätter att detta även är regeringens mening. Vidare bör uppmärksammas att det finns en liten risk att det sista virket som är stödberättigat inte hinner mätas upp förrän in på nyåret 2007. Det måste därför finnas en beredskap att låta skattereduktionen löpa också in i år 2007.

Det är ytterst viktigt att återplanteringen kommer i gång så fort som möjligt, helst redan i år. Regeringen har aviserat att man skall komma med ett stöd till återplantering men inte lämnat några detaljer i vårpropositionen. Detta är olyckligt eftersom det leder till osäkerhet hos skogsägarna och i värsta fall kan försena återplanteringen. Det är viktigt att regeringen återkommer med ett förslag till riksdagen som är trädslagsneutralt vad avser återplanteringsstöden senast i budgetpropositionen. Riksdagen måste klargöra redan nu att bidraget måste gälla även de arealer som hinner planteras innevarande år.

Även i frågan om det ökade underhållsbehovet för enskilda vägar och skogsbilvägar är det viktigt att regeringen återkommer med förslag om ökade anslag i höstens budgetproposition. Samtliga partier i alliansen har i sina budgetar föreslagit mer resurser till enskilda vägar än regeringen. Dessa resurser hade behövts i nuläget när flera enskilda vägar får allvarliga skador på grund av transporter till och från avverkningsområdena.

BILAGA 7

Näringsutskottets yttrande 2004/05:NU2y

Den ekonomiska vårpropositionen

Till finansutskottet

Finansutskottet har berett näringsutskottet tillfälle att – senast den 17 maj 2005 – avge yttrande över 2005 års ekonomiska vårproposition (prop. 2004/05:100) i fråga om förslag till tilläggsbudget till statsbudgeten för år 2005 jämte motioner som väckts med anledning av propositionen, allt i de delar som berör näringsutskottets beredningsområde.

Inledning

Näringsutskottet yttrar sig över följande förslag till riksdagsbeslut inom utgiftsområdena 19, 21 och 24:

11. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2005 för det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:5 Energiforskning besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 546 000 000 kronor under 2006 och högst 546 000 000 kronor under perioden 2007–2009 (prop. avsnitt 3.2.18),

12. att riksdagen godkänner den föreslagna användningen av det under utgiftsområde 21 Energi uppförda ramanslaget 35:8 Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket (prop. avsnitt 3.2.18),

17. (delvis) att riksdagen godkänner ändrade ramar för utgiftsområden samt anvisar ändrade och nya anslag enligt specifikation i propositionen (tabell 2.1).

Följande motioner, vilka har väckts med anledning av propositionen, berör näringsutskottets beredningsområde:

– 2004/05:Fi14 av Lars Leijonborg m.fl. (fp) (yrkandena 5–7) och

– 2004/05:Fi20 av Marietta de Pourbaix-Lundin (m).

Härutöver överlämnar näringsutskottet – under förutsättning av finansutskottets medgivande – med yttrandet följande motioner som har väckts med anledning av s.k. händelse av större vikt (stormen i Sydsverige i början av år 2005) och som tidigare har överlämnats till näringsutskottet från miljö- och jordbruksutskottet:

– 2004/05:MJ6 av Göran Hägglund m.fl. (kd) (yrkande 14),

- 2004/05:MJ7 av Fredrik Reinfeldt m.fl. (m) (yrkande 5 delvis),
- 2004/05:MJ8 av Maud Olofsson m.fl. (c) (delvis),
- 2004/05:MJ9 av Peter Eriksson m.fl. (mp) (yrkande 23).

Utgiftsområde 19 Regional utveckling

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen på tilläggsbudget för budgetåret 2005 anvisar ett nytt ramanslag (33:6) Insatser med anledning av försvarsomställningen. De lokala arbetsmarknadsregioner som berörs mest av försvarsomställningen är Östersund, Arvidsjaur, Karlstad/Kristinehamn och Gotland. För att möjliggöra insatser i dessa regioner för ökad konkurrenskraft, hållbar tillväxt och sysselsättning samt för att möjliggöra omlokalisering av statliga arbetstillfällen behövs särskilda medel. Regeringen anser att anslaget bör föras upp med 200 miljoner kronor, som skall användas för kostnader för tillväxtfrämjande insatser och för kostnader för omlokalisering av statliga arbetstillfällen.

Motionerna

I motion 2004/05:Fi20 (m) begärs att regeringen senast i budgetpropositionen hösten 2005 återkommer till riksdagen med uppgift om den totala kostnaden för utlokaliseringen av statliga verk från Stockholm. Motionären redovisar att enligt flera fackförbund vars medlemmar berörs av omlokaliseringen troligtvis endast 10 % kommer att välja att flytta med verket. Enligt Statstjänstemannaförbundets beräkningar kommer förslaget att kosta över en miljon kronor per arbetstillfälle som flyttas, sägs det i motionen. Enligt motionären har kostnaden för utlokaliseringen av de statliga verken inte utretts. Vidare saknas en konsekvensbeskrivning av hur omlokaliseringen påverkar verksamheten. Det är därför angeläget att regeringen – senast hösten 2005 – återkommer till riksdagen med uppgifter om den totala kostnaden för omlokaliseringen.

I motion 2004/05:Fi4 (fp) begärs att riksdagen avslår regeringens förslag om ett nytt ramanslag (33:6) för insatser med anledning av försvarsomställningen. Folkpartiet tar inte ställning till tilläggsbudgeten som helhet, eftersom partiet hade ett annat budgetalternativ, vilket blivit avvisat av riksdagen. Vissa markeringar bör dock göras, anser motionärerna; bl.a. bör regeringens förslag om att inrätta ett nytt anslag om 200 miljoner kronor för insatser i samband med försvarsomställningen avslås.

Vissa kompletterande uppgifter

I januari 2005 presenterade Lokaliseringsutredningen (utredare: f.d. riksdagsledamoten Jan Bergqvist) rapporten Omlokalisering av statlig verksamhet (N 2004:15, Rapport 1). Utredningens förslag innebar en sammanlagd omlokali-

sering av 2 700 årsarbeten (åa), varav 1 170 åa till Östersund, 190 åa till Arvidsjaur, 640 åa till Karlstad/Kristinehamn och 690 åa till Gotland. Därutöver tillkom 50 åa till Gotland eller Karlstad. (Samtliga antalsuppgifter är cirkauppgifter.) Enligt förslaget skulle sex myndigheter omlokaliseras i sin helhet, två myndigheter till sin huvuddel och tio myndigheter till viss del. Utredningen gjorde bedömningen att förslagen sammantaget ger ett bättre utnyttjande av landets resurser. Beräkningarna pekade på ökade kostnader för berörda myndigheter i anslutning till omställningen. Samtidigt framhölls att mycket talar för att de löpande driftskostnaderna på den nya orten blir lägre jämfört med Stockholm.

Berörda myndigheter m.fl. har yttrat sig över Lokaliseringsutredningens rapport.

I mars 2005 presenterades Lokaliseringsutredningens slutrapport (N 2004:15, Rapport 2), vilken omfattar dels lokaliseringsförslag beträffande en myndighet, dels ett förslag att staten ställer ännu tydligare krav på de statliga företagen att medverka i regional utveckling.

Enligt en överenskommelse som slöts mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de gröna den 5 april 2005 angående lokaliseringar av statliga verksamheter som ett led i försvarsomställningen skall drygt 2 350 statliga arbetstillfällen från myndigheter lokaliseras till Östersund, Gotland, Karlstad/Kristinehamn och Arvidsjaur. När det gäller omlokalisering år 2005 skall Arbetslivsinstitutet omlokaliseras till Östersund (30 åa) och till Gotland (15 åa) och vidare Institutet för tillväxtpolitiska studier till Östersund (10 åa). Även Almi Företagspartner AB skall under år 2005 preliminärt påbörja etablering i Östersund (21 åa). Överenskommelsen kan enligt uppgift inte räknas som slutgiltig; särskilt kan förskjutningar i fråga om flyttningsåret bli aktuella. Enligt överenskommelsen skall dock omlokaliseringen vara avslutad inom en treårsperiod. När det gäller Statens naturvårdsverk skall de tre partierna senast den 1 september 2005 vara överens om vilken verksamhet som skall omlokaliseras. Vidare skall de närmare formerna för omlokaliseringen från Kronofogdemyndigheten beredas ytterligare.

Enligt den ovannämnda överenskommelsen fortsätter inför budgetpropositionen för år 2006 beredningen mellan Finansdepartementet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet av kostnads- och finansieringsfrågor för omlokaliseringen. I överenskommelsen nämns också att regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet är överens om vikten av att riksdagens generella lokaliseringsprinciper följs. En gemensam arbetsgrupp skall bildas för regelbunden avstämning och uppföljning av förestående och genomförda lokaliseringar av statliga myndigheter och bolag under hela omlokaliseringsperioden.

Enligt uppgift från Näringsdepartementet avses det nyinrättade anslaget bl.a. användas till myndigheternas flyttkostnader, lokalanpassning och ny utrustning på den nya orten samt rekryterings- och utbildningskostnader.

När det gäller den nu aktuella omlokaliseringsfrågan kan omnämnas en interpellation (ip. 2004/05:360) i februari 2005 av Martin Andreasson (fp) till statsrådet Ulrica Messing om konsekvensanalyser av statliga omlokaliseringar

– även för de regioner som skulle bli av med statliga tjänster. Enligt statsrådet pågick beredningen av förslagen inklusive en fördjupning och breddning av de myndighetsspecifika analyserna. Detta ägde rum inom varje ansvarigt departement, informerades det.

Vidare har statsrådet Ulrica Messing svarat på en fråga (fr. 2004/05:1424) av Gudrun Schyman (-) om avsaknad av genusperspektiv i Lokaliseringsutredningen. Statsrådet menade att regeringen för en politik som innebär att jämställdhetsperspektivet skall integreras i alla politikområden. En förklaring – men ingen ursäkt – till avsaknaden av redovisade jämställdhetskonsekvenser var enligt statsrådet att Lokaliseringsutredningen arbetade under stark tidspress med fokus på behoven i de mottagande regionerna. Statsrådet sade sig vara medveten om att en stor andel av de sysselsatta inom den statliga sektorn är kvinnor och att det därför i hög grad är kvinnor som berörs av omlokaliseringarna. Till följd av tidigare omlokaliseringar hade ett flertal mansdominerade myndigheter redan omlokaliserats och hade därför inte varit aktuella för överväganden denna gång.

I riksdagens frågestund den 21 april 2005 tog dels Lena Adelsohn Liljeroth (m), dels Gunilla Tjernberg (kd) upp omlokaliseringsfrågor med anknytning till Riksantikvarieämbetet och Riksställningar. Utbildnings- och kulturminister Leif Pagrotsky genmålde att varken Moderata samlingspartiet eller Kristdemokraterna hade egna förslag angående sysselsättningstillfällena på Gotland.

I början av april 2005 svarade statsrådet Ulrica Messing på en fråga (fr. 2004/05:1365) från Marietta de Pourbaix-Lundin (m) om totalkostnaden för utlokalisering av jobb från Stockholm. Enligt statsrådets svar skiljer sig kostnaderna för omlokaliseringarna åt mellan de olika myndigheterna, liksom deras ekonomiska situation. Därför kommer varje myndighet att bedömas utifrån sina egna förutsättningar att finansiera merkostnaden för omlokaliseringen. Den totala kostnaden för myndigheterna, t.ex. lokal-, löne- och flyttkostnader, kan enligt statsrådet bedömas först efter genomförda omlokaliseringar. Vidare informerades om regeringens avsikt att – om behov uppkommer – återkomma till riksdagen med redovisningar av arbetet med omlokalisering samt eventuella finansieringsfrågor. Statsrådet framhöll också att omlokaliseringarna skall ske på ett sådant sätt att verksamheterna långsiktigt kan fungera med bibehållen kvalitet.

Vid riksdagens frågestund den 14 april 2005 ställdes flera frågor om utlokalisering till samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin. Statsrådet påpekade bl.a. att statens verksamhet inte berör bara huvudstaden utan hela landet. Att de svenska städerna, och inte bara Stockholm, får möjlighet att utvecklas betyder i längden mycket för landsbygdens utveckling, sade hon.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet instämmer i bedömningen att det behövs ett antal särskilda insatser i de lokala arbetsmarknadsregioner som berörs mest av försvarsomställningen. En av dessa insatser rör omlokalisering av arbetstillfällena från

statliga myndigheter och bolag. Enligt den överenskommelse som har träffats mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet skall ca 1 215 årsarbeten (åa) lokaliserar till Östersund, ca 120 åa till Arvidsjaur, ca 690 åa till Karlstad/Kristinehamn och ca 515 åa till Gotland under perioden 2005–2007. Vissa ytterligare omlokaliseringar utreds vidare.

Eftersom etablering på ny ort preliminärt skall påbörjas under år 2005 för några myndigheter och ett statligt bolag anser näringsutskottet att regeringens förslag (propositionen p. 17 i denna del) om ett nytt ramanslag på 200 miljoner kronor är välavvägt och bör tillstyrkas av finansutskottet. Samtidigt har näringsutskottet noterat att regeringens avsikt är att – om behov uppkommer – återkomma till riksdagen med redovisningar av arbetet med omlokalisering samt eventuella finansieringsfrågor. De här upptagna motionerna i aktuella delar bör avstyrkas av finansutskottet.

Utgiftsområde 21 Energi

Propositionen

Enligt regeringens förslag skall anslag (35:1) Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader ökas med 1 miljon kronor och anslag (35:6) Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser minskas med 500 000 kronor. Motivet är att Energimyndigheten bör ta över ansvaret och därtill hörande anslag för statistik över industrins energianvändning från Statistiska centralbyrån.

Vidare föreslås att regeringen bemyndigas att under år 2005 för ramanslag (35:5) Energiforskning besluta om åtgärder i samband med energiforskning som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 546 miljoner kronor under år 2006 och högst 546 miljoner kronor under perioden 2007–2009. För att nuvarande program inom energiforskningen, inbegripet forskning om förnybara energikällor, skall kunna fullföljas behöver enligt regeringen ytterligare åtaganden på området kunna ingås redan under innevarande år.

Regeringen föreslår också att anslag (35:8) Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket även får användas för att finansiera merkostnader för avställnings- och servicedrift enligt gällande avtal som en följd av stängningen av den andra reaktorn vid Barsebäcksverket. Anslaget har hittills varit avsett för att täcka vissa merkostnader i samband med att driften av den första reaktorn i Barsebäcksverket upphörde i november 1999 enligt det avtal som träffats mellan staten, Sydkraft AB och Vattenfall AB. Med anledning av regeringens beslut i december 2004 att ställa av Barsebäck 2 bör anslaget få användas även för att finansiera vissa kostnader som följer av detta. Regeringen har för avsikt att återkomma till riksdagen med redovisning angående planer för utbetalning och senare med förslag om lämplig anslagsbeteckning.

Motionen

I Folkpartiets motion 2004/05:Fi14 begärs att riksdagen avslår regeringens förslag till bemyndigande att under år 2005 under utgiftsområde 21 Energi, ramanslag (35:5) Energiforskning, göra åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför utgifter på högst 546 miljoner kronor under år 2006 och högst 546 miljoner kronor under perioden 2007–2009.

Vidare avvisar Folkpartiet regeringens förslag att anslag (35:8) Ersättning för vissa kostnader för avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket även får användas för kostnader i samband med avvecklingen av Barsebäck 2. Folkpartiet har konsekvent gått emot den förtida avvecklingen av båda reaktorerna eftersom den innebär en enorm kapitalförstöring. Nedläggningen innebär i praktiken att Sverige ökar sitt bidrag till växthuseffekten. Dessutom menar motionärerna att nedläggningen skapar osäkerhet om den framtida tillgången på energi.

Vissa kompletterande uppgifter

Hösten 2004 tillstyrkte näringsutskottet de i budgetpropositionen för år 2005 framlagda förslagen i fråga om anslag för energiforskning och motsvarande bemyndigande för regeringen (bet. 2004/05:NU3). Bemyndigandet gällde att under år 2005 för ramanslag (35:5) Energiforskning besluta om åtgärder som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, skulle medföra utgifter på högst 446 miljoner kronor under år 2006 och 446 miljoner kronor under perioden 2007–2009. Anslaget används för att finansiera forsknings- och utvecklingsinsatser inom energiområdet. Anslaget får även användas för bidrag för att främja utvecklingen av teknik som baserar sig på förnybara energislag och effektiv energianvändning i industriella processer i försöks- eller fullskaleanläggningar.

Regeringen beslutade i december 2004 att den andra reaktorn i Barsebäck skall stängas vid utgången av maj 2005 i enlighet med en överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet från oktober 2004. Då enades de nämnda partierna om en strategi för den fortsatta avvecklingen av kärnkraften. För riksdagens information redovisas strategin i sin exakta ordalydelse i propositionen om genomförande av EG:s direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för el och naturgas, m.m. (prop. 2004/05:62). Enligt redovisningen avser regeringen att senare återkomma till riksdagen med förslag avseende de inslag i strategin som förutsätter riksdagens godkännande.

I mars 2005 utsåg regeringen generaldirektören Yvonne Gustafsson att vara statens förhandlare i fråga om ersättning till ägarna av kärnkraftsreaktorn Barsebäck 2 i samband med beslutet om upphörande av rätten att driva reaktorn för att utvinna kärnenergi. Ersättningen skall bestämmas utifrån samma grundläggande värderingsprinciper som tillämpades i samband med stängningen av Barsebäck 1.

I slutet av april 2005 svarade samhällsbyggnadsminister Mona Sahlin på en interpellation (ip. 2004/05:517) av Hans Backman (fp) om avveckling av kärnkraften. En viktig utgångspunkt för strategin som Socialdemokraterna, Centerpartiet och Vänsterpartiet enats om var att alla de svenska kärnkraftsreaktorerna riskerar att falla för åldersstrecket under en mycket kort tid. Statsrådet ville i stället ha en kontrollerad utfasning av kärnkraften i den takt som den kan ersättas med förnybar energi.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet har inga invändningar mot regeringens förslag att öka anslag (35:1) Statens energimyndighet: Förvaltningskostnader med 1 miljon kronor och minska anslag (35:6) Energipolitiskt motiverade internationella klimatinsatser med 500 000 kronor.

Vidare vill näringsutskottet betona vikten av att det nuvarande programmet inom energiforskningen, inbegripet forskningen om förnybara energikällor såsom solenergi, bioenergi och vindkraft, fullföljs. Enligt näringsutskottets mening bör därför regeringen bemyndigas att under år 2005 för ramanslag (35:5) Energiforskning besluta om åtgärder som inklusive tidigare gjorda åtaganden innebär utgifter på högst 546 miljoner kronor under år 2006 och högst 546 miljoner kronor under perioden 2007–2009.

Näringsutskottet anser liksom tidigare att avvecklingen av kärnkraften skall ske på ett ansvarsfullt och kontrollerat sätt. Mot bakgrund av regeringens beslut i december 2004 stängs Barsebäck 2 vid utgången av maj 2005. I samband därmed uppstår vissa merkostnader för bl.a. avställnings- och service-drift. Enligt näringsutskottets sätt att se är det rimligt att det befintliga anslaget för merkostnaderna vid avveckling av den första reaktorn i Barsebäck skall kunna utnyttjas även vid avveckling av den andra reaktorn. Regeringens förslag bör godkännas på denna punkt. Det är också lämpligt att ändra anslagsbeteckningen, vilket regeringen har för avsikt att göra.

Med hänvisning till det anförda anser näringsutskottet att finansutskottet bör tillstyrka propositionen, punkterna 11, 12 och 17 i denna del, och avstyrka motion 2004/05:Fi14 (fp) i aktuella delar.

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Propositionen

Regeringen föreslår att anslag (26:2) Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling ökas med 20 miljoner kronor. I enlighet med inriktningen av forskningspolitiken (prop. 2004/05:80) anser regeringen att Verket för innovationssystem (Vinnova) bör stärkas med 10 miljoner kronor för teknisk forskning och 10 miljoner kronor för samarbetsprogram med näringslivet inom produktionsteknik och fordons-IT.

Vissa kompletterande uppgifter

I propositionen om forskning för ett bättre liv (prop. 2004/05:80) redogörs för regeringens bedömning (prop. s. 75) när det gäller teknisk forskning. Forskning inom informations- och kommunikationsteknik, material och nanovetenskap, biovetenskap och bioteknik, process- och produktionsteknik samt rymdforskning tas upp i sammanhanget. Enligt regeringen bör Vetenskapsrådet, Vinnova och Rymdstyrelsen under perioden 2005–2008 tillsammans tillföras 350 miljoner kronor för stöd till teknisk forskning. Av sammanlagt 180 miljoner kronor till Vinnova bör 10 miljoner kronor utgå redan under år 2005.

Vidare redovisas regeringens bedömning i fråga om FoU-program i samverkan med näringslivet (prop. s. 153). Regeringen framhåller att erfarenheterna av de nu löpande samverkansprogrammen mellan staten och näringslivet är goda. Syftet är bl.a. att bygga upp strategisk kompetens inom företagen. En förutsättning för att regeringen skall inrätta samarbetsprogram är att näringslivet bidrar med minst halva finansieringen av programmens totala omfattning. I propositionen redovisas olika forskningsprogram med koppling till fordonsindustrin, bl.a. forskningsprogram inom s.k. fordonstelematik och produktionsteknik. Enligt regeringen bör Vinnova under perioden 2005–2008 tillföras 120 miljoner kronor för FoU-program i samverkan med näringslivet, varav 10 miljoner kronor under år 2005. I näringsutskottets yttrande till utbildningsutskottet över den ovannämnda propositionen (yttr. 2004/05:NU1y) redovisas ytterligare uppgifter om berörda forskningsområden.

Enligt planeringen skall utbildningsutskottets betänkande rörande forskningsfrågor (bet. 2004/05:UbU15) justeras i början av juni 2005.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet har inga invändningar mot regeringens förslag, vilket således bör tillstyrkas av finansutskottet.

Stormkatastrofen i södra Sverige

Motioner

I motion 2004/05:MJ7 (m) begärs ett tillkännagivande till regeringen angående åtgärder för att minska skadeverkningarna av stormen den 8 och 9 januari 2005. Enligt motionärerna har staten genom Sveaskog AB ett särskilt ansvar att hjälpa till med avverkning i södra Sverige och att anpassa sin avverkning i andra delar av Sverige.

Även i motion 2004/05:MJ6 (kd) tas rollen för Sveaskog AB upp. Motionärerna anser att det är rimligt att ställa särskilda krav på det statliga bolaget Sveaskog i en katastrofsituation. En bedömning bör göras av hur Sveaskogs ställning och resurser kan användas för tillvaratagande, lagring och transport av virke. I vissa fall bör Sveaskog kunna utnyttjas för att byta mark med markägare som förlorat en stor del av sitt skogsinnehav. Det är enligt motio-

närerna viktigt att ett småskaligt skogsbruk även fortsättningsvis bedrivs i de drabbade områdena.

I motion 2004/05: MJ8 (c) begärs ett tillkännagivande till regeringen om insatser för att minska skadeverkningarna för skogsnäringen och enskilda skogsbrukare bl.a. genom ett avverkningsförbud för den statliga skogen. Ägardirektiv bör ges till Sveaskog AB i syfte att stoppa planerad avverkning dels för att utnyttja maskiner och arbetskraft i söder, dels för att – om möjligt – hindra ett prisfall. Vidare bör lagerstöd lämnas till sågverksindustrin.

Mot bakgrund av de extraordinära utgifterna inom skogsnäringen begärs i motion 2004/05: MJ9 (mp) att regeringen skyndsamt prövar behovet av statliga lånegarantier till den drabbade skogsnäringen. Detta är viktigt för att skogsnäringen skall våga och kunna agera skyndsamt samt kunna erbjuda skogsägarna rimlig ersättning för det fallna virket. Enligt motionärerna är det möjligt att bankerna inte vågar ge de krediter som nu är nödvändiga; då måste staten gå in som garant.

Vissa kompletterande uppgifter

Det statligt ägda Sveaskog AB är Sveriges största skogsägare. Det övergripande målet är att Sveaskogs skogar skall förvaltas på ett föredömligt sätt – både ur produktions- och miljösynvinkel – för att trygga en långsiktigt ekologisk och produktionsmässigt hållbar utveckling. Sveaskog skall aktivt verka för att erbjuda omarronderings- och tillköpsmöjligheter av mark i syfte att förstärka det enskilda skogsbruket. Vidare skall Sveaskog tillhandahålla ersättningsmark till staten i samband med bildandet av naturreservat och markavsättningar för andra allmännyttiga ändamål. All överföring av mark från Sveaskog skall ske till marknadsmässiga priser och på affärsmässiga villkor.

Stormen medförde att 2,5 miljoner kubikmeter virke föll på Sveaskogs marker i södra Sverige. Omedelbart efter stormen satte Sveaskog enligt uppgift in alla tillgängliga resurser och beslutade snabbt att stoppa all avverkning från Dalälven och söderut samt att flytta personal och maskiner till södra Sverige. Sveaskog har hittills upparbetat omkring 1,5 miljoner kubikmeter virke i det stormdrabbade området och räknar med att ta hand om ytterligare en miljon kubikmeter virke innan sommaren 2005. Skogsägare som har angränsande mark och skogsägare som Sveaskog har samarbete med sedan tidigare får hjälp av Sveaskog med upparbetning av stormfällt virke. Även Sveaskogs försäljning av fastigheter till enskilt jord- och skogsbruk i södra Sverige påverkas av stormen, eftersom fastigheterna behöver inventeras och omvärderas efter stormen. Fastighetsobjekt inom stormområdet kommer att bjudas ut under år 2005.

Regeringen informerar i 2005 års ekonomiska vårproposition (s. 23) om vilka åtgärder som vidtagits eller planeras med anledning av stormen i södra Sverige. Bland annat bör dieselskatten temporärt slopas för skogsmaskiner i det berörda området för att öka avverkningskapaciteten i Götaland. Vidare bör enligt regeringens bedömning en skattereduktion införas för stormdrabba-

de skogsägare. Skattereduktionen skall baseras på mängden virke som forslas ut ur stormskadad skog. Stödet föreslås uppgå till 50 kronor per kubikmeter av det virke som forslas ut under åren 2005 och 2006. Vidare har regeringen ansökt om medel ur EU:s solidaritetsfond för att täcka vissa offentliga utgifter med anledning av stormen.

Under utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar uttalar regeringen (prop. s. 66) att skogsbruket skall kunna få stöd för merkostnader för lagring. Stödet bör kunna avse iordningställande av nya lagringsplatser, bevattnings- och reningsanläggningar, personalkostnader m.m. Under år 2005 får kostnaderna för detta stöd uppgå till högst 100 miljoner kronor, sägs det. Det totala stödet för lagring beräknas till 500 miljoner kronor.

Förordning (2005:229) om tillfälligt stöd för lagring av virke träder i kraft den 1 juni 2005 och gäller t.o.m. december 2008. Den skall dock tillämpas på åtgärder som vidtagits fr.o.m. den 15 januari 2005.

Med anledning av kravet i motion 2004/05:MJ9 (mp) om en skyndsam prövning av behovet av statliga lånegarantier har viss information inhämtats från LRF (Lantbrukarnas Riksförbund) Skogsägarna. Bedömningen är att kreditproblemen för de stormdrabbade skogsägarna hittills är av begränsad omfattning. Skälet till detta uppges vara att krediter behövs dels vid återplantering i ett senare skede, dels vid företagsutveckling. Hittills har det emellertid mest varit fråga om uppröjning m.m. Enligt uppgift från LRF Skogsägarna kommer frågan om kreditgarantier att bli viktig senare.

Miljö- och jordbruksutskottet har nyligen tagit ställning till likartade frågor som de som näringsutskottet skall behandla i samband med stormen (bet. 2004/05: MJU9). Bland annat har miljö- och jordbruksutskottet berört stöd till kreditgarantier respektive lagringskostnader. Miljö- och jordbruksutskottets ställningstagande i dessa delar har följande ordalydelse:

I 2005 års ekonomiska vårproposition (prop. 2004/05:100 s. 23) redogör regeringen för ett flertal vidtagna och planerade åtgärder för att begränsa stormens negativa verkningar. Dieselskatten för skogsmaskiner i det berörda området slopas temporärt för att öka avverkningskapaciteten i Götaland. Stödet uppgår till 200 miljoner kronor för åren 2005 och 2006. Enligt vad utskottet erfarit kommer regeringen att diskutera även andra skattetekniska frågor med anknytning till stormen och eventuella behov av kreditgarantier med företrädare för branschen och återkomma i frågan. Vidare avsätts 500 miljoner kronor till stöd för lagring av det stormfällda virket. Ekonomiska bidrag kommer att utgå för de verksamheter som behöver bedrivas i anslutning till lagringsplatserna såsom inmätning, hantering och bevattning av det stormfällda virket. Stödet innebär att staten kommer att kunna stå för delar av styrkta kostnader som är förknippade med själva lagringen men inte för transporter till och från lagringsplatserna. Exempel på kostnader som uppkommer vid lagring är terminaler och anläggningar för hantering av virket, markhyra och diverse markarbeten, miljöinvesteringar i form av bevattnings- och reningsanläggningar, personalkostnader inklusive utbildning samt kostnader för mätning av virket. Av de 500 miljoner kronor som avsätts till stöd för lagring får enligt regeringen högst 100 miljoner kronor utgå under år 2005.

Miljö- och jordbruksutskottet föreslår att de i sammanhanget aktuella motionsyrkandena skall lämnas utan vidare åtgärd från riksdagens sida. I ett särskilt yttrande (m, fp, kd, c) sägs bl.a. att det inte är möjligt att annat än i liten utsträckning försäkra sig mot de skador som orsakades av stormen. Enligt det särskilda yttrandet kräver situationen efter stormen extraordinära insatser, vilket regeringen också har insett och gjort bedömningen att det finns behov av olika ekonomiska stödåtgärder till de drabbade skogsägarna.

Enligt uppgift förs för närvarande diskussioner mellan Regeringskansliet och företrädare för branschen om eventuella behov av kreditgarantier och om andra frågor.

Näringsutskottets ställningstagande

Näringsutskottet konstaterar att regeringen i den ekonomiska vårpropositionen redovisar ett antal vidtagna och planerade åtgärder för att minska skadeverkningarna av stormen i januari 2005. Dessa åtgärder ligger i linje med önskemålen i ovan upptagna motioner. Utöver de åtgärder som regeringen föreslår eller informerar om i vårpropositionen har – som beskrivits ovan – Sveaskog dirigerat om resurser till södra Sverige. Vidare noterar näringsutskottet att regeringen diskuterar frågor med anknytning till stormen, bl.a. om eventuella behov av kreditgarantier, med företrädare för branschen. Med hänvisning till inledda och planerade åtgärder för att minska skadeverkningarna för skogsnäringen anser näringsutskottet att finansutskottet bör avstyrka här behandlade motioner i aktuella delar.

Stockholm den 17 maj 2005

På näringsutskottets vägnar

Marie Granlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Marie Granlund (s), Per Bill (m), Ingegerd Saarinen (mp), Nils-Göran Holmqvist (s), Sylvia Lindgren (s), Berit Högman (s), Lennart Beijer (v), Karl Gustav Abramsson (s), Ulla Löfgren (m), Carina Adolfsson Elgestam (s), Yvonne Ångström (fp), Anne Ludvigsson (s), Anne-Marie Pålsson (m), Lars Johansson (s), Nyamko Sabuni (fp), Håkan Larsson (c) och Lars Lindén (kd).

Avvikande meningar

1. Utgiftsområde 19 Regional utveckling

av Per Bill (m), Ulla Löfgren (m), Anne-Marie Pålsson (m) och Lars Lindén (kd).

Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna tar bara ställning till de av regeringens förslag till tilläggsbudget som har implikationer för framtiden och som vi motsätter oss.

Då riksdagen har beslutat om innevarande års budget har vi vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa det budgetförslag som lades fram hösten 2004 – trots att om detta blivit riksdagens beslut hade nuvarande problem med skenande utgifter inte förelegat.

De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under utgiftstaken.

På vissa områden i tilläggsbudgeten har vi emellertid en annan syn på vad som skall göras. När det gäller näringsutskottets beredningsområde, utgiftsområde 19 Regional utveckling, ställer vi oss bakom motion 2004/05:Fi20 (m) på så sätt att regeringen senast i budgetpropositionen hösten 2005 skall återkomma till riksdagen med beräkningen av de totala kostnaderna för omlokalisering av statlig verksamhet. Varken kostnader eller konsekvensanalyser har presenterats i dagsläget. Riksdagen kan således inte bedöma om den totala resursåtgången för omlokaliseringen skulle ha kunnat användas på ett annat och eventuellt mer effektivt sätt.

Enligt vår mening bör finansutskottet tillstyrka det nu aktuella förslaget i propositionen och motion 2004/05:Fi20 (m) och avstyrka motion 2004/05:Fi14 (fp) i berörd del.

2. Utgiftsområde 19 Regional utveckling

av Yvonne Ångström (fp) och Nyamko Sabuni (fp).

Folkpartiet tar inte ställning till tilläggsbudgeten som helhet, eftersom vi hade ett annat budgetalternativ för år 2005 vilket avslogs av riksdagen. Det är de partier som röstade igenom gällande budget som har ansvar för att göra förändringar i densamma. När det gäller utgiftsområde 19 Regional utveckling vill vi dock göra en markering.

Vi anser att regeringens hantering av omlokaliseringsfrågan inte är acceptabel. Det omlokaliseringsbeslut som har forcerats fram av regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet präglas av en total osäkerhet om kostnader och konsekvenser av förslagens genomförande, bl.a. för myndigheternas effektivitet samt ur arbetsmarknads- och jämställdhetssynpunkt. Ett nytt anslag får inte inrättas på så lösa grunder, som de som redovisas i propositionen. Därför anser vi – i likhet med uppfattningen i motion 2004/05:Fi14 (fp) – att reger-

ingens förslag om ett nytt anslag, som skall föras upp med 200 miljoner kronor, bör avslås av riksdagen.

Vidare ställer vi oss bakom kravet i motion 2004/05:Fi20 (m) att riksdagen – senast i samband med den budgetproposition som avlämnas hösten 2005 – måste få information om beräknade totala kostnader för omlokaliseringen och även finansieringen.

Enligt vår mening bör således det nu aktuella förslaget i propositionen av styrkas och motionerna 2004/05:Fi14 (fp) i berörd del och 2004/05:Fi20 (m) tillstyrkas av finansutskottet.

3. Utgiftsområde 21 Energi

av Per Bill (m), Ulla Löfgren (m), Anne-Marie Pålsson (m) och Lars Lindén (kd).

Moderata samlingspartiet och Kristdemokraterna tar bara ställning till de av regeringens förslag till tilläggsbudget som har implikationer för framtiden och som vi motsätter oss.

Då riksdagen har beslutat om innevarande års budget har vi vare sig möjlighet eller anledning att arbeta om denna eller åter redovisa det budgetförslag som lades fram hösten 2004 – trots att om detta blivit riksdagens beslut hade nuvarande problem med skenande utgifter inte förelegat.

De partier som bildade riksdagsmajoritet får nu ta det fulla ansvaret för de förändringar som föreslås för att hålla utgifterna under utgiftstaken.

På vissa områden i tilläggsbudgeten har vi emellertid en annan syn på vad som skall göras. Inom utgiftsområde 21 Energi, vilket näringsutskottet svarar för, föreslår regeringen ett ändrat användningsområde för anslag (35:8) Ersättning för vissa kostnader för avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket (propositionen p. 12). I denna fråga ställer vi oss bakom uppfattningen i motion 2004/05:Fi14 (fp) att riksdagen inte bör godkänna regeringens förslag om ändrat användningsområde. Det är vår bestämda uppfattning att beslutet om en förtida avveckling av kärnkraften måste omprövas. I annat sammanhang har vi framhållit att vi motsätter oss den strategi för den fortsatta avvecklingen av kärnkraften, som framgår av proposition 2004/05:62 om genomförande av EG:s direktiv om gemensamma regler för de inre marknaderna för el och naturgas, m.m. I linje med att vi är emot avvecklingen av Barsebäck 2 bör inte heller ett befintligt anslag kunna tas i anspråk vid en sådan avveckling.

Propositionen, punkt 12, bör således avstyrkas av finansutskottet och motion 2004/05:Fi14 (fp) tillstyrkas i aktuell del. Regeringens övriga förslag inom detta utgiftsområde, propositionen punkterna 11 och 17 i denna del, bör tillstyrkas av finansutskottet. Motion 2004/05:Fi14 (fp) bör avstyrkas i motsvarande del.

4. Utgiftsområde 21 Energi

av Yvonne Ångström (fp) och Nyamko Sabuni (fp).

Folkpartiet tar inte ställning till tilläggsbudgeten som helhet, eftersom vi hade ett annat budgetalternativ för år 2005 vilket avslogs av riksdagen. Det är de partier som röstade igenom gällande budget som har ansvar för att göra förändringar i densamma. När det gäller utgiftsområde 21 Energi vill vi dock göra två markeringar.

Regeringens förslag om ett utökat bemyndigande, vilket medför ytterligare kostnader på 100 miljoner kronor under år 2006 och under perioden 2007–2009, bör – i likhet med vad som sägs i motion 2004/05:Fi14 (fp) – avvisas.

Vidare vill vi bestämt avvisa regeringens förslag om ändrat användningsområde för ramanslag (35:8) Ersättning för vissa kostnader vid avveckling av en reaktor vid Barsebäcksverket. Folkpartiet har konsekvent gått emot den förtida avvecklingen av de båda reaktorerna eftersom denna innebär en enorm kapitalförstöring. Som påtalas i motion 2004/05:Fi14 (fp) innebär nedläggningen i praktiken att Sverige ökar sitt bidrag till växthuseffekten. Dessutom skapas en osäkerhet om den framtida tillgången på energi. I linje med att vi är emot avvecklingen av Barsebäck 2 bör inte heller ett befintligt anslag kunna tas i anspråk vid en sådan avveckling.

Med hänvisning till vad som anförts anser vi att regeringens förslag, propositionen punkterna 11 och 12, bör avstyrkas och motion 2004/05:Fi14 (fp) tillstyrkas i aktuella delar av finansutskottet. Vidare bör regeringsförslaget om anslagsomfördelning, propositionen punkt 17 i denna del, tillstyrkas.

Särskilt yttrande

Stormkatastrofen i södra Sverige

av Per Bill (m), Ulla Löfgren (m), Yvonne Ångström (fp), Anne-Marie Pålsson (m), Nyamko Sabuni (fp), Håkan Larsson (c) och Lars Lindén (kd).

Stormen Gudrun, som drabbade södra Sverige den 8 och 9 januari 2005, var en naturkatastrof. En hel årsavverkning, ca 75 miljoner kubikmeter skog, fälldes över en natt, och många enskilda drabbades mycket hårt av el- och teleavbrott. Hushåll och företag tvingades vänta i veckor på att kommunikationer och värme- och vattenförsörjning skulle fungera igen. Utan de många enskilda och ideella arbetsinsatserna med röjning och undsättning av drabbade människor hade situation för många blivit ännu värre än vad den faktiskt blev. De största och mest långsiktiga konsekvenserna drabbade dock skogsägare och skogsnäring i stort. För enskilda skogsägare är det i många fall fråga om en personlig katastrof där livsverk har spolierats med stora ekonomiska förluster som följd.

Det är inte möjligt att annat än i liten utsträckning försäkra sig mot de skador som orsakades av stormen, som uppgick till orkanstyrka. När en oväntad händelse med katastrofala följder inträffar är det ofta bara staten som har tillräckliga resurser för att lindra skadeverkningarna. Situationen efter stormen kräver extraordinära insatser, vilket regeringen också har insett och gjort bedömningen att det finns behov av olika ekonomiska stödåtgärder till de drabbade skogsägarna. Flera åtgärder har redan vidtagits eller kommer att vidtas för att så mycket virke som möjligt skall kunna räddas och nya katastrofer i form av brand och insektsangrepp undvikas. Regeringen har valt att dela upp stödet i olika delar. Bidrag för lagring kommer att betalas ut, och ett schablonbidrag om 100 miljoner kronor skall utgå till drabbade skogsägare. Därtill kommer skattebefrielse för diesel som används i skogsmaskiner i de drabbade områdena samt en skattereduktion på 50 kr per fast kubikmeter uttaget virke. Anledningen till att detta stöd utgår som en skattereduktion och inte som direktstöd är, så vitt vi förstår, att den ursprungligen ganska stora marginalen i statsbudgeten har tagits i anspråk för andra ändamål, vilket har medfört att den ekonomiska beredskapen för oväntade händelser nu är obefintlig. Stödet borde ha utformats som ett direktbidrag och inte som en skattereduktion. På så sätt hade de drabbade fått stödet fortare, och räntekostnader och avverkningskostnader hade kunnat betalas i tid.

Det vore önskvärt om berörda enskilda, branschföreträdare, organisationer och myndigheter i lämpligt sammanhang får möjlighet att föra fram sina synpunkter på de insatser som har gjorts. Vidare kan det finnas anledning att utforma en handlingsplan med bl.a. förebyggande insatser och insatser som kan bedömas som mest effektiva vid en eventuell framtida naturkatastrof.

BILAGA 8

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2004/05: AU4y

Tilläggsbudget 2005 – utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 28 april 2005 berett bl.a. arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över 2005 års ekonomiska vårproposition om tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 2005 och väckta motioner i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde.

Inledning

I propositionen rör förslagspunkterna 6–8 och 17 i motsvarande del utskottets beredningsområde. De avser finansieringsbidrag vid arbetspraktik (punkt 6), tid i aktivitet när aktivitetsstöd utges (punkt 7) och ändringar av anställningsstödet (punkt 8). Punkt 17 i motsvarande del avser ändrade anslag dels på utgiftsområde 13 Arbetsmarknad, anslag 22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader, dels på utgiftsområde 14 Arbetsliv, anslagen 23:1 Arbetsmiljöverket och 24:1 Jämställdhetsombudsmannen.

Motioner med anledning av propositionen i dessa delar har väckts av Moderaterna i motion 2004/05:Fi13 yrkande 3 i motsvarande del och av Centerpartiet i motion 2004/05:Fi16 yrkande 2. Motionerna anges i det följande utan årtal.

Innan utskottet kommer in på de frågor som omfattas av tilläggsbudgeten vill utskottet göra några allmänna kommentarer med anledning av vårpropositionen.

Allmänna kommentarer

Vårpropositionen har fokus på arbete och välfärd. Att pressa tillbaka arbetslösheten och öka sysselsättningen är huvuduppgiften för regeringen. Ett nytt sysselsättningspaket presenteras. Den öppna arbetslösheten ska minska till 4 % och sysselsättningen ska öka till 80 %. Det långsiktiga målet är full sys-

selsättning. För innevarande år antas den öppna arbetslösheten sjunka till 5,0 % för att nästa år gå ned till 4,4 % som årsgenomsnitt. Nivån 4,0 % ska nås under andra halvåret 2006. De arbetsmarknadspolitiska programmen ökas under innevarande år till att motsvara 2,7 % av arbetskraften. Samma nivå beräknas för 2006.

Sysselsättningsmålet om 80 % reguljärt sysselsatta i åldern 20–64 år uppnås inte, men från en något sjunkande nivå under innevarande år antas sysselsättningsgraden öka till 77,1 % år 2006.

Utskottet kan konstatera att regeringens antagande om en vändning på arbetsmarknaden stärks av andra prognoser. Riksbanken, Konjunkturinstitutet (KI) och Svenskt Näringsliv bedömer alla i sina senaste prognoser att den öppna arbetslösheten ska sjunka under de närmaste åren och att sysselsättningen ska öka.

Denna utveckling är glädjande. Som sägs i propositionen är det lika angeläget att bekämpa den öppna arbetslösheten som att höja sysselsättningen. För att på sikt nå sysselsättningsmålet krävs ett högre arbetskraftsutbud, men dessvärre hindras detta av att många förtidspensioneras. Under 2005 och 2006 ökar befolkningen i arbetsför ålder (16–64 år) med 0,9 procentenheter per år, men detta kommer enligt KI att öka arbetskraften med endast 0,2 %. En orsak är att befolkningsökningen företrädesvis sker i yngre eller äldre åldersgrupper med lågt arbetskraftsdeltagande. Utskottet värdesätter att det inom Finansdepartementet tillsatts en arbetsgrupp för att få fler i arbete inom vissa grupper. Det gäller särskilt ungdomar, personer med utländsk bakgrund och äldre. Arbetsgruppen ska fördjupa analysen, lämna rekommendationer och stimulera debatten om hur arbetsutbudet bland grupper med lägre arbetsutbud kan ökas. I uppdraget ingår att ta fram förslag till hur regelsystem och institutioner kan användas effektivare för att öka sysselsättningen och antalet arbetade timmar, främst i det privata näringslivet, men också hur behovet av arbetskraft kan tillgodoses bättre framöver.

Utskottet noterar i detta sammanhang också att regeringen ska återkomma till frågan om en s.k. sysselsättningsmarginal i budgetpropositionen för 2006. Tanken är att det ska finnas marginaler för att bedriva en aktiv arbetsmarknadspolitik.

Prognoserna inger alltså förhoppningar om en förbättrad situation på arbetsmarknaden. Fortfarande är det dock ett besvärligt läge. Enligt den månadsstatistik för april månad som AMS publicerat i dagarna ökar arbetslösheten och uppgår till 5,0 % eller 221 000 personer, till vilket kommer 2,9 % eller 128 000 i arbetsmarknadsprogram. Det totala obalanstalet uppgår alltså till 7,9 %. Neddragningar inom kommunerna har lett till ökad arbetslöshet bland kvinnorna. Arbetslösheten ökar även bland ungdomar till följd av att de oftare har en lös anknytning till arbetsmarknaden. Enligt AMS finns dock några svaga ljuspunkter. Antalet lediga platser har ökat de senaste månaderna, även om ökningen är relativt liten med tanke på den starka tillväxten i ekonomin. Det är också positivt att varselnivån sjunker.

Bland de satsningar på arbete och utbildning som presenteras i propositionen finns förslag om 1 miljard kronor för arbete till långtidsarbetslösa. Satsningen har redan igångsatts genom att regeringen beslutat om en ändring den 7 april 2005 i regleringsbrevet för AMS som innebär att nivån inom vilken AMS får lämna uppdrag till Skatteverket om skattekreditering under 2005 höjts med 1 miljard kronor till 3,754 miljarder kronor. Av den utökade ramen för skattekreditering ska enligt regleringsbrevet minst 90 % riktas till deltagare i förstärkt och särskilt anställningsstöd och 70 % till deltagare i aktivitetsgarantin.

Åtgärder genomförs också för att intensifiera och förbättra arbetsförmedlingen som blir mer företagsinriktad. En omfördelning sker av 2 000 friårsplatser från 2005 till 2006. Arbetsmarknadsutbildningen utökas genom att ytterligare 2 000 platser skapas med särskild inriktning mot bristyrken. Enligt regeringsbeslutet den 7 april ska den yrkesinriktade arbetsmarknadsutbildningen öka så att den i genomsnitt uppgår till minst 10 000 deltagare per månad under 2005. Av regleringsbrevet framgår också att antalet deltagare inom ramen för satsningen på s.k. gröna jobb ökar med 1 500 deltagare. Samtidigt halveras antalet deltagare i förberedande utbildning.

Utskottet återkommer nedan till de anknyttande förslag som läggs fram i tilläggsbudgeten.

I vårpropositionen redovisas också att regeringen avser att höja den högsta nivån för lönebidraget från 13 700 till 15 200 kr per månad från den 1 juli 2005. Utskottet kan här notera att regeringen i proposition 1990/91:100, bilaga 12, sidan 119, i samband med att lönebidragets koppling till basbeloppet slopades föreslog att det skulle ankomma på regeringen att lämna närmare föreskrifter om behandlingen av bidragsgrundande lönekostnader. Förslaget godtogs av riksdagen (bet. 1990/91:AU12, rskr. 1990/91:165).

Utskottet har upprepade gånger under senare år uttalat sig för en höjning av taket för lönebidrag när det ekonomiska läget så tillåter. Den nuvarande högsta nivån, 13 700 kr, har varit oförändrad under lång tid. Utskottet har ansett att denna begränsning inverkat menligt på möjligheterna att skapa lönebidragsanställningar och pekat på att det finns starka sysselsättnings- och fördelningspolitiska skäl att anpassa den inkomstnivå som ligger till grund för lönebidraget till en mer realistisk nivå i förhållande till löneläget. Med kännedom om de svårigheter som möter många arbetshandikappade personer som vill ha en plats på arbetsmarknaden har utskottet sett det som angeläget att regeringen i en positiv anda prövar möjligheterna att höja lönebidragstaket. Utskottet välkomnar nu att regeringen avser att höja taket, särskilt som det bedöms gynna kvinnor med arbetshandikapp. De är överrepresenterade bland personer med lönebidrag som är anställda hos betalningsansvariga arbetsgivare.

Enligt vad utskottet inhämtat vid underhandskontakt med Näringsdepartementet är regeringens avsikt att höjningen ska gälla beslut om respektive omprövningar av lönebidrag som sker efter ikraftträdandet vid halvårsskiftet. Kostnaden under 2005 för höjningen är beräknad till 70 miljoner kronor och

bedöms rymmas inom anvisade medel. Ett omedelbart genomslag av höjningen för alla lönebidrags- och OSA-anställningar skulle ha inneburit avsevärt högre kostnader, enligt departementets beräkning i storleksordningen 240–250 miljoner kronor på halvårsbasis. Av detta avser en mycket liten del OSA.

Med hänsyn till angelägenheten av ett högre tak för lönebidraget hade det givetvis varit önskvärt om höjningen kunde få full effekt omedelbart, men det är enligt utskottets mening helt tydligt att det inte finns ett ekonomiskt utrymme för detta.

Tilläggsbudgeten

Propositionen

Som framgått berör fyra av propositionens förslagspunkter arbetsmarknadsutskottets beredningsområde. Nivåer höjs på två anslag. De förslag som avser förordningsändringar föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

1) Anslag 22:3 Köp av arbetsmarknadsutbildning och övriga kostnader på utgiftsområde 13 Arbetsmarknad höjs med 150 miljoner kronor. Antalet platser ökar med 2 000 under andra halvåret 2005. Syftet är att motverka risken för arbetskraftsbrist och inflationsdrivande flaskhalsar i konjunkturuppgången. Finansiering sker genom motsvarande minskning på anslag 25:2 Studiemedel m.m. på utgiftsområde 15 Studiestöd (punkt 17 delvis).

Förslaget har berörts ovan.

2) Reglerna om finansieringsbidrag för arbetsgivare som anordnar arbetspraktik ändras så att samtliga arbetsgivare ska betala 3 000 kr per månad. Regeringen får dock föreskriva vissa undantag (punkt 6).

3) Möjligheterna att låta en anvisning avse längre tid än sex månader eller deltid tas bort. Regeringen får dock föreskriva undantag i vissa fall (punkt 7).

4) Villkoren för anställningsstöd ändras. Kvalificering till det *allmänna anställningsstödet* ska endast kunna ske genom inskrivning, inte genom arbetslöshet. Undantag från tidsgränsen i det *allmänna* och i det *förstärkta anställningsstödet* ska endast kunna göras vid sjukdom. Stödperioderna för dem som inte fyllt 61 år i det *särskilda* och i det *förstärkta anställningsstödet* kortas (punkt 8).

5) På utgiftsområde 14 Arbetsliv ökas anslag 24:1 Jämställdhetsombudsmanen med 2 miljoner kronor, vilket finansieras genom motsvarande minskning på anslag 23:1 Arbetsmiljöverket (punkt 17 delvis).

Motioner

Moderaterna yrkar i motion Fi13 att riksdagen ska besluta om riktlinjer för tilläggsbudgeten. De nya medel som regeringen föreslår för arbetsmarknadspolitiska åtgärder visar enligt motionen att regeringens förhoppningar att en bättre konjunktur skulle minska arbetslösheten kommer på skam. Bristen på

strategi för att öka arbetstillfällena i Sverige blir tydlig när man under löpande budgetår ökar åtgärderna. Detta blir enligt motionen särskilt tydligt när konjunkturen enligt regeringens uppfattning är god (yrk. 3 delvis).

Centerpartiet yrkar i motion Fi16 avslag på förslaget om anställningsstöd, detta utan någon närmare motivering (yrk. 2).

Utskottets ställningstagande

Som utskottet redovisat ovan talar flera prognoser för en förbättring på arbetsmarknaden på lite sikt. Mot slutet av nästa år ska arbetslösheten ha kunnat pressas ned till 4 %. Det finns goda tecken som att varslen sjunker och antalet lediga platser ökar. Men det finns också orosmoln. Det är inte tillfredsställande att arbetslösheten ökar bland grupper som har en svagare eller mer utsatt situation på arbetsmarknaden. För kvinnornas del har detta samband med nedskärningar i kommunerna. Därför är det angeläget att kommunsektorn kan tillföras ytterligare resurser de närmaste åren. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla att det är mycket viktigt att de nya reglerna om finansieringsbidrag inte blir ett hinder för att inrätta praktikplatser i kommunerna.

Satsningen på anställningsstöd som redovisats ovan framstår som mycket angelägen. Det är en stödform som bl.a. enligt Institutet för arbetsmarknads- politisk utvärdering (IFAU) visat sig framgångsrik för att långtidsarbetslösa och långtidsinskrivna ska kunna få arbete. Enligt IFAU-rapporten (2004:17) bidrar anställningsstödet till att de arbetslösa snabbare hittar ett arbete. Detta gäller såväl den som varit inskriven vid förmedlingen i ett år som den som har en tre år längre inskrivningstid. Visserligen antas programmet ha undanträngningseffekter, men eftersom gruppen av deltagare i programmet har en svag ställning på arbetsmarknaden kan undanträngningen enligt rapporten vara lättare att acceptera i detta fall än när deltagarna kommer från en starkare grupp. Utskottet instämmer i detta.

Den ökade volymen anställningsstöd ska som framgått i hög grad inriktas mot deltagare i förstärkt och särskilt anställningsstöd och i aktivitetsgarantin, vilket innebär att satsningen kommer dem till del som står långt från den reguljära arbetsmarknaden.

När det gäller metoden att finansiera anställningsstöden, dvs. genom kreditering av skattekontot, kan utskottet konstatera att riksdagen godkänt metoden. Som finansutskottet tidigare uttalat är det viktigt att det blir en transparent och tydlig redovisning i budgeten. Utskottet noterar den redovisning som finns i propositionens bilaga 2 under K Kreditering på skattekonto.

Centerpartiet har inte motiverat sitt avslagsyrkande i fråga om anställningsstöden. Utskottet anser att yrkandet bör avslås.

Utskottet anser också att det i rådande arbetsmarknadsläge är riktigt att öka volymen arbetsmarknadsutbildning och att styra över den från förberedande utbildning till sådan yrkesutbildning som kan förhindra att det uppstår arbetskraftsbrist och flaskhalsar. Utskottet välkomnar alltså förslaget om ökning av anslag 22:3 i detta syfte, men vill sätta ifråga om den föreslagna volymökningen är tillräcklig för att tillgodose de behov av personer med rätt yrkes-

kompetens som kan uppstå senare i år. Redan nu finns enligt Svenskt Näringslivs rapport i mars 2005 om det ekonomiska läget vissa tendenser till brist på arbetskraft, t.ex. datakonsulter och dataservice. Enligt AMS Var finns jobben år 2005? (Ura 2005:1) finns det en viss brist inom mer specialiserade yrken med högre kvalifikationskrav, t.ex. kvalificerade svetsare, inom byggnadsyrkena råder det brist på vissa hantverkare och inom hälso- och sjukvården noteras brist på vissa specialister.

Utskottet kan konstatera att regeringen följer utvecklingen och kommer att föreslå ytterligare åtgärder om det visar sig nödvändigt.

Utskottet vill slutligen kommentera Moderaternas motion. Sverige har haft en stark tillväxt under flera år, men utvecklingen på arbetsmarknaden har släpat efter på ett sätt som flertalet konjunkturbedömare inte kunnat förutspå. 2004 ledde detta till att budgetpropositionens antaganden om arbetslöshetsnivån fick justeras upp, vilket i sin tur ledde till att riksdagen för ett år sedan på tilläggsbudget tvingades öka anslaget för arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd med över 7 miljarder kronor. Något sådant är det inte fråga om nu. Den nu behandlade vårpropositionens antaganden om den öppna arbetslöshetsnivån under 2005 är något lägre, 5,0 %, än budgetpropositionens bedömning om 5,1 %. En lägre nivå har också stöd av andra prognoser. Det som sker är att volymen konjunkturberoende arbetsmarknadsprogram ökar från en i budgetpropositionen antagen nivå på 2,5 % under 2005 till 2,7 % enligt vårpropositionen.

På kort sikt handlar det om att satsa på rätt typ av insatser inför en ökad efterfrågan på arbetskraft. För framtiden är strategin att få fler i arbete genom att underlätta för unga att komma i arbete, att ta till vara äldres erfarenheter, att göra landet mera jämställt, att öka sysselsättningen bland utrikes födda, att öka tillgängligheten och förbättra de arbetshandikappades möjligheter att arbeta och att minska ohälsan. Tanken att utbudet av arbetskraft skulle kunna öka genom försämrad trygghet för de enskilda måste däremot med kraft avvisas.

Motion Fi13 (yrk. 3 i denna del) bör avslås.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom de berörda förslagen i tilläggsbudgeten och anser att propositionen i dessa delar bör bifallas av riksdagen.

Stockholm den 17 maj 2005

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Anders Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Anders Karlsson (s), Margareta Andersson (c), Laila Bjurling (s), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Christer Skoog (s), Stefan Attefall (kd), Camilla Sköld Jansson (v), Cinnika Beiming (s), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp), Ann-Marie Fagerström (s), Henrik Westman (m), Ronny Olander (s), Ulf Holm (mp), Luciano Astudillo (s) och Ann-Christin Ahlberg (s).

Särskilt yttrande

Tilläggsbudgeten för 2005 (m, fp, kd, c)

av Margareta Andersson (c), Anders G Högmark (m), Tina Acketoft (fp), Stefan Attefall (kd), Patrik Norinder (m), Carl B Hamilton (fp) och Henrik Westman (m) som anför följande.

En central punkt i svensk politik sedan demokratin infördes har varit frågor kring sysselsättningen, arbetslösheten och arbetsmarknadspolitiken.

Trots en hygglig allmänekonomisk utveckling i Sverige under senare år har vänsterkartellen s, v och mp misslyckats på detta centrala politikområde. Den nu framlagda vårpropositionen med tilläggsbudget för 2005 ger ytterligare belegg för detta. Sysselsättningen har inte förändrats nämnvärt trots en hög produktion. För att minska den öppna arbetslösheten lägger regeringen fram förslag om en ökad volym arbetsmarknadsprogram.

Efter det att Socialdemokraterna nu i mer än tio år suttit vid makten är det arbetad tid som motsvarar mer än en miljon personer i arbetsför ålder som under en normal arbetsdag inte utförs på grund av sjukskrivning, förtidspensioneringar eller arbetslöshet. Något *verkligt* trendbrott, eller trovärdiga motåtgärder, syns inte till.

Ett lands välförstånd kan som bekant bara ökas genom mer arbete och ett effektivare arbete. Sedan länge bryter Socialdemokraterna och dess samarbetspartier mot denna grundläggande regel, arbetslinjen. Ju mer arbete som utförs i Sverige, desto mer resurser skapas för både privat konsumtion och offentligt finansierad välfärd.

När arbetsmarknadsfrågor diskuteras ska man lägga märke till att Sverige jämfört med många länder just nu är gynnat av demografien. Nästan 60 % av vår befolkning befinner sig i arbetsför ålder, dvs. mellan 20 och 64 år. Men det är bara knappt 40 % av befolkningen som arbetar. För varje person som arbetar går det 2,5 personer som inte gör det. Sammantaget försörjs cirka en femtedel av befolkningen i denna åldersgrupp genom olika typer av sociala ersättningar. I början av 1990-talet arbetade befolkningen i arbetsför ålder mellan 24 och 25 timmar i veckan i genomsnitt. År 2003 hade den genomsnittliga arbetsveckan minskat till 22 timmar.

Efter tio år med Socialdemokraterna vid makten kan vi konstatera att inget av de mål som satts upp har uppnåtts. Enligt Konjunkturinstitutets prognos från mars i år kan sysselsättningen beräknas till 77,1 % 2006, vilket är markant lägre än regeringens mål att 80 % av befolkningen mellan 20 och 64 år ska vara reguljärt sysselsatt. Antalet sysselsatta ökar i år, men samtidigt fortsätter antalet personer som inte arbetar att öka.

Målet om 4 % öppen arbetslöshet har också i praktiken övergetts. I vårpropositionen antar regeringen visserligen att målet ska nås under andra halvan av 2006, men vi kan konstatera att det finns faktorer som talar emot detta.

Den senaste månadsstatistiken från AMS visar en ökande arbetslöshet, och den ljusglimt som består i ett ökat antal lediga platser är liten med tanke på tillväxten i ekonomin.

Runtom i vårt land undrar många vad som har hänt med Sverige. Samtidigt som regeringen säger att det går bra, är bristerna i det svenska välfärdssamhället uppenbara för många. Inom arbetsmarknadspolitiken är det särskilt tydligt att Sverige behöver en ny politik och ett nytt ledarskap. Våra partier är fast beslutna att vara ett sådant alternativ till den sittande vänsterkartellen så att väljarna 2006 röstar fram ett regimskifte.

Målet för vår samverkan, ”Allians för Sverige”, är att med respekt för de ingående partiernas särarter skapa en politik som leder till högre sysselsättning. Vi vill särskilt lyfta fram två viktiga exempel på felaktig politik som förs av regeringen och dess samarbetspartier, nämligen

- det alltför låga antalet arbetade timmar i vårt land,
- den ineffektiva myndighetsstrukturen inom arbetsmarknadspolitiken.

Om antalet arbetade timmar

Enligt arbetsmarknads- och sjukdata från Försäkringskassan och SCB för mars 2005 är det för närvarande drygt 800 000 personer som på grund av sjukskrivning eller sjuk- eller aktivitetsersättning (förtidspension) inte arbetar. Därtill ska läggas de drygt 240 000 öppet arbetslösa, de drygt 130 000 som deltar i olika slag av arbetsmarknadspolitiska åtgärder samt de cirka 265 000 undersysselsatta personer som uppger att de vill arbeta mer men inte kan av arbetsmarknadsskäl.

Detta betyder också att endast ca 70 % av befolkningen i åldern 20–64 år faktiskt befinner sig *i arbete*, medan ca 8 % i samma grupp är frånvarande på grund av sjukdom. Som sysselsatt räknas i den officiella statistiken både den som faktiskt arbetar och den som är tillfälligt frånvarande från arbetet. Det är sammantaget fråga om extremt stora resurser som går förlorade. Det medför också förlorad självkänsla för de arbetslösa, undersysselsatta och latent arbetssökande. Därtill kommer allvarliga samhällsekonomiska effekter. Detta skapar också en brist på arbetskraft – massarbetslösheten till trots.

Mot den bakgrunden är det märkligt att regeringen utvidgat och permanentat friåret. Vi anser att det är en orimlig reform som går i helt fel riktning. Människor får betalt för att inte arbeta. För att administrera friåret tas dessutom stora resurser i anspråk.

Om den ineffektiva myndighetsstrukturen

Omkring 10 000 personer arbetar inom AMV, dvs. på Arbetsmarknadsstyrelsen, länsarbetsnämnder och arbetsförmedlingar. Förvaltningsanslaget för AMV uppgår till mer än 4,8 miljarder kronor. Dessa medel används inte effektivt. Rapport efter rapport visar att de arbetsmarknadspolitiska program som AMV driver inte leder till minskad arbetslöshet eller ökad sysselsättning. Det finns starka motiv för en grundlig översyn av AMV:s totala organisation.

En sådan översyn bör leda till en ny organisation som bättre förmår vara ett instrument och stöd för de förändringar vi översiktligt redovisat. Myndigheten bör få större möjligheter att inom ramen för riksdagsbeslut och regleringsbrev själv bedöma hur resurserna bäst ska fördelas. Det behövs fler aktörer som kan utveckla olika specialistkompetenser för att motsvara de varierande behoven på arbetsmarknaden. Detta leder till bättre matchning mellan lediga platser och arbetsökande.

Vi vill särskilt lyfta fram alliansens förslag för att ge flera möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Vårt förslag om nystartsjobb innebär att arbetsgivaravgifterna helt tas bort för personer som varit beroende av arbetslöshetsersättning, sjukpenning, förtidspension eller socialbidrag i mer än ett år. Nedsättningen ska gälla under lika lång tid som personen varit bidragsberoende, dock som regel i högst fem år. Skatterabatten ska vara en rättighet som gäller alla. Den ska endast gälla anställningar i näringslivet. Utan att arbetsförmedlingen kopplas in ska anställda och arbetsgivare som uppfyller kraven kunna vända sig till skattemyndigheten. God kontroll är nödvändig för att förhindra missbruk.

Avslutningsvis betonar vi att vår vision är ett Sverige som är öppet för förändringar men samtidigt präglas av sammanhållning och trygghet i förändringen. Våra partier står för delvis skilda traditioner, men vi förenas av gemensamma värderingar.

Arbetets värde ska återupprättas, det ska löna sig bättre att arbeta och fler ska ges möjlighet att försörja sig på eget arbete.